

VEČERNIK

POŠTNA PLACANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 3

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 23-67
Poslovalnica Ljubljana, Franciškan. 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3. telefon 280

Maribor, 4. in 5. januarja 1941

NAROCNINA NA MESEC
Prečman v cpravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tujca 30 din.
POŠTNI ČEKOVNI RACUN: 11.406

Cena
din 1.—

Padec trdnjave Bardije?

Včeraj zjutraj se prešli Angleži v splošni naskok na Bardijo in po njihovih poročilih predri utrdbeni pas ter ujeli 5000 Italijanov — Še nepotrjena današnja vest o padcu trdnjave — Velika letalska aktivnost — Italijansko poročilo o operacijah

ANGLEŠKA POROČILA

KAHIRA, 4. jan. Ass. Press. Britska vojska je začela s koncentričnim napadom na Bardijo, katere usoda je skoro že zapečaten. Avstralske čete so s pomočjo oddelkov tankov zlomile sovražni odpor v prvi utrjeni črti. Po 19dnevni obrambi Italijanov v utrjenem mestu se je začel glavni napad na Bardijo, v kateri je obkoljenih 20.000 mož. Z morja, iz zraka in s kopna so ugodna obstreljevali Angleži trdnjavo. Močne mehanizirane edinice, za njimi pa avstralske čete, so vdrle v prve italijanske utrdbne okrog Bardije.

KAHIRA, 4. jan. Reuter. Dodatno k službenemu sporočilu vrhovnega poveljstva se javlja, da se dosedanje angleške operacije v naskoku na Bardijo zadovoljivo razvijajo. V prvem napadu na utrdbne je bilo zajetih 5000 Italijanov.

USPEHI NAPADA NA BARDIJO

KAHIRA, 4. jan. ZPV. Včeraj je an-

gleško vrhovno poveljstvo na Bližnjem vzhodu izdalo uradno poročilo, v katerem je sporočilo, da so včeraj zjutraj angleške čete prešle v napad na italijansko libijsko trdnjavo Bardijo. Prve so stopile v akcijo avstralske čete s pomočjo tankov. Četam se je posrečilo predreti italijanske utrdbne in vdreti v notranjost obrambnega sistema. Pri tem je bilo ujetih okoli 5000 italijanskih vojakov od skupnega števila 20.000, kolikor jih je v Bardiji obkoljenih. Po drugih poročilih so izvršile istočasno močan topniški napad na Bardijo angleške vojne ladje, dočim so skupne angleških bombnikov pričele obmetavati mesto k bombami. Po sodbi strokovnjakov je položaj bil sinoči tak, da se trdnjava ne bo mogla več dolgo upirati in je treba v kratkem pričakovati ali zavzetja ali kapitulacije. Konsolidacija fronte med Bardijo in Tobrukom se nadaljuje in je treba pričakovati v teku prihodnjih dni nadaljevanje angleške ofenzive v vsej odločnosti v smeri zahoda proti Tobruku in Derni.

BARDIJA ŽE ZAVZETA?

KAHIRA, 4. jan. Ass. Press. V Kahiru se je razširila uradno še nepotrjena novica, da so angleške čete že osvojile Bardijo in ujele celotno italijansko posadko, ki jo je branila.

KAHIRA, 4. jan. Reuter. Sem sta dospela avstralski vojni minister Spender in načelnik glavnega generalnega štaba, Stargie.

OPERACIJE ANGLEŠKEGA LETALSTVA

KAHIRA, 4. jan. Reuter. Angleška letala so izvršila dva silovita bombna napada na glavno italijansko severnoafriško pristanišče Tripolis. Zmetala so ogromno število bomb na pristanišče, pristaniške naprave in druge važne objekte. Pri tem so hle zadete tudi vojne in transportne ladje, ki so bile zasidrane v pristanišču. Nastali so veliki požari. Angleško letalstvo je izvršilo dalje več napadov na italijanske koncentracije in na oblegano Bardijo.

KAHIRA, 4. jan. Reuter. Vrhovno poveljstvo britanske vojske na Bližnjem vzhodu poroča: V teku noči na petek in ves včerajšnji dan so angleška letala stalno bombardirala utrdbne okrog Bardije. Ugotovili so mnogo požarov, prizadejana je bila velika škoda, ki so jo posnela letala s fotografskimi aparati iz zraka. Na angleški strani ni bilo žrtev, vsa letala so se vrnila.

ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 4. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo iz Afrike: V obmejnem predelu Kirenaike se je naše topništvo postavilo v bran sovražnikovim mehaniziranim in pomorskim enotam. Bombniki so izvedli več napadov na prednja sovražnikova oporišča in na ladje v bližini obale ter zadeli neko križarko. Druga letala so bombardirala in obstreljevala s strojnimi mehanizirane oddelke prisbar diti in v puščavi. Vsa naša letala so se vrnila. V Vzhodni Afriki ni poročati ničesar omenbe vrednega.

Razvoj grških operacij

Italijani poročajo o lokalnih bojih in napadu na Elbasan — Iz Aten prihajajo poročila o napredovanju proti Elbasanu, obkoljevanju Tepelenija in lokalnem napredovanju severno od Himare

ITALIJANSKA POROČILA

RIM, 4. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče poročilo iz Albanije: Na grškem bojišču smo napade krajevnega značaja na več odsekih odločno odbili. Naš odločni napad je pognal v beg več sovražnikovih vojakov. Sovražna letala so z bombami obsula Elbasan. Med civilnimi ljudmi je bilo nekaj žrtev.

RIM, 4. jan. Ass. Press. Italijansko vrhovno poveljstvo potrjuje, da je bil v petek bombardiran iz zraka Elbasan. Bilo je nekaj škode in žrtev med civilnim prebivalstvom. Napad je bil le lokalnega značaja.

GRŠKA POROČILA

ATENE, 4. jan. At. Ag. Uradno javljajo,

da so bile na raznih odsekih fronte živahne patrolne akcije. V teku včerajšnjega dne ni bilo italijanskih letal nad Grčijo.

ATENE, 4. jan. Ass. Press. V petek ponoči je sporočil atenski radio, da je italijanska fronta na odseku Himara — Tepeleni — Kilsura na večih krajih pretrgana. Zajetih je bilo večje število tankov.

PREMIK PROTI ELBASANU

ATENE, 4. jan. Ass. Press. Grške čete so danes ponoči v naskoku zavzele globoko zasneženi vrh, ki dominira kot zadnja visoka predstraža pred Elbasanom. Naskok je bil izveden med močnim bombardiranjem artilerije in s pomočjo letalskih napadov na italijanske položaje. Le-

talsko ministrstvo javlja iz Aten, da so angleški bombniki zadnjih 24 ur neprestano napadali Elbasan in ga zasipali z bombami. Na odseku fronte pri Klisuri se je Grkom prav tako posrečilo, zasesti zelo važen strateški vrh. Gnezdo italijanskih strojnic, zasidranih na grebenu, je moralo kapitulirati. Radio iz Aten je sporočil, da je bil italijanski odpor tu zelo močan, ker so prihajale na fronte nove sile fašistične milice.

POROČILO »POLITIKE«

BEOGRAD, 4. jan. Dopisnik »Politike« poroča z albanske meje, da stoje Grki s svojim desnim krilom krepko v Linu. Italijani so tu zakopani v severni smeri, v nadaljnjih frontnih odsekih se pa drže na

zadnjih obronkih planine Mokre in Kamije. Drugi važen sektor grškega pritiška sega k izvirov Skumbe in dalje v dolino, dočim je tretji usmerjen po dolini Devotija in pogorju ob njem k Elbasanu. Tu so Italijani postavili več močnih utrdb, ki jih skušajo Grki zdaj zapovrstjo premagati. V odseku k Kjukso, med Linom in tem važnim križiščem se je posrečilo Grkom prekorčiti rečico Bajico, desni pritok Skumbe.

TRENOTNI POLOZAJ

ATENE, 4. jan. ZPV. Na severnem albanskem bojišču so dosegli Grki kljub silno slabim vremenskim razmeram znaten uspeh in se pomaknili bliže k Elbasanu. Pri Klisuri in Tepeleniju so zavzeli več novih postojank in grozi tu italijanskim četam, da bodo odrezane od zaledja. — Tudi napredovanje proti Beratju se nadaljuje in stoje grške čete le še 20 kilometrov zračne črte oddaljene od mesta. V smeri proti Valoni ob morju so Grki napredovali za pet kilometrov.

se ne more nič storiti brez njenega pristanka, afriški čimtelji so pa neobhodno potrebni v novi organizaciji evropskega gospodarstva.

MADRID, 4. jan. Havas. Ameriški poslanik pri vladi v Vichyju, admiral Leahy je izjavil, da se simpatije Amerike do Francije vsak dan večajo. Postavljena mu je dolžnost, da dokažem simpatije svojih rojakov za Francijo vladi v Vichyju. Te niso bile nikoli večje, kakor so danes. Ameriška vlada iskreno želi, da pošlje Franciji živež, posebno pa mleko in zdravila. Prepričan sem, da bo to vprašanje kmalu rešeno na način, ki bo Franciji koristen. »

Preosnova francoske vlade

Maršal Pétain je ustanovil triumvirat, ki ga tvorijo Darlan, Flandin in Hutzinger — Baudoin odstavljen — Švicarski list o pomenu in poslanstvu Francije

VICHY, 4. jan. Maršal Pétain je sestavil upravni odbor trojice, ki bo tvoril notranji kabinet Francije kot izvršujoč organ maršalovih direktiv. Istočasno je Pétain sporočil odstop ministra za propagando in vzgojo mladine Baudoina. Triumvirat, ki bo nadomeščal dosedano francosko vlado, tvorijo admiral Francois Darlan, zunanji minister Pierre Flandin ter vojni minister general Charles Hutzinger.

VICHY, 4. jan. Unp. Paul Baudoin, minister brez listnice, ki je še k novemu letu naslovil na francosko mladino patriotičen govor in mu je maršal Pétain poveril vzgojo mladine, je bil sinoči odstavljen. Odstavitev je prišla nenadoma in pričakujejo komentarja o njenih vzrokih.

BERN, 4. jan. Havas. »Journal de Genève« se bavi s prilikami v Franciji in ugotavlja: Čeprav je danes Francija izmučena in razočarana, ostaja še nadalje pomemben čimtelj, ki bo tvoril značilno vlogo bodoče Evrope. List je mnenja, da bo Francija prevzela posredovalno vlogo

v nadaljnjem razvoju sedanje vojne. Po zaslugi maršala Pétaina se je mednarodni

PAUL BAUDOIN

položaj Francije v zadnjih mesecih močno

okrepil. Ko bodo drugi narodi izmučeni in bo prilika za pogajanja, tedaj bo Francija poklicana, da odigra koristno vlogo. Po mnenju predsednika Roosevelta je Francija velika država, ki je v stanu, nepristransko posredovati v Evropi, v mednarodni svet pa vnesti noto pravičnega sporazuma in miru. Moralna sila Francije je velika. Francija je in ostane kolonialna sila s svojo vojsko in mornarico. V Afriki

Nemško priznaje Angležem

BERLIN, 4. jan. DNB. »Lokal Anzeiger« ugotavlja, da vojna proti Angliji ni malenkost. Ta veliki svetovni zgodovinski imperij je orjak in Angleži niso strahopetci. Dosti žalostno je, a je tako, da se vojaški duh, ki se budi v Angliji ob času vojne, manifestira v tem, da se najboljši sinovi Anglije vojskujejo za pluto-

kratske špekulante in snobistične politike. Zaradi tega, piše list, nemški vojaki v bou z Angleži nimajo posta z borziljanci, ki so izzvali to vojno, ampak z angleškim ljudstvom, ki je trdo in žilavo v svoji borbi. Kljub temu pa bo nazadnje nemški vojak prevladal Angleže, ker je boljši in je tudi stvar, za katero se bojuje boljše.

Ugibanja okoli Bolgarije

V Italiji in Nemčiji že priznavajo, da se bo Filov sešel s von Ribbentropom — Švicarske informacije o ozadju prihoda Filova v Nemčijo — Borba za odločitev Bolgarije

RIM, 4. jan. ZPV. V zvezi z bivanjem bolgarskega ministrskega predsednika Filova v Nemčiji poročajo nekateri italijanski listi, da ni izključeno, da se bo Filov po konzultaciji zdravnikov sešel z nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom in da bošta ob tej priliki razpravljala o možnosti pristopa Bolgarije k trojnemu paktu.

CURIH, 4. jan. ZPV. Kakor poročajo švicarski listi, na dobro poučenih mestih v Nemčiji ne zanikujejo več, da se bo bolgarski ministrski predsednik Filov sešel z nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom. Zatrjujejo, da želi dobiti Nemčija pojasnila glede zadržanja Bolgarije z ozirom na nadaljnji razvoj do-

godkvo. Iz drugih virov pa poročajo, da je bil Filov v Nemčijo povabljen in da je bila bolgarska vlada pozvana, da se dokončno odloči glede svojega stališča do načrtov veselij. Potovanju Filova v Nemčijo je bilo dano obeležje zasebnega obiska zaradi tega, ker obstaja v sami Bolgariji ostre boj med zagovorniki direktnega sodelovanja Bolgarije s silami osi in med zagovorniki nevtralnosti. Zdi se, da velja Filov za predstavnika onih, ki se zavzamejo za najtesnejšo kooperacijo z Nemčijo in Italijo. V Sofiji, Bukarešti in Ankari so soglasno mnenja, da želi Nemčija v najkrajšem času izvršiti odločni napad. Pošiljanje letalskih oddelkov v Italijo, tam ne tolmajo kot brez-

pomembno epizodo. Splošna negotovost se povečuje tudi s tem, da se napetost med Romunijo in Madžarsko stalno večja, ker razvija romunska železna garda vedno večjo agitacijo za vrnitev Transilvanije in tudi Besarabije. Kljub temu vlada v Ankari popolna hladnokrvnost. Na poučnem mestu izjavljajo odločno, da je Turčija pripravljena na prav vsako eventualnost.

CURIH, 4. jan. ZPV. Po zadnjih vesteh, ki so dospеле v Švico, še vedno ni znano, kdaj in kje se bo bolgarski ministrski predsednik Filov sešel z nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom. Zdi se, da se je ta sestanek zakasnil zaradi smrti Ribbentropovega očeta. Po

zadnjih informacijah iz Sofije se opaža tam velika aktivnost diplomacije in so na delu močne sile, ki žele preprečiti, da li se Bolgarija prenačila in storila sklepe, katerih ne bi več mogla preklicati. Tudi javno mnenje nasprotuje takim odločitvam. Poučeni menijo, da ni še popolnoma gotovo, gotovo, da se bo Bolgarija odločila za pristop k tretjemu paktu in izvajanju vseh konsekvenc, ki bi iz tega utegnile slediti.

BERLIN, 4. jan. Unp. V berlinskih krogih polagajo veliko važnost na razvoj odnošajev med Bolgarijo in silami osi. Bivanje bolgarskega ministrskega preds. Filova na Dunaju in koncentracija nemških sil na bolgarski meji ne interesira le Evrope, nego tudi Amerike. Filov je izjavil, da potuje na Dunaj, da se posvetuje z zdravniki zaradi svojega zdravja. Zakaj ga je potem spremljal nemški poslanik v Sofiji, Herbert von Richthofen, se vprašuje diplomatski svet?

Napadi na nemška in angleška mesta

Med Nemci in Angleži se razvija v zadnjih dneh revanžna letalska vojna, katere žrtev postajajo izmenično angleška in nemška mesta

NEMŠKA VOJNA POROČILA

BERLIN, 4. jan. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: V teku včerajšnjega dne so nemška letala napadla vojaške objekte ob vzhodni angleški obali ter potopila neko patrolno ladjo. V noči z 2. na 3. januarja so večji oddelki borbenih letal v maščevanje za bombardiranje Bremena napadli pristanišče in mesto Cardiff. Letala so metala bombe vseh kalibrov in opazila mnogo požarov. Britanska letala so metala bombe na dva kraja severne Nemčije in spet zadela bolnišnice in stanovanjske hiše. Ogenj je nastal tudi v nekaterih skladiščih in tovarnah, a smo ga hitro pogasili. Drugače ni nikakršne posebne škode. Vojaški objekti niso zadeti. Ubitih je pa osem oseb in 20 ranjenih. Zbili smo dve britanski letali, eno nemško letalo se pa ni vrnilo v svoje oporišče.

BERLIN, 4. jan. Unp. Nemška službena agencija javlja, da so nemški bombniki

hudo napadli Cardiff in Wales. Ploha eksplozivnih in zažigalnih bomb je padla na pristanišče in skladišča premoga. BERLIN, 4. jan. Ass. Press. Vrhovno nemško poveljstvo javlja, da so sovražna letala močno napadla dve severonemški mesti. Ubitih je bilo 9 oseb, 20 pa ranjenih. Dve angleški letali sta bili uničeni.

ANGLEŠKA VOJNA POROČILA

LONDON, 4. jan. Reuter. Včeraj so bila izdana sledeča vojna poročila: Angleški bombniki so v pretekli noči izvedli napade večjega obsega na vojaške cilje v Amsterdamu, Bremenu in Emdenu. Povsod so bila bombardirana pristanišča, ladjedelnice in pristaniške naprave. Podrobnosti o uspehu napada bodo še objavljene. — Popoldne je letalsko ministrstvo objavilo naslednje podrobnosti: Snodni napad na Bremen in Emden ni bil tako obsežen kakor v pretekli noči. Napadene so bile ladjedelnice, oporišča za vojne ladje,

skladišča za petrolej in železniške proge, ki vodijo v pristanišče. Ko so naša letala priletela nad Bremen, so mnogi požari, zažgani prejšnjo noč, še vedno goreli. — Povzročeni so bili drugi, novi požari, ki so jih naši piloti videli še daleč z morja, ko so se vračali. Eno letalo se ni vrnilo.

LONDON, 4. jan. Reuter. V noči na soboto so nemška letala močno napadla neko mesto v zahodni Angliji. Nastalo je nekaj požarov, ubitih je bilo nekaj oseb. Bombe so padale še na nekatera druga mesta Anglije, škode in ljudskih žrtev ni bilo. Angleška letala so sinoči znova napadla Bremen.

LONDON, 4. jan. Ass. Press. Letalski minister javlja, da je bil v petek ponoči že drugič uspešno bombardiran Bremen, prav tako tudi vojna luka Emden. Nemška letala so pa napadla pristanišče Cardiff in Wales. Cardiff je glavna izvozna luka za premog.

Nova vrsta angleških bojnih ladij

LONDON, 4. jan. Reuter. Britska mornarica uporablja v boju proti podmornicam nov tip ladij. So to neke vrste korvet z zelo preciznimi napravami. Že ob začetku sedanje vojne je bilo jasno, da je Veliki Britaniji potrebno na morju večje število manjših ladij za zaščito trgovinskih parnikov. Te so bile oborožene, niso pa imele zadostne hitrosti. Zato so skon-

struirali nov tip ladje ter jo izdelali v večjem številu doma, kakor na tujem. Nove ladje so že v akciji, posadka šteje poveljnika, tri častnike in 50 do 60 mornarjev. Ladje so oborožene s topovi proti podmornicam in proti letalom. Pomagajo kontratorpedovkam na Atlantiku, na delu so podnevi in ponoči ter so pokazale že doslej lepe rezultate.

Island angleško oporišče

RIM, 4. jan. ZPV. Po poročilih iz Stockholma, grade angleške okupacijske čete s pomočjo islandskih delavcev na Islandu pomorsko in letalsko oporišče. V zadnjih tednih je dobila angleška posadka na Islandu velika ojačenja. Pričakujejo tudi prihod skupine angleške vojne mornarice. Iz Kodanja pa poročajo, da nameravajo Angleži po danskih informacijah spremeniti Island v veliko vojno oporišče, ki naj bi služilo za operacije na severnem delu Atlantskega oceana.

IZ TURŠKEGA PARLAMENTA

CARIGRAD, 4. januarja. Reuter. Na dnevnem redu turškega parlamenta je tudi zakonski načrt, ki daje vladi pooblastilo, sklepati s tujimi državami trgovinske pogodbe na podlagi »modus vivendi«.

CARIGRAD, 4. jan. DNB. Pod predsedstvom Refika Sejdama je zasedal v četrtek turški parlament ter razpravljal o tekočih zadevah. Pri dopolnilnih volitvah za izpraznjena poslanska mesta so bili izvoljeni kandidati narodne stranke.

PROTEST IRCEV

DUBLIN, 4. jan. Ass. Press. Bombardiranje Dublina je sprožilo oster protest Ircev proti napadalcem. De Valera je izročil na naslov nemške vlade ostro noto. V mestu sta bili porušeni na veliki promeni dve palači, 20 oseb je ranjenih. Protestna nota Nemčiji je bila poslana po tajnem zasedanju irskega parlamenta.

NEW YORK, 4. jan. Reuter. Dve sto organizacij Ircev in njih prijateljev v Ameriki je poslalo zelo oster protest nemškemu poslaniku v Washingtonu zaradi poizkušene vpada na Irsko in bombardiranju svobodne nevtralne luke. V spomenici je naglašeno, da se z njo sklada več milijonov Američanov.

LETALSKI UKREPI NA PORTUGALSKEM

LISBONA, 4. jan. Reuter. Portugalska vlada je prepovedala tujim letalom polet preko portugalskega ozemlja. Prav tako bodo iz portugalske letalske službe odstavljeni tuji piloti.

Govor glavnega fašističnega tajnika

RIM, 4. jan. Stefani. Tajnik fašistične stranke je govoril sinoči po radiu o zgodovinskem dnevu 3. januarja, ko je bila pred 15 leti postavljena osnova fašistični ideologiji. Nastel je vse, kar je dal fašizem v praksi Italiji, zavrnil tujo propagando proti fašizmu ter naglasil, da je fašistična revolucija zamenjala staro z novim načinom življenja in mišljenja. Črne srajce so se vedno prizadevale za plemenita načela človeštva. Duče je zahteval za proletarsko Italijo prostora pod afriškimi soncem, in vojna za italijansko cesarstvo je bila prava

revolucionarna vojna. Sedanja vojna je za nas boj za svobodo; v njej se manifestira volja sil osi. Zdaj je vprašanje: Boriti se ali pa postati suženj! Govornik je zaključil s trdno vero v zmago fašizma, sil osi in reda, ki bo prinesel Evropi zmago pravice v socialnem življenju narodov.

Rim, 4. jan. DNB. Po vsej Italiji so včeraj praznovali 16 letnico ducejevega govora, v katerem je obračunal v parlamentu z vsemi sovražniki fašizma. Povsod so bile manifestacije po fašističnih domovih.

Vihar in zima v Španiji in Portugalski

MADRID, 4. januarja. Unp. Zaradi močnega viharja so morali železniški promet na mnogih krajih Španije ustaviti. Viharno je tudi morje, tako da so morali v Gibraltarskem prelivu za nekaj časa ustaviti tudi pomorski promet. Pri Huelvi, ne daleč od Ajamonte je razburkano morje poškodovalo pet ladij.

LISBONA, 4. januarja. Unp. Vihar, ki je dosegel ponekod 50 milj na uro,

je zajel tudi Lisboño. Uničil je mnogo krasnih drevoredov in nasadov v botaničnih vrtovih mestnega muzeja. Na južnem Portugalskem so morali prekiniti železniški promet.

MADRID, 4. jan. Reuter. Vso Španijo je zajel silen mraz. Posebno ob atlantski obali razsajajo orkanski viharji. Vlaki so na mnogih progah zamreženi v snegu. Ljudje ne pomnijo že dolgo let takšnega vremena pozimi.

Sestanek ameriškega kongresa

WASHINGTON, 4. jan. DNB. Novi ameriški kongres se je sestel k prvemu zasedanju. Senat šteje 96 članov, predstavniki 435 v senatu je 66 demokratov in 28 republikancev, v predstavn-

škem domu pa 268 demokratov in 162 republikancev. V senatu sta še dva neodvisna, v predstavnem domu pa pet neodvisnih članov.

Mariborska napoved: Oblačno in megleno s padavinami v predvečer. Včeraj je bila najvišja temperatura -1,8, danes najnižja -3,2, opoldne -1. Višina snega od danes zjutraj 13 cm. Koščina padavin 3,3 mm.

Pošiljanje čet v Egipt

RIM, 4. jan. ZPV. »Giornale d' Italia« poroča iz Newyorka, da pripovedujejo mornarji z ladje »Dromore«, ki je priplula v Bristol, da so za časa bivanja v Liverpoolu, kjer so se mudili tri mesece, videli, kako odhajajo vsak dan angleški transporti v Egipt. Povprečno odide vsak dan iz Anglije v Egipt 3000 vojakov.

AMERIŠKI BOMBAŽ ZA NEMČIJO

LONDON, 4. jan. Ass. Press. Minister za vojno oskrbovanje Dalton je izjavil, da je Vladivostok nalačen z blagom za vojne namene. Tja prihaja tudi ameriški bombaž, ki je namenjen za Nemčijo in ga prevažajo preko Sibirije.

IZJAVE SENATORJEV USA

WASHINGTON, 4. jan. Ass. Press. — Demokratiški zastopnik za Georgijo, Koks je v predstavniškem domu izjavil, da govor predsednika Roosevelta prav za prav pomeni že vojno napoved. Senator Lee, demokrat iz Oklahome, se je izjavil za čim učinkovitejšo pomoč Veliki Britaniji. Hitler je začel vojno na gospodarski osnovi, zdaj prehaja ta vojna v politiko.

FRANCOSKE LADJE Z ŽIVILI

BUENOS AIRES, 4. jan. Unp. Kakor poročajo, bo pet francoskih parnikov, ki so bili zasidrani v južnoameriških vodah po padcu Francije, odplovalo s hrano in drugimi pripomočki v Marseille. Prihodnji četrtek bo odploval 8199 tonski »Men dozza« s tovorom zmrzlega argentinskega mesa in volno, sledila mu bo ostala četvorica parnikov. Diplomatski krogi so mnenja, da Velika Britanija ne bo dala navicerata za ta prevoz. Transport naj bi spremljale francoske vojne ladje iz Dakarja. Albert Gierin, zastopnik generala de Gaullea, je dakarski eskadri odsvetoval, da se poda v nevarnost spopada z Angleži.

ARGENTINSKA KORUZA ZA ŠPANIJO

MADRID, 4. jan. DNB. V mornariških krogih zatrjujejo, da je odšlo iz Buenos Aires šest za Španijo namenjenih tovornih ladij, natovorjenih s koruzo. To je prvi del pošiljave argentinske koruze za Španijo, katere bodo dobili Španci v celoti 350.000 ton.

ZADRUŠNICA ZA KRALJICO MARGERITO

RIM, 4. jan. Stefani. Ob obletnici smrti kraljice matere Margerite je bila v Pantheonu služba božja, ki ji je prisostvoval tudi kralj Viktor Emanuel III.

ITALIANSKI KRALJ MED RANJENCI
RIM, 4. jan. Stefani. Kralj in kraljica sta obiskala bolnišnico Rdečega križa. Zadržala st ase pri vsakem ranjencu ter ga vprašala, kako se počuti.

LETALSKA NESREČA

SAN DIEGO, 4. jan. Ass. Press. Iz Kalifornije poročajo, da je med snežnim viharjem padel v jezero Hartland, Tetas, pri mestu Corpus Christi patrolni bombnik. Dva pilota sta se zadušila. V letalu je bilo tudi pet padalcev. Na kraj nesreče so poslali takoj čoln. Od padalcev so ostali štirje živi.

PAPAGOSOV RAZGLAS

ATENE, 4. jan. Reuter. Poveljnik grške operativne vojske general Papagos je ob novoletni zapovedi na vojake mimo ostalega dejal, da se bodo grški junaki na osnovi dosedanjih uspehov s slavo in častjo borili tudi dalje za veličino Grčije ter svobodo domačij.

Smotrena in nesmotrena nacionalizacija

Problemi turizma na Jadranu, ki pa veljajo tudi za vso našo industrijo

V zagrebškem narodno-gospodarskem dnevniku »Jugoslovanski Lloyd« se je te dni Iv. Grizanič ponovno bavil z vprašanjem racionalizacije gospodarskih podjetij. Pisec ugotavlja, da se morda nikjer v državi ni narodna občutljivost v gospodarstvu tako močno razvila, kakor v našem Primorju, od Sušaka pa doli do skrajne pomorske državne meje. Dasi so ti kraji bili od vseh vlastodržcev, ki so se v teku zgodovine pogosto menjali, vedno zapostavljeni, dasi vlada v njih tipično siromaštvo pasivnih pokrajin, vendar niso predstavniki njihovega gospodarskega življenja nikdar dopustili, da bi tuji kapital in vpliv dobila odločilno besedo v temeljnih panogah primorskega gospodarstva: v pomorstvu, ribarstvu, vinarstvu, oljarstvu in tudi — v turizmu.

Vse te osnovne panoge primorskega gospodarstva so ostale v narodnih rokah. Zato pa, ker primanjkuje domačega kapitala, se čutijo povsod nedostatki, slab je napredek v mnogih panogah. Toda primorski človek raje nekoliko potrpi, raje počasi napreduje, nego da bi prepustil polje za eksploatacijo tujcu.

V zvezi s tem prihaja avtor članka do velikih splošnih konstatacij glede gospodarskega nacionalizma, ki so ga nekateri pri nas istovetili z gonjo proti tujcem, kapitalu sploh in proti njegovemu doseganju in bodočemu sodelovanju v našem gospodarstvu. Pisec smatra, da to ni niti pametno niti koristno za bodočnost našega narodnega gospodarstva in kaže le, da ljudje, ki to delajo, ne znajo računati z realnimi potrebami in možnostmi naše zemlje in naroda. Treba je računati z naslednjimi dejstvi:

Da našo na kapitalih nerazvito in siromašno zemljo dvignemo in s tem življenjski standard naroda, treba izvleči iz nje vsa bogastva pod zemljo in na zemlji (rude, pogonske sile, z rudarstvom povezane industrije, poljedelstvo, gozdarstvo, živinorejo, agrarno industrijo, prometna sredstva na kopnem in na vodi, melioracija polj, regulacija rek itd.). Za vse to so potrebni ogromni kapitali. Mnoge milijarde! Za vse to ne zadostujejo naši davki odn. preračuni, tudi notranja posojila še dolgo ne bodo zadostna za izvedbo takšnega velikega gospodarskega načrta. Kako bo pa v bodočnosti z zunanjimi posojili, pa vidi sam Bog. Ako nečemo še cela desetletja čakati na izvedbo vseh nujno potrebnih del, bomo morali pozvati na sodelovanje tudi tuji kapital. Vseeno, ali bo to sodelovanje izraženo v denarju ali v strojih in drugem materialu, ki ga mi ne proizvajamo in za katerega bomo morali dati naše agrarne proizvode, surovine in polfabrikate.

Toda pisec v nadaljevanju svojega članka odločno svari pred različnimi nesmotrenimi načini nacionalizacije oziroma pridobivanja tujega kapitala za sodelovanje v našem narodnem gospodarstvu. Gotovo je, da se je v tem pogledu z zlorabo besede o gospodarskem nacionalizmu pri nas le premnogo grešilo. Tako se je na pr. zgodilo, da je neko tuje podjetje — preplašeno od gonje — izrazilo pripravljenost, da se »nacionalizira«, da celo odstopi ali pokloni nadpolovično večino svojih delnic pod pogojem, da dosedanjim lastnikom še v naprej vodijo posle podjetja. S takšno nacionalizacijo bi seveda tujcem »padla žlica v med«, saj bi imeli izvršno »kritično« pod morda celo lepo zvenečo narodno firmo s še lepše zvenečimi narodnimi imeni. Takšnih in podobnih primerov bi lahko tekoma zadnjih 20 let našli v izobilju.

Koliko je bilo na drugi strani — iz golega koristoljubja posameznih oseb — izvršenih nacionalizacij, ko se ni prav nič proučilo, ali je podjetje rentabilno, kakšne so njegove nefrizirane bilance, ali ima predpogoje za napredek v bodočnosti, ali niso morda del-

ničarji hoteli z »nacionalizacijo« samo izkoristiti, da se rešijo angažmana za bodočnost itd.

Koliko nepremišljenih nacionalizacij se je izvedlo tudi na ta način, da so nam tujci, ki so imeli svoja podjetja iste vrste in pri nas i v nekaterih drugih državah in so si potom svojega koncerna izgradili svoje zveze, zastopstva, tržišča itd., dovolili nacionalizacijo podjetja v naši državi, a so nam prepustili samo svoje tvornice, ne pa obenem tudi organizacije zvez in tržišč, ki so za prosperiranje podjetja potrebne!

Ze samo teh nekaj zgledov zadostja, da vidimo, kako treba biti pri nacionalizacijah oprezen in kako je pogosto celo v interesu našega narodnega gospodarstva, da se angažmani tujega kapitala ne likvidirajo tako zlahka. Zlasti se, če so ti kapitali iz dežel, na katerih sodelovanje in blagovno izmenjavo moramo računati.

Tuji kapital — tako končuje pisec svoj zanimivi članek — in njegovo sodelovanje nam bosta še dolgo potrebna. Seveda po to-

ne pomeni, da naj ne vodimo kontrole nad tujim kapitalom in njegovim gibanjem. Ne prestanto moramo to kontrolo še poostriiti. Ne smemo več tujemu kapitalu dajati raznih koncesij, ki gredo preko vseh mej razumnega gospodarstva. Moramo dobiti od tujega kapitala garancije, da bo spoštoval naše zakone, naše interese in zaposloval domače delavne moči. Moramo pa tudi vedno ustvarjati možnosti za resnično nacionalizacijo v času, ko homo imeli za njo dovolj sredstev in sposobnosti. Ako tuji kapital zadosti vsem tem pogojem, ni za nas razlogov, da bi odbijali njegovo sodelovanje. To njegovo sodelovanje pa mora biti namenjeno ne v kakšne gospodarsko ali celo politično zaslužjevanje našega naroda, ampak v utrjevanje meddržavnih zvez, ki nam naj pripomorejo, da s postopnim delom ustvarimo čim več narodnega kapitala, ki nam bo omogočil takšne nacionalizacije, da bo od njih imelo korist — ne nekaj koristoljubnih posameznikov! — ampak naše celokupno narodno gospodarstvo, ves naš narod.

Takšni so Avstraki, ki so predrl prvo italijansko obrambno črto močno utrjene Bardije v Libiji

Nemčija, Balkan in Rusija

Na konferenci predstavnikov tiska v Berlinu so službeni krogi naglasili, da »je angleški radio citiral izvlečke iz Stalinovega članka v moskovski »Pravdi«. Moskva do danes navedenih citatov ni demantirala, čeprav se v članku tako ne glase, kakor so jih sporočili Angleži. V Berlinu naglašajo, da so odnosi med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo normalni, da celo prijateljski. Kdo je Rusiji smrtni sovražnik, o tem ne morejo odločiti Angleži, nego oni v Moskvi. Če so Rusi postavili svoje interese glede Balkana, kakor sta to storili Italija in Nemčija, pomeni to, da vlada med njimi glede Balkana soglasje. Grčija se je postavila pod okrilje Anglije. Italija jo mora zato kot nemški zaveznik uničiti. Nemčija izpolnjuje samo svojo zavezniško dolžnost, če pošlje Italiji letalske sile v pomoč.

Ta korak je tudi uvod v prvo etapo nemške intervencije v Sredozemlju, in to preko Apeninskega polotoka. Obstoja

li možnost druge poti, to je baš največji problem, ki interesira vse. Večina se vprašuje, kaj bi storila na to Sovjetska Rusija. Nemčija prepričuje vse, da so odnosi med njo in Moskvjo dobri. Nemci vedo, da se Rusija oborožuje zato, da zavaruje mir in nedotakljivost svojega ozemlja. Nemčija to tudi odobrava. Moskovska vlada se je postavila na stališče, da je močna rdeča vojska največje zagotovilo njenega miru in nevtralnosti. Sovjetski tisk tudi naglaša, da se Rusija noče vmešavati v imperialistično vojno. Sovjetska Rusija ne bo storila nobenega koraka, ki bi ji ga diktiral drugi ali tretji. Majhni narodi morajo poiskati pot svoje samostojnosti v miru, to je stališče Rusije, ki zdaj motri dogodke in se oborožuje.

Moskovska »Pravda« pa poroča, da je prinesla le Stalinov citat iz članka prejšnjih let.

Izpremembe v vladi napoveduje po pravoslavni božičnih praznikih »Hrvatski Dnevnik«. Izpopolnjeni bosta mesti za prosvetno in notranje ministrstvo. — Slovenski del JRZ bo po mnenju lista obdržal dve ministrstvi. Mimo tega bo v vladi morda še nekaj drugih izprememb. Na mesto dosedanjega podbana v Zagrebu, dr. Krbeka, ki se bo vrnil na univerzo, bo najbrž imenovan ugledni prvak SDS, odvetnik dr. Vujović iz Karlovca.

Dr. Duda Bošković, ugledni prvak samostojnih demokratov v Vojvodini odločno zanika vse vesti, ki so krožile po tisku o njegovem nameravanem izstopu iz SDS. V svoji izjavi v »Novostih« pravi, da mu ni nikoli padlo v pamet, da bi izstopil iz SDS. »S tovariši v stranki sem danes solidarni, kot kdaj koli prej, ker se zavedam naloge SDS in njene misije. Ostajam i nadalje njen discipliniran in zvest član.«

Sovjetski tisk prinaša novoletno izjavo našega zunanjega ministra dr. C. Markovića.

Italijanski tisk hvali jugoslovansko zunanjo politiko ter dostavlja: »Z vsakim dnem se Jugoslavija prilagodi novim prilikam v Evropi. Z ostvaritvijo avtonomije so se pomirili Hrvati. Bodočnost bo pokazala velik pomen sporazuma od 26. avgusta 1939.«

Po vsej državi zapirajo lokale organizacije URSSJ, Ujedinjenih radniških sindikalnih saveza Jugoslavije, ki je bila oblastveno prepovedana.

Misli iz tuih knjig

»Hraber narod bo bolj cenil svobodo s častnim siromaštvom ter jo postavil višje nego brezčastno suženjstvo v bogastvu. Ako je bogastvo poslušni, delovni suženj vrlin, tedaj je bogatija na svojem mestu in ima vsaj svoj smisel. Če se pa ta rod poruši in če se žrtvuje čast za to, da se obdrži bogastvo, ki nima ne oči ne rok, niti ne življenjske snovi v sebi, tedaj ga ne morejo preživeti legitimne sile, njegov pravi gospodar in zaščitnik. Kadar svojemu imetju ukazujemo sami, tedaj bomo ostali svobodni, premožni. Če pa nam zapoveduje bogastvo, postajamo dejansko siromašni. Odkupil nas bo sovražnik z denarjem iz naših lastnih blagajn.« (E. Berk, 1796.)

Z italijansko srebrno medaljo za hrabrost je odlikovan polkovnik Oxonnor, ki je vodil operacije oklepni divizij pri ofenzivi na Libijo. V svetovni vojni je služil ta Irec pri najstarejšem angleškem topniške mpolku ter napredoval do podpolkovnika. V bojih je dobil mnoga odlikovanja med njimi tudi italijansko srebrno medaljo za hrabrost.

Kdo je mož, ki vodi Grčijo v sedanji vojni

Bolgarski list o zam m vi karieri predsednika grške vlade, generala Metaxasa

Bolgarski list »Zora« prinaša zelo zanimiv članek o sedanjem predsedniku grške vlade Metaxasu. V njem pravi med drugim:

»Metaxas je silno interesantna figura. Čeprav se je rodil za časa nemško-francoske vojne 1870-71, je še svez in mlad mož. Premnogokrat je dokazal svojo železno energijo. On je podpisal grško-bolgarsko vojaško zvezo 1912 kot kapetan v Sofiji, bil je vojaški delegat v Londonu za časa pogajanj v miru po balkanski vojni. V Solunu je tudi podpisal med Srbijo in Grčijo vojaško zvezo s sedanjim vojaškim ministrom Jugoslavije, generalom Pešičem.

Visoke naobraženi mož je bil med svetovno vojno v generalnem štabu grške vojske. Ko je kralj Konstantin odločil sodelovanje Grkov na strani entente, se je pojavila pred Pirčjem francoska vojna mornarica. Francoski vojniki so vkrakali v Ateno, Metaxas je bil ujet in in-

terniran v Bizerti. Pred koncem vojne je pobegnil v Italijo, se tam naučil italijan-

ščine, ki jo je poznal še z rojstnega kraja, otoka Kefalonije v Jonskem morju.

Tudi zdaj je bil Metaxas ogorčen nasprotnik vstopa v vojno, čeprav je vsestransko pripravil grško vojsko, da bo dober branik domovine. Njegova stranka je bila v parlamentu najmanjša, imel je komaj tri, štiri poslance. Uvedel je diktaturo, odstranil strankarsko združbarstvo. V izvedbi diktature je postopal zelo preudarno, brez nasilja, v notranji politiki je bil strog.

To je človek, ki je dvignil blizu sedem milijonov Grkov v boj proti 45 milijonom Italijanov. Okrog njega se je zbral zdaj ves grški narod, tudi nasprotniki. Naj bo izhod bojev z Italijani končno kakršen koli, Metaxas bo ostal velika osebnost v zgodovini grškega naroda, zaključuje bolgarski list.

Hladnokrvnost Angležev prikazuje razstava fotografij in grafikov po naslovu »Ponos Londona«. Razstavljeni so originalni posnetki scen iz nemških zračnih napadov na London.

Zakaj se borimo

Borimo se za vrednote, za katere bi raje umrli, nego da jih vidimo propasti. Zgraditi hočemo boljše, srečnejše življenje zajednice od despotizma osvobojenih evropskih narodov. Borimo se, da vsem narodom odpremo pot, da bi mogli kol svobodni, polnovredni člani pristopiti k veliki družini narodov. Hočemo zgraditi sistem mednarodnega prava, ki ga bodo priznali vsi, veliki in majhni. Borimo se, da osvobodimo tlačene narode in da bo mir po tej vojni ostal večern. Hočemo, da bo imel vsak dovolj jesti, piti in obleči se, da se bo lahko vsak izživljal v svojem najmilejšem poklicu. Ta vojna je boj svobode proti suženjstvu. (Prof. B. Mathews v knjigi »We fight for the Future«, 1940.)

Podvigi ofenzivne špijonaže v minili svetovni vojni

Kako so Francozi izvovali tajne nemških orožarn v Kruppovih tovarnah v Essenu

Ofenzivna špijonaža v vojni zahteva najposobnejše ljudi tajne službe. V minili svetovni vojni je bila ena izmed najuspešnejših misij vsekakor špijonaža Kruppovih tovarn v Essenu, katero je izvršil francoski špijon Lucieto.

Leta 1915 so Nemci pri Ypernu prvič uporabili strupene pline, ki so iznenadene zaveznike prisilili k umiku. Zavezniška špijonaža je stala pred problemom, kako dobiti potrebne podatke o izdelovanju tega strašnega morilnega sredstva. Izbrali so Lucieta, ki se je preoblečen v Nemca podal na nevarno pot. Ker je bil imenitno poučen o vseh lastnostih Nemcev in je odlično obvladal več nemških narečij, se je nadejal uspeha. Svojo pot je usmeril v centre nemške vojne industrije v renški oblasti. Predvsem je vzel na piko tovarne anilinskih barv v Mannheimu, kjer je s spretnim špijonažem kmalu ugotovil, da pošiljajo kovinske bombe, napolnjene z nekim skrivnostnim plinom v Kruppove tovarne v Essenu. Podal se je tja.

Industrijsko področje Kruppovih tovarn je bilo za vsakega špijona zelo nevarno ozemlje, kajti nasprotna kontraspionaza je vodila točno evidenco vseh tujcev, ki bi se utegnili pojaviti v bližini. Posrečilo se mu je, udinjati se pri nekem policijskem stražniku, ki je imel to slabo stran, da je bil pijanec.

Postala sta dobra prijatelja. Lucieto je seveda pridno zabavjal čez zaveznike ter se »iskreno« veseli nemških zmag in podvigov. Vsako količkan večje vojno dejanje in uspeh nemške vojske sta s stražnikom temeljito zalila, kar je bilo tem laže, ker je Lucieto plačal zapitek... Popivala sta po gostilnah, kamor so zahajali razni delavci in mojstri iz tovarne in se seznanila z marsikaterim pijači vdanim kovinarjem in nameščencem. Lucieto je imel odprte oči in pristrizena ušesa ter izvedel marsikaj zanimivega.

Nekega dne so se pripeljali v Essen imenitni gostje, sami visoki oficirji in druga tajinstvena gospoda. Policaj je obžaloval, da ne bo mogel s tovarišem na običajno popoldansko pivo, kajti določen je bil, da straži teren, kjer bodo preizkušali neki nov izum. Drugega brumni mož ni vedel povedati. Prijatelju je bilo zelo žal, da bo moral samevati. Končno sta zadevo uredila tako, da je smel, seveda na skrivnem, tudi Lucieto s policajem na stražo, kjer sta opazovala z daljnogledom poizkuse.

Streljali so iz topov. Dobro poučeni špijon je kmalu vedel, da streljajo z granatami, napolnjenimi s plinom. Navdušena nad novim izumom sta sklenila, ta dan pošteno proslaviti. Lucieto je predlagal, da poiščeta nekaj koščkov granat ter si jih vzameta za spomin na pomembni dan, ki bo zadal »prokletim« zaveznikom smrtni udarec.

Se istega dne so drobci granate romali v Francijo, od tod v Anglijo, kjer so postali predmet študija najboljših strokovnjakov. Kemiki so kmalu analizirali ostanke in usedline plina, strokovnjaki tovarn orožja so sklepali o konstrukciji granate. Kmalu so se pojavile plinske maske in tajinstvene granate v Essenu so bile že pri samem krstu obsojene v mnogo zmanjšan uspeh. Esenski policaj je kmalu nato izgubil svojega prijatelja, ki je nekega dne izginil kakor kafa...

Primer posebne sposobnosti v vrstah častnikov tajne službe je vsekakor ameriški polkovnik Richard Williams, ki je odkril veliko karto, nanašajočo se na delovanje nemških podmornic in zrakovplovstva, kakor tudi ključ k tej šifrirani karti.

V oktobru 1917 so Nemci pripravili velik zračni napad s zeppelinom na London. Trinajst ogromnih balonov je odletelo na pot, od katere so si obetali velik učinek. Enajst zračnih ladij je priplulo nad London, povzročilo veliko opustošenje in mnogo žrtev med takrat še nezashčitenim civilnim prebivalstvom. Na povratku je vračajoče se zračne ladje nad francoskim ozemljem zajela huda nevihta. Tri zračne orjake so zrušili francoski topovi in letala, dva sta se morala spustiti na zemljo. Pri tem je eden od njih zadel ob neko drevo, odrgala se je kontrolna kabina sproščeni balon pa je odnesel vihar.

To se je zgodilo v bližini ameriškega glavnega stana. Častniki tajne službe so bili takoj obveščeni o tem. Prvi od njih je prispel na mesto polkovnik Williams. V kabini ni bilo najti nikakih kart ali drugih dokumentov, toda polkovnik ni odnehal. Odredil je, da se zemljišče v smeri, od koder so prileteli zeppelin, natančno pregleda. Ne daleč od kraja nesreče je bila velika mlaka, polna blata. Brez oklevanja je Williams zagazil v blato ter kmalu našel kos zemljevida. Pregledal je vsa mlaka in našli še nekaj delov nemške mape. Na nekem drevesu je vihral v vetru še precejšen kos zemljevida. V družbi angleških kolegov so skrbno zložili košček, dokler ni bila

vsa mapa zlepljena.

Mapa je bila šifrirana. Pri ponovnem pregledu vse okolice in ruševin kabine ključa niso mogli najti. Neki častnik je pa izjavil, da si je njegov tovariš vzel za spomin iz kabine nekaj album, poln slik raznih tipov ladij in letal ter raznih besedi brez zveze. Williams je zahteval ta album in spoznal, da ima v rokah ključ za šifre k nemškemu zemljevidu.

Šef ga je z dragocenim plenom takoj poslal v London. Stavljena so mu bila na razpolago vsa sredstva, da bi čimprej prispel, kajti podatki so bili tako važni, da bi bila vsaka izgubljena minuta ogromna škoda. Prispevši v London je

izvedel, da je admiral William Sims, kateremu bi se moral javiti z dragocenim plenom, v Parizu na neki konferenci. Njegov adjutant je kljub silni vročici takoj skočil iz postelje ter telefonično poklical Intelligence Service.

V dobre četrte ure so delovali brezžični aparati, stroji podmornic in vojnih ladij so pričeli brzeti in ladje so dobivale šifrirane dispozicije. Odkrite so bile linije križarenja nemških podmornic, ter skrite baze zrakovplovstva, ki so jih takoj napadli. Mimo tega so dešifrirali mnoge ujete nemške brezžične brzojavke, ves položaj na morju, kakor v zraku je bil v rokah zaveznikov. Preden je nemško vrhovno poveljstvo uvidelo, da je šifra v nasprotnikovih rokah, je isti že temeljito izkoristil uspešno najdbo polkovnika Williamsa. I. F.

Američani napovedujejo za letos

angleško letalsko ofenzivo

Ameriški časopis »Flying and Popular Aviation«, ki je najbolj znana ameriška revija za letalstvo in izhaja v New Yorku piše, da »bo Velika Britanija pomladi 1941 sprožila veliko zračno ofenzivo. Članek zaključuje takole: »Ne bili bi iznenadeni, če bi bila vojna sreča že letos odločila v korist Angležev. Pomen angleške letalske ofenzive v letošnji pomladi, najkasneje pa jeseni, bo zelo velik. Britska proizvodnja letal je postala ogromna, posebno še, če upoštevamo, da delajo zanjo tudi v USA in da se vežbajo piloti neprestano v Kanadi in Avstraliji. Letos bo imela Anglija več tisoč prvovrstnih bojnih letal prve črte, med temi bo več

tisoč ameriških letal najmodernejše tipe. Že danes imajo Angleži ameriške stroje vrste »Bel Air Cobra« in »Curtiss«. Ko bodo pa krožile nad nebom Velike Britanije orjaške leteče trdnjave »Boeing« in »Consolidated B 24«, bodo te udarile z veliko silo na nasprotnika. Te zračne ladje lahko plovejo 12.000 m visoko ter jih izstrelki protiletalskih topov ne morejo doseči. Neovirano bodo lahko uničevale sovražne objekte ter se vrnile v svoje baze prej, preden bi utegnili sovražna letala sploh priti do njih. Podnevi in ponoči bodo te v napadih, njih efekt bo tak, kakršnega še ni videla dosedanja zračna vojna.«

Večni problem dunajske razsodbe:

sovražstvo med Romuni in Madžari

»Pester Lloyd« prinaša v svoji 296 št. v celoti vsebino letakov, ki jih širijo Romuni po Bukarešti in drugih mestih. V njih stoji med drugim: »Romunski bratje pod tujim jarmom! Pomnite, da nismo niti trenutek pozabili na vas. V duhu smo vedno z vami. Naša srca utripajo stalno za vas, vaše trpljenje je tudi na-

še. Jokali smo ob nesrečni usodi z vami in preklinjali našo nemoč pri Bogu, na vas vzame pod svojo zaščito.

V duhu smo prešli vso našo novejšo zgodovino in z žalostjo ugotovili, da niso bili voditelji našega naroda na dostojni višini. Ustanovili smo organizacijo transilvanijskih Romunov, mobilizirali bomo

vse duhovne sile Romunije, da dosežemo znova tisočletne pravice našega naroda. Obudili bomo zgodovinsko idejo: zedinjenje vseh Romunov in storili vse, da brate pod tujim jarmom spet osvobodimo.

Transilvanija mora priti spet k nam. Ne boste ostali dolgo pod madžarskim škornjem. Ne skrbite, če so vam vzeli grofje dednega sovražnika, zemljo. Bodite mirni. Romunski vojak bo kmalu vkorakal kot osvoboditelj v vaše vasi in mesta. Korakali bomo še enkrat na Budimpešto in likvidirali grofe enkrat za vselej. Tudi mi imamo pravico, živeti v miru. Največji narodi sveta, Anglija in Amerika sta priznala naše pravice in nam zagotovili, da dobimo spet prirodne meje. Ves svet se zaveda, kakšna krivica nam je bila povzročena po dunajski rozsodbi. Anglija je nepremagljiva in skupaj z Ameriko odpravila z vsemi sovražniki miru. Ne borita se le zase, nego za svobodo in mir vseh narodov sveta. Zato bosta zmaga. Romunija bo tedaj spet velika.«

Italija se zelo interesira za razvoj odnosov med Pétainovo vlado v Vichyju in Nemci. »Nepričakovane odločitve marsala Pétaina ali predstavnikov Nemčije bi lahko dovedle do neljubih rezultatov za Italijo, ki tudi ni bila konzultirana ob odstopu Lavala.«

Še nekaj pripomb

o kostanjevih drevoredih v Mariboru

Članek g. A. Z. v »Večerniku« me je spomnil na številne drevorede kostanjevih dreves v Mariboru, ki je še v pol preteklih letih gotovo prvačil v tem oziru. Ni bilo skoraj širše ulice brez drevoreda, običajno samih kostanjev, le mestoma so rastle tudi razni javorji. Zadnja leta so ta drevesa skoraj izginila, le še nekaj starih spominov čaka na žago in sekuro.

Gotovo so morali obstojati neki vzroki, da so v Mariboru, pa tudi po drugih mestih, uporabljali prav kostanje za mestne drevorede! Znano je, da je kostanj zelo čisto drevo, brez vsakih lišajev in mahov, v katerih se tako rad naseli razen mrčes, ki lahko postane neprijeten okolici. Polg tega je bila važna tudi lepa krošnja, kakršne nima kmalu kako drugo drevo. Edino razni javorji bi še prišli v tem oziru v poštev, ako bi le ne doraščali tako počasi. Lepa bi bila tudi lipa, kateri pa menda na cestah ne ugaja preveč, kakor je pokazal poskus pred glavnim kolodvorom. Stevilna različna, v preteklih letih nasajena drevesa na mariborskih ulicah, bodo šele dala smernice za bodoče najugodnejše ulične drevorede.

Za proste drevorede, kakor je na pr. Tomšičev drevored ali oni enovrsten proti Kamnici, pa je gotovo najprimernejše kostanjevo drevo, ki nudi zadostno senco pod košato krošnjo. Tu mu bo težko najti enakovrednega namestnika. Za ulične drevorede, kjer so drevesa nasajena itak bolj v okrasne, kakor pa v senčne namene, pa bi bilo morda dobro poskusiti še z brezjo ali kakim iglastim drevesom, morda macesnom. Vsekakor se je, sicer neobičajno drevoredno drevo jerebika dobro obneslo v Fochovi ulici.

Značilno za Maribor je, da v mag-

dalenskem predmestju nima kostanjevih dreves, ker se je pač to razvilo šele v preteklih desetletjih, ko je bila manjja kostanjevih drevoredov že minila.

V Mariboru so pričeli padati stari kostanji predvsem zaradi svojih močnih korenin, ki mu rastejo tik pod zemeljskim površjem. Te korenine so in še marsikje dvigajo robnike ob hodnikih, da so ti vsi vegasti in polni kotanj. Ako bi kostanj ne imel teh nesrečnih korenin, bi v Mariboru še marsikje stala stara kostanjeva drevesa, tako pa je morala občina pri vsaki ulični regulaciji in zgradbi hodnikov najprvo podreti kostanje, ki so bili mestoma tudi napoti regulacijskim delom.

Pričetek je bil storjen v Koroščevi ulici, zahodno od učiteljskega, kjer so rasli stari kostanji, podobni onim v parku severno od godbenega paviljona. Bilo je to menda jeseni 1927 in v zimi 1927—28, torej istočasno, kakor v vinarški šoli iz gospodarstvih razlogov, ko so padli ti kostanji kot žrtev regulacije ulice. Bilo je veliko protestov in ugovorov, ko je padel ta tako priljubljeni drevored. Posebno takratni dirigent mariborskega gledališča, g. Mitrovič, ki je stanoval v bližini Copove ulice, se je zelo zgražal nad uničevanjem lepote drevoreda in grozil z izselitvijo iz tega okraja. Sedaj doraščajo tam okrogli javorji in menda med meščani ni nikomur več žal za spremembo, čeprav ni več one mokrohlaadne sence, kakor je običajna pod zaprtimi kostanjevimi drevoredi (na pr. v mestnem parku).

Sledili so drevoredi ali posamezna drevesa v drugih ulicah. Le malo Mariborčanov se bo še spominjalo na drevored v Tattenbachovi ulici, v ta-

kratnem bregu pred sedanjo Gustinčičevo trgovino. Ali pa na kostanje v Kopališki ulici nasproti sedanje Mariborske tiskarne! Tudi vrsta kostanjev vzdolž sedanje promenade na Aleksandrovi cesti prehaja v pozabljenje in s tem seveda tudi oni izjemni kostanj, ki je dosledno vzcvetel tudi v jeseni. Konkurenco mu je običajno delal že padli kostanj na starem gostilniškem vrtu pri Vlahoviču. Šele v zadnjih letih so padli kostanji v novo tlakovanih Prešernovi in Maistrovi ulici, Gregorčičevi in Krekovi ulici, kmalu prideta na vrsto Ciril-Methodova in Razlagova ulica ob Hutterjevem stanovanjskem bloku.

Tako zgineva iz mariborskih ulic kostanj, vsako leto nekaj, brez večjih pretresljev in polemik v javnosti. Komaj da imajo gospodje mestni svetniki kaj opravka s tem vprašanjem, kate-rega brez ugovorov rešuje sama od sebe sedanja doba. Morda je bilo v prvih letih nekaj nasprotovanja, ki pa je moralo utihniti, ker so bili vzroki za odstranitev kostanjev le preveč tehtni.

Ko bodo izginili še prepereli stari kostanji v Strossmayerjevi in zgornji Trubarjevi ulici, bo ostalo le še nekaj mlajših dreves v Aškerčevi in Kamniški ulici ter morda še kje drugje. Minil bo tudi spomin na stare mariborske kostanjeve drevorede. Za spomin naj zadoščajo nasadi v mestnem parku in že omenjena drevoreda ob Tomšičevi ulici in proti Kamnici. Saj je taka strnjena vrsta gostih krošenj lepa v pomladnem cvetju, kakor tudi v svoji pestri rumeno-rdeči barvitosti v jeseni. Škoda tu drevesa ne delajo nobene, nekaj dinarčkov pa morajo otroci v jeseni tudi zaslužiti za nabrani kostanjev sad. J. T.

Sveti trije kralji

Živa in Tanja Feigel

In oznanila je zvezda:
rojen je sveta vladar!
v hlevček šli so kralji
Gašper, Miha, Boltežar.

Na kamelah so nosili
kadilo, miro in zlato,
da počaščeno bo DETE
ki mir nosi na zemljo.

Nam pa kaže pravo pot,
zvezda ZEDINJENJA.
in darovali naši so:
BRATSTVO, MIR IN SVOBODO.

V hlevček naše domovine,
nosijo ta naš zaklad,
naši sveti trije kralji,
SLOVENEK, SRB IN PA HRVAT

Novice

Poslanica Rdečega križa

Pod predsedstvom kneginje Olge je bila v Beogradu plenarna seja Rdečega križa kraljevine Jugoslavije. Kneginja Olga je ob otvoritvi seje naslovila preko navzočih članov glavnega odbora in predstavnikov banovinskih odborov naslednjo poslanico vsem odborom in članom društva RK:

»Radi nastalih vojnih zapletljajev je posvetilo društvo R. K. glavno pažnjo in napore pripravi za izvršitev svoje glavne naloge kot pomožnega organa sanitete državne vojnne sile. Z zadovoljstvom ugotavlja, da so mnogi odbori društva izvršili svojo dolžnost v tem pogledu z vsem trudom in spretnostjo, odzivajoč se mojemu pozivu z dne 11. dec. l. l. Vsem nam mora biti drago, da je društvo v tem delu našlo razumevanje, odobravanje in podporo našega rodoljubnega naroda. Medtem pa naše društvo ni pozabilo na dolžnost člana mednarodne zajednice Rdečega križa. Društvo je v mejah možnosti izkazovalo svojo pomoč in podporo v težnji in skrbi, da se ublaži

usoda vojnih žrtev, posebno ujetnikov in beguncev. Oškodovancem po težkih elementarnih nesrečah v državi in tujini so bile prav tako izkazane.

Iskreno prežeti želje, da v mirni dobi nadaljujemo svoje dobrotvorno delo, mremo mirno pričakovati dogodke, ker vemo, da smo izpolnjevali svoje dolžnosti in da smo vedno pripravljeni, da jih vršimo, najsi bi bile še tako težke.

Prosim Vas, da vsem odborom, članom, sotrudnikom, prijateljem in podpornikom našega društva Rdečega križa izročite moje pozdrave in pristržno zahvalo za trud in podporo v skupni službi usmiljenja. Verujem, da nas bodo složno in požrtvovalno vsi tudi nadalje podpirali in nam pomagali, tako da bomo mogli predstavnikom našega društva iz vse države, ki se bodo v prihodnjem letu zbrali na glavni skupščini društva v Skoplju dokazati uspehe dela našega društva kot delo, ki odgovarja plemenitim in značilnim lastnostim našega naroda.

Elektrifikacija Dravskega polja

O tem problemu je »Večernik« že večkrat poročal, vendar so vsi članki malo zalegli. Poznam za več let nazaj vse delo in napore prebivalstva za dosego elektrifikacije, na drugi strani pa stališče oddelka banske uprave za elektrifikacijo. Prepričan sem, da smo štajerci v primeri s Kranjci zapostavljeni. Tam povsod elektrika; vsa dela je izvršila večinoma banovina v svoji režiji, prizadete občine pa so plačale 387,5% doklade na osnovni davek. Tudi nam je banska uprava stavila ta pogoj. Ko smo nanj pristali — že pred sedanjo draginjo —, je bila zadeva stavljena z dnevnega reda. Končno je

stopila banovina v zvezo z elektrostrojno zadrugo v Ptuj, naj skuša pri nas zadevo izpeljati. In še pri tej domači zadruzi smo doživeli razočaranje. Zavzela se je za najdonosnejšo traso Rače—Majšperk, za odcep Podova—Sv. Marijeta—Sv. Janž se pa nihče ne zmeni.

Želja vsega prebivalstva je, da se izvede elektrifikacija celega Dravskega polja. Z dobro voljo se bo dalo vse napraviti in upam, da bo banska uprava uvidela, da bo najbolje, če se pod njenim nadzorstvom in vodstvom izvede elektrifikacija celega Dravskega polja.

Lojze Cafuta.

34 svinj poginilo med prevozom

Pretekli četrtek je prispel na Prevalje transport 4 vagonov pitanih svinj, namenjenih za aprovizacijske namene mežiških rudarjev. Pri razkladanju so ugotovili, da je od 183 rilcev, 34 med vožnjo poginilo. Svinje so se zaradi prenatrpanosti v vagonih zadušile. Transport je

dospel iz Srema. Poginule svinje so naložili na tovorni avtomobil in jih prepeljali pod kotrolo konjača v tovarno miha »Zlatorog« v Maribor, kjer bodo predelane v kemične svrhe. Mesarji, ki so svinje dobavili, trpijo občutno materialno škodo.

Govori v »tednu zimske pomoči«

Sinoči je ob 20. govoril v radiu v okviru »tedna zimske pomoči« zagrebški nadškof dr. Stepinac, ob 20.10 pa je bodril Slovence za pomoč bližnjemu ljubljanski škof dr. Rožman. Drevi bosta govorila po radiu beograjski in zagrebški župan gg. Jevrem Tomić in Starčević. V nedeljo zvečer ob 20. bo govoril po radiu minister za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Budisavljevič.

JUŽNIM KRAJEM GROZE POPLAVE
Zaradi naglega topljenja snega so zadnje dni pričele naraščati reke v južnih krajih. Ponekod je zaradi velike vode ustavljen avtomobilski promet, na več mestih pa je voda vdrla tudi na železniško progo, da je tudi tam promet močno oviran.

KULTURNO IN SOCIALNO DELO CMD V VEL. POLANI

Podružnica CMD v Vel. Polani je bila ustanovljena l. 1934 ter je od ustanovitve kljub skromnim sredstvom obdarovala že veliko vaških otrok. Tudi to zimo je obdarovala že 50 otrok. Želja centrale in podružnice je, da bi postali starši otrok njeni člani. Tako bodo njena prizadevanja najbolj podprli. Podružnica skrbi predvsem tudi za prosvetno delo v obme-

nem področju. Ima nekaj stotin dobrih knjig, ki jih pridno posoja članom ter je tudi solastnik šolskega odra. —ac.

n Veliko tragedijo je doživela 9 članska družina kmeta Mate Lučuća v neki bosanski vasi pri Banjaluki. Vnel se je tram nad pečjo, zaradi česar se je razvijal strupeni plin. Zjutraj sta bila dva otroka že mrtva, odrasli pa se bore s smrtjo.

n Poplava v Virovitici. Zaradi naglega taljenja snega je voda poplavlila kolodvor v Virovitici in resno ogražala promet.

n Jato divjih rac in gosi je priletelo s severa v Medmurje, kjer se je pričel nanje velik lov.

n Pollejskega stražnika je nekdo ustrelil v neki samotni ulici v zagrebškem predmestju Sigečica.

n Že 15 let živi samo od mrličev siromašni mladenič Toša Radovanović iz Batajnice pri Beogradu. Dan za dnevom hodi krotit mrličev in jih spremlja na zadnji polj. Pokojnikovi sorodniki mu dajejo za to nagrado in hrano.

Smrtna dirka med osebnim in tovornim vlakom

Včeraj zjutraj se je posrečilo preprečiti strahovito železniško nesrečo, da katere bi prav gotovo prišlo blizu postaje Hajdina na progi Ptuj - Pragersko. Osební vlak je kakor navadno krenil iz Ptuja proti Mariboru. Na odprti progi pred Hajdino je strojevodja Korman iz Maribora opazil, da se mu bliža z vso naglico

težko naložen tovorni vlak. Proga je tam visela in tovornega vlaka ni bilo mogoče več ustaviti. Istočasno je strojevodja opazil tudi železniškega čuvaja, ki je ustavil osebni vlak. Tega so obvestili s hajdinske postaje o preteči nesreči. Strojvodja Korman je bil toliko duhaprisoten, da je z vsemi zavorami zavrl osebni vlak,

*Dajte mi
15 centimetrov
pečenice!*

Kdo bi tako kupoval, namesto da bi vprašal po kakovosti!

Pri nakupu žarnic zahtevajte izrecno le kvalitetno **TUNGSRAM-KRYPTON** žarnico:

Ista da več sončnim žarkom podobne svetlobe in porabi pri tem mnogo manj toka!

BOLJŠA LUČ, MANJŠI STROŠKI!

Socialna akcija v Prekmurju

Ciril Metodova družba je letos posebno bogato obdarovala prekmurske šole. Obdarovanih je bilo v soboškem okraju 28 (v vrednosti 59.150 din) šol in v lendavskem 19 (46.960 din); skupno 47 šol z različnimi predmeti in skupni vrednosti 106.060 din. Najmočneje so bili obdarovani obmejni kraji, tako so dobili v soboškem 3 kraji nad 4000 din (Cankova, Pertoča, Gor. Lendava), 3 nad 3000 din (Kuzma, Sv. Jurij, Serdica) in 5 nad 2000 din; v lendavskem 3 nad 4000 in 10 nad 2000 din. Sobota, kot gospodarski in industrijski center, ni bila deležna podpore CMD, ker so prepotrebne obdarovala druga humanitarna društva kakor: krajevni odbor RK, Zaščita dece je po svoji

VSEM NAROČNIKOM, ČITATELJEM IN INSERENTOM PRAVOSLAVNE VERE ŽELIMO SREČEN BOŽIČ. Prihodnja šte »Ka »Večernika« bo izšla v torek.

Uredništvo in uprava »VEČERNIKA«.

vali dnevno zastoj hrano, drugi pa pocieni. Ker bi se pa za ureditev kuhinje in nabavo potrebnega orodja porabilo polovico razpoložljivega kredita, bo občina raje v določenih presledkih delila denarne podpore, nekateri pa bodo dobivali hrano v soboških gostilnah. —an

PRORACUN DELAVSKE ZBORNICE V LJUBLJANI

za leto 1941 izkazuje znatno zvišanje. Proti lanskemu je za okroglo poldrugi milijon večji in znaša 4.040.000 din. Zvišanje je utemeljeno v povečanju dohodkov v zvezi s predpisom novih mezdnih razre-

Film, ki triumfira v Ljubljani.
kot še nobeden pred njim!

BALALAJKA Metro-šlager

NELSON EDDY in njegova najnovejša partnerica **ILONA MASSEY** — Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri v nedeljo in na praznik ob 10:30 dop. (znižane cene) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri.

KINO UNION, LJUBLJANA — Tel. 22-21

denarni zmožnosti oblekla 9 otrok, društvo »Meščanski dom« je obleklo 19 otrok s popolno obleko in Kolo jugoslovanskih sester je obdarovalo 75 učencev osnovne šole in nekaj gimnazijcev.

Najizdatnejša je bila občinska božičnica, ki je od sklada zimske pomoči razdelila med 163 ljudi 20.000 din. Občina je nameravala najprej urediti javno kuhinjo, kjer bi najpotrebnejši dobivali dnevno kuhinjo, kjer bi najpotrebnejši dobi-

dov in s tem prispevkov od OUZD, bra-tovskih skladnic in drugih delavskih socialno-zavarovalnih ustanov, po drugi strani pa tudi povečanje izdatkov predvsem zaradi večjih draginjskih doklad nameščen-cem. V proračunu je med drugim postavka za novo ekspoziuro DZ v Kranju, nadalje za strokovno šolo 100.000, za delavske kuhinje 300.000 din. Za podpore brezposelnim je določenih 200.000 din, za razne druge podpore pa 100.000 din. DZ namerava z novim letom izdajati tudi svoje službeno glasilo in je v ta namen v proračunu do-ložen znesek 30.000 din.

Na radeški šoli je potrebna šolska kuhinja!

Na mnogih podeželskih šolah so že osnovane šolske kuhinje, kjer dobe šolo-obvezni otroci iz oddaljenih krajev brezplačno topel zajtrk. Vzdržujejo se te kuhinje predvsem s podporami imovitih domačinov, ponekod je še samo učiteljs-tvo toliko požrtvovalno, da prispeva v ta namen od skromne mesečne plače stalno denarne vsote. Nujna potreba po osnovanju šolskih kuhinj se je pokazala zlasti sedaj v času hude krize, ko sta beda in pomanjkanje vedno bolj stalna gosta v bornih podeželskih kočah. Revni starši ne morejo kupiti svojim malčkom tople zimske obleke niti jih nimajo s čim nasititi, tako da morajo lačni in slabo oblečeni prehoditi vsak dan v mrazu in snegu dolgo pot v šolo in nazaj. Tudi na radeški šoli se je pokazala potreba osno-vati šolsko kuhinjo po vzgledu na drugih šolah. Velik procent mladine, ki obiskuje našo šolo, je ravno iz številnih okoliških

vasi. Po večini so to otroci ubožnih va-ških družin in morajo nekateri hoditi celo uro daleč, predno pridejo do šole v Ra-dečah. Ko bo zgrajena šola na Vrhovem pri Radečah, bo v tem pogledu našim šolarjem prihranjenega mnogo truda.

Glavno vprašanje pa je, kje dobiti pri-merna sredstva za vzdrževanje kuhinje? Za prvo silo si lahko pomagamo z vsoto, ki so jo podarili naši trgovci za socialno podporo revni šolski deci v znesku 3300 din. Del te vsote je šolska oblast že upo-rabila za božična darila potrebnim šolar-jem, zato naj bi se pa obrnila s prošnjo na premožnejše Radečane, ki bodo goto-vo pripravljene pomagati ali z denarnimi vsotami ali pa s prispevki v naturalijah. To bi ne bilo za našo javnost preveliko breme, kajti kuhinja je nujno potrebna samo v času zime. S tem bi pa bilo na-šim otrokom mnogo pomagano, zlasti ti-stim, ki najbolj občutijo pomanjkanje.

Maribor

Mariborčani, darujte za zimsko pomoč!

Jutri, 5. t. m., se bo s pobiranjem po ulicah zaključil teden zbirke za zimsko pomoč. Darovalci bodo prejeli posebne znake z napisom »Za zimsko pomoč«. Naj ne bo nikogar, ki bi odklanjal pomoč bližnjemu, ki se nahaja v bedi! Letošnja zima je za siromašne posebno težka, ker jim radi vojnih dogodb v svetu, ki vplivajo tudi na naše gospodarstvo, primanjkuje ne le dela, ampak tudi obleke, obutve, kuriva, živeža itd., kar vse je radi visokih cen celo za zaposlene težko zmožljivo, kaj šele za tiste, ki nimajo stalnega ali sploh nobenega zaslužka. Da se ublaži beda, je dolžnost naš vseh, da po svojih močeh prispevamo in doprinesemo žrtve, da bo zbirka čim bolj uspela. Pri zbirki naj že iz solidarnosti sodelujejo vsi Mariborčani ne glede na to, ali so že prispevali v ta ali podobne namene, da bomo vsi opremljeni z znaki pokazali polno razumevanje za akcijo, ki ji stoji na čelu Nj. Vis. kreginja Olga. Vodstvu Pomozne akcije (zimsko pomoči), ki ji v Mariboru načeljuje župan dr. Juvan, pomagajo pri izvedbi zbirke skavti, slovenski fantje in Sokoli. Uspeh zbirke naj pokaže, da Maribor diči sloves prvenstva tudi na polju dobrotelstva — osebno v sedanjih izrednih časih, ko pomoč bednim in siromašnim pomeni hkrati utrditev državne misli.

Iz zbirke za zimsko pomoč se bodo siromašnim nudile predvsem podpore v naturalijah, za delo sposobni pa bodo dobili zaposlitev pri javnih delih, pri čemer

se je lani porabilo 563.216 din. Razen tega je zimsko pomoč lani v mestni ljudski kuhinji razdelila 2100 porcij brezplačne hrane. Kje pa so še drugi izdatki? Letos so potrebe še večje, na vsak način pa je nujno, da se podpiranje sistemizira, tako da bodo dobili podporo res potrebni, izkoriščevalci pa bodo izločeni. In to je

mogoče le na ta način, da se podpore delijo z enega mesta. Vsakdo, ki bo daroval za zimsko pomoč, bo upravičen, odklanjati vsakega berača ter ga napotiti na mestni socialno-politični urad, kjer izbrablanje ne bo mogoče. Mariborčani, darujte za zimsko pomoč!

Socialno delo Ženskega društva v minulem letu

Žensko društvo v Mariboru je v razumevanju današnjega težkega časa poskušalo lajšati gorje in bedo, kolikor je to pač bilo mogoče. Članice društva so usmerile svoje delovanje predvsem na socialno področje, kajti tu je bila potreba največja in pomoč najnujnejša. Poleti so članice nabirale po lišah odvišno obleko, ki so jo namenile najpotrebnejšim za slučaj evakuacije ali pa za zimsko pomoč. Ker je bila slednja prej potrebna, so sedaj nabrano blago razdelile onim, ki niso imeli obleke za zimo. Seveda je bilo potrebno najprej nabrano blago urediti, popraviti itd. Članice so same popravljale, šivale in krpale, iz dveh oblek je nastala ena, skoroda nova. Tako so dobile nad 3000 komadov oblek in perila, ki so jih razdelile tako-le:

Podporno društvo za revne učence je dobilo okoli 300 novih oblek in okoli 70 parov novih čevljev. Posameznim šolam je društvo dalo na razpolago 189 komadov perila in obleke, s čimer je bilo ob-

darovanih 63 otrok. Nadalje je društvo razdelilo med 104 družine, kjer je vladala največja beda in pomanjkanje, 1083 komadov perila in obleke in za 1730 din raznih živil. Končno se je Žensko društvo ob bitolski nesreči spomnilo najrevnejše matere v Bitolju ter ji preko bitolske mestne občine nakazalo din 500 podpore.

Nekaj stvari ima društvo še na zalogi. Te so namenjene onim mnogočlanskim družinam, ki so sicer potrebne pomoči, a doslej niso prejele nikake podpore, ker društvo zaradi njihove nevoljivosti in prevelike tankočutnosti se ni izvedelo zanje, saj mnogi svoji, revščine ne obešajo na veliki zvon.

Taka je bilanca dela v minulem letu. Potrebno je še mnogo, zaradi tega bo društvo nadaljevalo s svojim delom v tej smeri tudi v bodoče. Vsi oni, ki imajo kaj primerne odvišne obleke in perila, se naprošajo, naj ne odrečejo svoje pomoči, ako potrka članica Ženskega društva na njihova vrata.

Ojačite promet na mestnih progah

Naval na mestne avtobuse, ki vozijo na mestnih progah, se je s poslabšanjem vremena precej povečal. Zaradi tega se večkrat dogaja, da zainteresirani dalje časa čakajo na kaki vmesni postaji, navsezadnje pa pelje avtobus mimo, ne da bi se ustavil, ker je že napolnjen. Posebno rado se to zgodi opoldne in zvečer pri zadnjih voznih na mestno periferijo, v veliki meri velja to tudi za postajo pred »Putnikom« na progi I. Temu bi se do gotove mere dalo pomagati, ker se na nekaterih progah uporabljajo še manjši avtobusi. Trebalo bi jih vsaj v kritičnem

dnevem času zamenjati za večja vozila ali pa uvesti za ta čas na progo še drugi avtobus, kar bi se preko zime gotovo rentiralo. Saj stanuje na periferiji mesta mnogo uradniških in drugih družin, ki imajo opoldanski odmor v službi, a si ne morejo omisliti stanovanja v mestu, ker jim je predrago. Tem gotovo ne more biti vseeno, ako morajo po dolgem čakanju na avtobus navsezadnje še peš na dolgo pot, saj se ne morejo s tem opravičiti, ako pridejo neprežno na svoja službena mesta.

Pravoslavni božič v Mariboru

Mariborčani pravoslavne vere praznujejo te dni svoje božične praznike, ki jih bodo tudi letos obhajali na tradicionalen način. V ponedeljek, 6. januarja, ob 13.30 bo v kadetnici slovesna blagoslovitev badnjaka, nato pa bo krenil slikoviti sprevod do vseh mariborskih vojašnic, zaključil pa se bo pred Kazino, kjer bodo po starem običaju pričakovali božič in bo v zvezi s tem zakuska za vse, ki se bodo udeležili povorke. Vse praznike bodo službe božije ob pol 10., 9. januarja pa bo ob priliki rojstnega dneva Nj. Vel. kraljice matere Marije še posebno blagodarjenje.

Prijavite takoj zaloge moke

Mestni prekrbovalni urad poziva v smislu banske odredbe vse prodajalce moke in peke, da javijo svoje zaloge s stanjem z dne 31. 12. 1940. in povprečno normalno mesečno potrošnjo preteklega leta, ki je odpadla na prebivalce, živeče v mestu brez okolišne brezposojno danes, 4. jan. 1941., ali najkasneje jutri 5. jan. 1941. dopoldne v prostorih Mestnega prekrbovalnega urada, Orožnova ul. 2. I.

DVIGNITE NOVE BENCINSKE KARTE

Predstojništvo mestne policije v Mariboru obvešča lastnike v prometu se nahajajočih motornih vozil, da dvignejo s starim blokom bencinske karte in s prometno knjižico vozila na predstojništvu soba št. 4 novo bencinsko karto za leto 1941 7. januarja t. l. med 8. in 12.

m. Trgovine v Mariboru bodo jutri in na praznik sv. Treh kraljev ves dan zaprte. Združenje trgovcev za meso Maribor.

m. Mesnice na praznik sv. treh kraljev zaprte. Kakor nas je obvestilo tržno nadzorstvo, morajo biti mesnice v ponedeljek 5. jan. zaprte, odprte pa bodo v nedeljo 5. jan. dopol 10. ure dop.

m. Mojstra mehanika (motorista) išče komanda pontonskega polka v Ptuju proti dnevnim nagradam din 36.—. Reflektanti dobijo informacije na mestnem vojaškem uradu v Mariboru med uradnimi urami.

STAMPILJKE „SOFRA“
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

* Vsi časopisi, domači ter inozemski pri Hinko SAX, Grajski trg.

m. Božiček v Vratih. Učenci in učenke II. realne gimnazije v Mariboru, so pod vodstvom prof. Ostrovske in njenega g. soproga bogato obdarovali šolsko mladino ljudske šole v Vratih. — 15. decembra je dijaštvo odneslo božične darove na to obmejno šolo. Denar, obleke in druge stvari so dali dijaki sami; mnogo so nabrali pri različnih mariborskih tverkah in drugih dobrotnikih. Vsem lepa hvala, čast tak mladinu.

m. Skrb za naše postrvne potoke. Mariborsko ribarsko društvo je tudi letos naročilo večjo količino iker potične postrvi, ki jih bo dalo izvaliti v lastnem vališču ob Dravi. V nekaj tednih bodo postrvne mladice na razpolago lastnikom postrvnih potokov, ki so v smislu novega ribarskega zakona dolžni vlagati primerno količino mladice v svoje potoke. Naročila sprejema Ribarsko društvo v Mariboru, Gosposka ul. 2.

m. V zvezi z zgraditvijo radijske postaje v Mariboru je Prosvetna zveza v Ljubljani oproščena uvozne carine in vseh ostalih državnih in samoupravnih dajatev, ki se plačajo pri carinarnicah, razen ležarine za ves material, ki ga bo pri gradnji potrebovala.

m. Preko desk Sokolskega odra v Studencih bo šla drevi, ob 29. zelo duhovita in zabavna komedija v treh dejanjih »Scampolo«. Igro je spisal Dario Nicodem, režiral pa R. Lindner.

m. Trikrat več leda kakor druga leta so si letos naročile mariborske pivovarne in glavne zaloge piva, ker pričakujejo, da bo letošnje leto izredno ugodno zanje, saj so cene vina jako porasle in se še dvigajo. Z večjim konsumom piva se bo tudi povečala množina potrebne leda.

m. Mestni avtobusni promet je precej ovirala poldnevica predvečeranjim. Avtobusa za Ljutomer in Mursko Soboto sta se morala vrniti, ker zaradi ledene ceste nista mogla preko strmin. Celjski avtobus je sicer zvozil svojo progo, imel pa je okoli 2 uri zamude. Tudi zamude vlakov so se povečale.

V Sokolski ples v Mariboru!

Ze sedaj opozarjamo našo javnost na veliki sokolski ples, ki ga priredi meddruštveni odbor sokolskih društev v soboto, dne 11. januarja 1941 v Sokolskem domu. Sokolski ples se vrši v počastitev rojstnega dne Njenega Veličanstva Kraljice-Matere Marije. Kakor pretekli, tako bodi tudi predstojeci sokolski ples v Mariboru prireditvev, ki naj združi vso sokolsko javnost na področju Mariborske sokolske župe.

m. Lutkovno gledališče Sokola Maribor-Matica bo ponovilo jutri, 5. t. m., ob 15. v Sokolskem domu igro »Pepelka«.

m. Rdeči križ v Studencih ima svoj občni zbor 6. t. m., ob 9. dop. v dvorani deške ljudske šole.

SIGNIRNE STAMPILJKE
IN BARVA „SOFRA“
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

* Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, »BATA«, Maribor.

m. Še dve žrtvi poldnevca. Na cesti je padla ter si zlomila roko 13letna delavčeva hči Marija Barlova iz Selnice ob Dravi. — Pri padcu si je poškodovala roko 36letna dekla Ana Sablerjeva iz Pesnice.

m. Po nesreči je padel ter si poškodoval rebra 55letni vničar Anton Bauman iz Svečine.

m. Rjav zimski plašč z belomodrimi pikami je neznan žlikovec ukradel v neki gostilni na Tržaški cesti iz posebne sobe kuharici Mariji Pungartnikovi v noči na 3. januar.

* Kašnate klobase, gostilna Krainz-Hötl Radvanje.

m. Pri sekamju drv se je vsekal v roko 25letni divski mojster Kosta Jovčič iz Teznega.

Ne pozabi naročnine!

m. Mariborski živinski sejem 31. decembra. Priganih je bilo: 3 konji, 6 bikov, 60 rolov, 309 krav in 8 telet, skupaj 386 komadov. Cene so bile sledeče: Debeli voli 8-25-9, poldebeli voli 7-8, plemenski voli 8-10, biki za klanje 6-50-8, molzne krave debele 6-75-7-75, plemenske krave 7-8, krave za klobasarje 4-50-6-50, molzue krave 8-9-50, breje krave 7-9, mlada živina 7-8-50, teleta 9-12 din za kg žive teže. Prodanih je bilo 216 komadov. Mesne cene so v Mariboru sledeče: volovsko meso I. vrste 14-18, II. vrste 13-18, meso bikov, krav, telic 13-18, telečje meso I vrste 16 do 18, II. vrste 14-16. Svinjsko meso sveže 18-22 din.

* Naša kola na V. Sokolskem plesu. Tudi v plesni spored letošnjega Sokolskega plesa, ki se vrši v soboto dne 11. januarja 1941 v vse hprostorih Sokolskega doma, bodo na splošno željo uvrščeni naši priljubljeni in slikoviti narodni plesi, razna kola. Da bi se tudi širši javnosti nudila možnost, da se osveži svoje znanje oziroma, da se nauči plesati naša kola, bo meddruštveni odbor Sokolskih društev v Mariboru v sredo 8., četrtek 9., in petek 10. januarja 1941, ob 20. uri v Sokolskem domu predvajal in večjal narodna kola. Odrasli in mladina prisrčno vabljeni. Vstop prost!

* Inserall za vse časopise pri Hinko SAX, Grajski trg.

* Brezplačni tečaj za narodna kola se vršijo v Sokolskem domu v sredo 8., četrtek 9. in petek 10. januarja 1941. Odrasli in mladina prisrčno vabljeni.

* GRIC — domače kolone — izvrstna smuka.

KARTOTEKE „SOFRA“
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

* V počastitev spomina pok. g. Emana Iliča je daroval Trgovski keglaški klub v Narodnem domu din 900.— za socialni sklad Sokola Maribor-Matica.

* Pogrebno društvo v Krčevini je darovalo za revne krčevinske šolarje 100.— din mesto venca za pokojnega Jožefa Stupana. Šolsko upraviteljstvo se za veliku-dušni dar toplo zahvaljuje.

* „Jadranska noč“ se vrši danes točno ob pol 21. uri v vseh prostorih Sokolskega doma. Igra vojaška godba in jazz. Vljudno vabljeni vsi.

* PSIHOGRAFOLOG Karmah sprejema obiske v hotelu „Zamore“.

* Pisarniške potrebšline, tiskovine pri Hinko SAX, Grajski trg.

* Za PRAVOSLAVNE PRAZNIKE razglednice, fotografije, biletko, vizitke, žepne koledarje in primerna darila, dobite najceneje v veliki izbiri v knjigarni in papirnici TISKOVNE DRUŽBE, Cankarjeva ul. 1. Telefon 25-45.

m. Dežurni zdravnik OUDZ v nedeljo 5. jan., bo dr. Potrč Otmar, Kralja Petra trg 9-II., v ponedeljek 6. jan. pa dr. Pogrujc Stanko, Prešernova 18-I.

m. Nočno lekarniško službo bosta vršili od 4. do vključno 10. januarja lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01, ter lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 21-79.

Narodno gledališče

Sobota, 4. jan., ob 20.: „Ljubim te“. Red B. Goslovanje članov zagrebškega gledališča.

Nedelja, 5. jan., ob 15.: „Habakuk“. Ob 20.: „Cigan baron“. (Za zimsko pomoč).

Ponedeljek, 6. jan., ob 15.: „Na dnu“. Znižane cene. — Ob 20.: „Habakuk“.

Za zimsko pomoč se vrše po vsej državi v nedeljo, 5. t. m. dobrodelne predstave. V Mariboru se uprizori v to svrhu Strausova klasična opereta „Cigan baron“. Radi dobrodelnega namena bodi gledališče razprodano. — Na 6. t. m., ob 15. se ponovi Maksima Gorkega drama „Na dnu“ pri znižanih cenah, ob 20. pa zelo uspeli šlager „Habakuk“.

Kino

* Grajski kino. Do vključno nedelje prekrasen film „Nesmrtno srečje“. Heinrich George, Kristina Söderbaum. Ponedeljek 6. jan. veliki senzacionalni film „Trgovci z dekleti“ Ita Rina, Svetislav Petrovič, Camilla Horn.

* Esplanada kino. Samo do vključno nedelje prekrasni dunajski film „Njeno življenje“ s Paulo Wessely. Ponedeljek za žbavnja ljubavna komedija „Ljubim te“ z Luizo Ulrich in Viktor de Kowa.

* Kino Union. Od danes pa do vključno nedelje „Za belimi mrežami“. Velika filmska pustolovščina z kinoljubljenicima: Mickey Rooney in Frediemo Bartholomewom kot hrabri pomorščaki. Napeta vsebina. Od Ponedeljka „Polnočna bitka“, velika, napeta drama iz bojev podmornic in torpedovk. Junaštvo in smelost.

* Zvočni kino Pobržeje. 4., 5. in 6. jan. krasni češki film „Ljudje na ledeni plošči“. 11. in 12. jan. „Tajni agent X 9“ II. del.

Smučarska poročila

Riški vrelci: — 4 C. sneži, 40 cm pršiča, Peča: 0 C. sneži, 20 cm pršiča na podlagi 35 cm.

Rogaška Slatina: — 1 C. sneži, 10 cm pršiča na podlagi 5 cm.

Koča pod Kopo: — 9 C. sneži, 15 cm pršiča na podlagi 20 cm.

Koča na Kremžarjevem vrhu: — 8 C. sneži, 25 cm pršiča na podlagi 20 cm.

Na celum Pohorju sneži — smuka povsod odlična!

Prirodopisna kramljanja**Tam, kjer sesalci ležejo jajca...****V Avstraliji žive še čudni predstavniki iz živalskega sveta — Vrsta kengurujev**

Najmanjša celina Avstralija ima pod južnim nebom kaj čudne predstavnike živalskega sveta. Tu žive edini preživeli sesavci, ki ležejo jajca in edini vrečarji na svetu. Najbolj poznane avstralske živali so kenguruji. Živijo po ravninah in v gozdovih. Jedo popke, sočno listje in travo. Največja njihova značilnost je vreča. Z njo prenašajo in varujejo mladiče. V vrečo pride mladič, ko še ni razvit in se tu razvija, dokler tudi sam ni sposoben za skakanje. V nevarnosti pa zleze v materino vrečo tudi precej razvit mladič. Najznačilnejša predstavnika skakačev sta kenguru, ki se vzpenja na drevesa in navaden kenguru.

Prvi živi v tropskem pragozdu severnega Queenslanda, se vzpenja po drevesih, prav tako z lahkoto pa tudi teka in skače. Navaden kenguru se razlikuje od prvega po velikosti in zunanosti. Skače samo po tleh in si pri tem pomaga z izredno močnim repom in z zadnjimi nogami. Lahko skoči do 3 m v višino in 10 m v dolžino. Znano je, da lahko na

prostem zemljišču kenguru prevah do 40 milj na uro. Od tod ima tudi ime »sinji letalec«.

Najsimpatičnejša avstralska žival pa je koala. Ta živalica, pepelnate barve, je med redkimi živalmi na svetu, ki je popolnoma nenevarna. Živi v ogromnih evkaliptovih gozdovih. Na prvi pogled je podobna mlademu medvedku, vendar spada tudi ona med vrečarje. Samica nosi mladiča v hrbtni vreči, dokler ne postane prevelik. Koala spada med vegetarijance. Hrani se z listjem evkaliptov. Koala je izredno nedolžna, nežna in zaupljiva živalica, ki joče kot dojenček, če je ranjena.

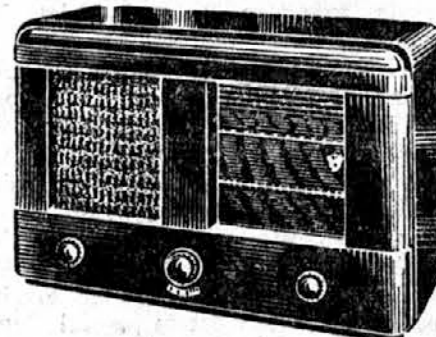
Maló znani avstralski sesalci so »leteče veverice«. Imajo med prednjimi in zadnjimi nogami razpeto posebno kožico, s pomočjo katere lahko drsijo po zraku z drevesa na drevo.

Morebiti se je kdo pri opisu avstralskih posebnosti povprašal, od kod ravno v Avstraliji take živali in zakaj jih dru-

god ni? Na to pa moramo poiskati odgovora v zelo davnih dneh, ko je bilo življenje na zemlji še prav mladostno. Milijone let pred prihodom človeka, najpopolnejšega bitja na zemlji, so živeli dinosauri, plazilci ogromnih dimenzij in fantastične zunanjsčine. Spomini na te strahote so ostali tudi v človeških dušah in zašli v neštete pravljice. Samo to je bilo že mnogo kasneje. Za dinosauri so prišli predniki naših sesalcev. In najčudnejši med sesalci so v Avstraliji. Kako so prišli tja? Domnev je več. Ali čez tedaj še obstoječi »most« iz Azije ali preko kopnega, ki je tedaj še spajalo Južno Ameriko in Avstralijo. Toda sigurno je, da so se morali avstralski sesalci pojaviti še preden so nastale zveri, ki jim več niso mogle slediti. Tako so se lahko mirno razvijali na otoškem kontinentu, v dobi tako zvanih živih »fosilij«. Tako ima danes Avstralija svoje živalske »senzacije« v sesalcih, ki ležejo jajca in vrečarjih, ki smo jih na začetku opisali.

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa. Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

**ORION
RADIO 150**

RADIO d. z. o. z. LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, LJUBLJANA, Delmatinova ulica 13
ANTON BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroška cesta 11

Zirača je edini sesalec brez glasu. Tudi v smrtni boli ne daje od sebe nobenega glasu. Preden pride hrana v želodec, mora pri tej dolgovrati velikanki opraviti 81 m dolgo pot.

Padel je drevesni orjak v češkem Črnem lešu. Bila je to jelka, katere deblo je imelo obseg 5,60 m, visoka je bila 45 m. Svoj čas je merila v višino 75 m, toda v nevihti l. 1917 je izgubila 30 m svoje vrha. Računajo, da je bila jelka stara 800 do 1000 leta.

Čebula proti prehladu in kašlju

Čebula in česen spadata med začimbe, ki so zelo lahko prebavljive in pospešujejo prebavo težje hrane. Čebula tudi odlično regulira pline, ki se zbirajo v telesu, ima mnogo vitaminov ter je dobro zdravilo proti bronhitičnemu katarju. Dve glavici čebule srednje velikosti izrežemo na ploščice, jih posujemo s sladkorjem ter jih pustimo v posodici ležati preko noči. Medtem se razvije sok, ki ga dajemo bolniku. Tak sok je odlično sredstvo proti katarjem in prehladu sploh. Kdor more, je najbolje, da užije surovo čebulo. Neprijeten okus, ki se javi po uživanju čebule, lahko odstranimo, če popijemo skodelico mleka ali kave.

Z nožem zdravi tuberkulozo italijanski profesor Evgenio Morelli v Rimu. Bolne pljučne kaverne odstrani s kirurškim nožem. Bolniki morajo ležati več let pri miru. Na ta način je ozdravil že 20 jetičnih pacientov.

Kravate iz ribje kože

Moda ima rada iznenadenja, tako si je tudi v tem primeru izbrala nenavaden okus. Posrečilo se je kožo lososa preustrojiti tako, da je postala zelo odporna in gibčna. Razni krojaški ateljeji v Nemčiji so našli mnogo načinov za praktično uporabo te kože v modi. Na velesejmu v Lipskem so bile kot zadnja modna novost razstavljene kravate iz lososove kože v 24 izbranih barvah, ki so bile za oko zelo okusne. Te kravate imajo to dobro lastnost, da jih lahko poljubno vežeš, ne da bi se poznale na njih kake gube. Svoje barve ohranijo trajno in ne oblede na soncu.

Jeza škoduje lepoti

Prof. Fritsch je ugotovil, da nastanejo v delih telesa izpremembe v delovanju nekaterih žlez, če se jezimo. Ti sokovi pospešujejo razkrajanje hranljivih snovi in gradnjo novih stanic. Če teh snovi manjka, je izmenjava snovi slabša, vrednost hrane pada, organi se ne obnavljajo, koža omrtni in se naguba, lasje ne pridobivajo dovolj barvnih snovi in razpadajo. Vse to so posledice jeze, ki deluje, kakor strup. Torej, možje, še bolj pa nežni spol, ne jezi se!

Jakuti so snedeži

Jakutov je v Sibiriji blizu 250.000. Žive ob srednji in spodnji Leni ter se bavijo v glavnem s konjerejo, govedom in severnimi jeleni. Oblačijo se v konjske in goveje kože, ženska pražnja obleka je obrobljena z dragoceno kožuhovino in okrašen s srebrom. Jakuti so zelo spretni kovači srebra. Zadnje čase je postala domovina Jakutov zelo bogata zaradi zlatokopov, hermelinov in belih lisic. Jakuti so znani kot zelo požrešni ljudje. Nasprotno jedo njim sorodni Japonci najmanj med vsemi azijskimi narodi. Snedo komaj tretjino onega, kar spravi vase povprečni Evropec. Slednjega prekašajo v jedi vsi Američani.

— Kolikokrat sem te svaril: nikar se ne igraj z mojo mažo za rast las!

Za zdravje kisló zelje pa repa

Kisló zelje pa tudi kislá repa sta sicer prava ljudska hrana, vendar le premalo uvaževana. Vsebujejo mnogo vitaminov vseh vrst, enako bogati na tih so le še paradižniki. S to obilico vitaminov krepi kisló zelje telo, zboljšuje kri, oživlja presnavljanje. Mimo tega je v zelju precej rudninskih snovi, kisline in lu-

žine pospešujejo prebavo.

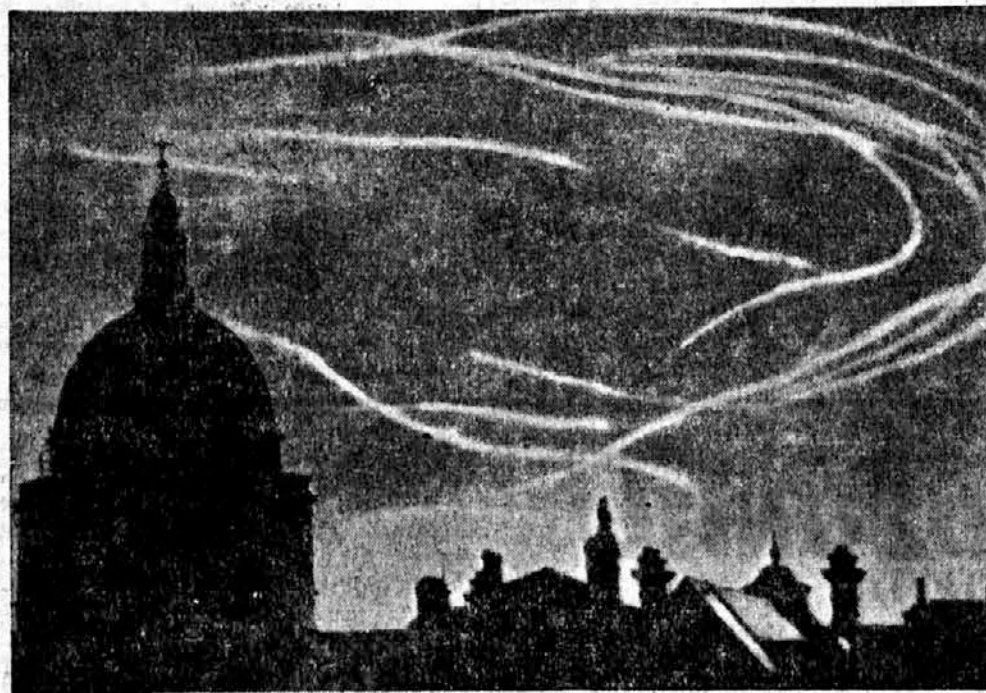
Posebno važen je v zelju vitamin C. To velja zlasti v zimski dobi, ko primanjkuje druge zelenjave. Proti lenivosti črevesja in zaprtju priporočajo že Kneipp zjutraj na tešče malo čašo zelnice in krožnik surovega kislóga zelja kot ceneno lahko in najboljše zdravilo. Tudi proti zgagi pomaga uživanje svežega, neizžetega kislóga zelja, če ga vzameš po obedu nekaj žlic.

Posebne pomena je kisló zelje proti sladkorni bolezni. Znanstvena medicina priznava, da je v kislém zelju in repi ona snov, ki zdravi to bolezen. Priporočajo to hrano tudi v boju proti jetiki. Vsakemu jetičniku naj velja: jej vsak dan kisló zelje!

V kuhanem kislém zelju in repi odpade delovanje bakterij, ima pa še vedno veliko vrednost. V Ameriki je uporaba zelnice zelo razširjena. Priporočajo jo kot redno dieto šolski mladini in sportnikom. Pospeševanje teka in prebave sveži telo ter pomaga človeku podaljšati življenje.

Hitrost rib

S poizkusi so ugotovili, da premeri losos v 24 urah 40 km morske proge, pri čemer z lahkoto preskakuje vse zapreke visoke 3 m. Istočasno premeri postev 32, ščuka 23, mrena 18 km. Mlade jegulje potrebujejo tri leta, da preplavajo Atlantik iz Mehikanskega zaliva do Evrope, kamor se gredo drstit. Plavajo s hitrostjo 12 km na dan.

Nočno nebo med letalskim napadom na London

Sloni kot domača vprežna živina**Ti orjaki med štironožci ostanejo med parjenjem zelo mirne in družabne živali**

Sloni so posebno v Burmi in Siamu udomačene živali, ki pomagajo pri delu na polju in v gozdovih. Nekatera podjetja imajo zaposlenih nad 2500 slonov, kar predstavlja vrednost 3.750.000 dolarjev...

Po navadi potrebuje divji slon, ki biva v prirodi, 18 do 20 ur na dan za hranjenje svojega ogromnega telesa. Spi kaj malo, največ eno ali dve uri zaporedoma. Sloni, ki vozijo les iz gozdov, kjer bivajo skoroda v svojih prirodnih okoliščinah, delajo lahko le po štiri ure na dan in le štiri dni v tednu. V vročem poletju slon sploh ni sposoben za delo, zato lahko računamo le na 400 delovnih ur v letu. Med prostim časom se žival pase po džungli ter vleče za seboj dolgo verigo, da ga lahko takoj najdejo, če bi ga prišla volja, pobegniti med divje brate. Mladiča, starega 16 let, že pritegnio

lažjemu delu. Popolnoma razvit je slon s 26. letom in sposoben za vsako delo. Samice imajo mlade z 18. letom, 65 letni slon pa je že vreden »penzije«, ni več za delo. Roditelja slonovih mladičev sta lahko par, ki dela v taborišču. Dogaja se pa, da oplodi samico tudi divji slon iz džungle, ko se ta pase okrog. Če se spari divjak in samica iz taborišča, se to običajno ne opazi. Drugače pa je, če je bila divja samica oplodena od udomačenega slona. V tem primeru se poznajo na njej bikovj okovi.

Težko je ugotoviti, kdaj se sloni parijo, ker ni opaziti zunanjih znakov. Dvoje slonov naveže prijateljstvo, paseta se skupaj in če ju ne vprežejo skupaj, se navadno upreta. Po tednih ali mesecih se sparita. Samo pri tem dejanju postane žival razburjena, nemirnejša, kakor je

običajno.

Slona je treba tri tedne temeljito pripravljati za delo, popolnoma sposoben je šele po enem letu. V tej dobi jih navadno pogine tretjina, tako vpliva nanje izguba svobode. Ko se navadi človeka, ga privežejo k vratu starejšega slona, ki že pozna navade svojih vodnikov. Če je treba novince kaznovati, stori to navadno starejši slon s svojim rilcem, s katerim sune tovariša ob stran.

Včasih se pri slonih zbudi čredni nagon, tedaj jih je težko ukrotiti. Nekoč so ob taki priliki uničili sloni polovico železniške postaje v Burmi. Neka trdka je kupila mladega slona in ga postavila v vagon na stranski tir. Žival je začela tuliti, priklcala je ostale slone, ki so pridrevli na postajo ter razdejali vagon in postajno poslopje.

Ženski kotiček

O mrazu in ženskih nogavicah

Čuden in včasih kar nerazumljiv je ženski svet. Človek kar verjeti ne more, da je tako kakor je. Zunaj je mraz, da kar cvili in škriplje okoli človeka, vse se zavija v najtoplejšo obleko, v razne kožuhe, natika na glavo kučme in naušnice, na roke debele rokavice, le žen-

ške tekajo okoli v prav tako tankih nogavicah, kakor so jih nosile poletje. Tu in tam vidimo pa tudi kakšne debelejšie nogavice, toda presneto redko. Človeku se kar misli ustavijo ob pogledu na noge v takšnih nogavicah. Skozi nogavico vidiš, da so noge kar modre, rdeče in vijoličaste od velikega mraza, če pogledaš lastnice teh nog v obraz, vidiš, da ji kar zobje sklepetajo od muke, in vendar jo vidiš drugo dan zopet v tako tankih nogavicah. Ja ljubi Bog, tu se vendar neoa vsaka razsodnost in pamet! Čemu pa ne nosimo potem skozi vsa zimo tudi tankih oblek s kratkimi rokavi. Kak smisel ima, da oblečem kožuho in nast plaše, noge pa imam tako rekoč gole in boše? In vendar je noga najbolj izpostavljena mrazu in bi morala radi tega biti najbolj zavita in zavarovana. Tople noge jamčijo za zdravje v vsem telesu. Nobeden možki bi ne bil tako neumna, da bi tekal golonog okoli v takim mrazu. Ženska pa, ki je mnogo občuljivejša in dovtetnejša za razne prehlade, ki izvirajo iz mrzlih

nog, pa brezglavo počenja tak nesmisel. In zakaj? Zato, ker je noga v tanki nogavici lepša nego v debeli. Res je, radi lepote se marsikaj potrpi in pretrpi, toda izpostavljanje in to prostovoljno izpostavljanje svojega telesa vsem onim mukam, ki jih lahko baš pri ženski povzročijo razni prehladi, ni več v skladu s človeškim razumom.

Najmanjše, kar lahko pri tem odneseš, je revmatizem, a kdor ga je že okusil, se ga boji kot pes biča. Naravna kazen za tako brezglavo početje se seveda ne pokaže takoj, ampak včasih šele par let pozneje.

Pozimi je pač najneprimernejši čas za razstavo ženskih nog. Kdo jih bo le gledal? Vsak komaj sopiha od mraza in komaj čaka, da prihiti domov. In kaj ima ženska od tega, če je mogoče ta ali oni ugotovil, da ima lepe noge, ona sama pa bo mogoče to ugotovitev plačala zelo, zelo drago. Lepa noga je lepa tudi v debelejši nogavici, grde noge pa tudi tanka nogavica ne olepša. Sicer pa ni tako silno važno, kakšne so noge, ker človeka pač ne vrednotimo po nogah.

Na vsak način bi bil potreben v ženski modi velik preokret. Zimska moda bi se morala temeljito ločiti od letne. To vendar ne gre, da menjamo pozimi pokrivala, obleke, plašče, rokavice in čevlje, le nogavic ne. In četudi obleče k vsemu še tople nogavice, je ženska v primeri z moškimi pozimi še vedno preveč izpostavljena mrazu. Čudno je, da niso v tem pogledu modni diktatorji še prišli na kakšno praktičnejšo in času ter potrebam odgovarjajočo idejo.

Težke misli v resnih dneh

Pred par dnevi mi je neka čitateljica izrazila željo, da bi našla v tem kotičku tudi navodila, kam naj se obrne, da bi dobila to, kar bi v svojem gospodarstvu, posebno pri kuhi, rabila. V meni pa se je tisti trenutek pojavila želja, da bi lahko njej, vsem drugim in sami sebi odgovorila.

»Saj za denar se trenutno še vse dobi, bi ji lahko odgovorila, toda vedela sem dobro, da baš v tej kratki besedi tiči zajec. Denar, denar... Popolnoma razumljivo je, da se danes gospodinja kar zgrozi, če čita v kuharskem receptu: vzami 3 jajca, pol kilograma moke itd. Teh par besed predstavlja vrednost enajstih dinarjev. Za ta denar je nekda lahko dobila 6 jajc in 2 kg moke ali še več. In kaj lahko skuha iz treh jajc in pol kg moke? Prav za prav še nič. Treba je

dati še tega in onega, kakor pač zahteva recept, in preden je jed gotova, je šlo najmanj trikrat 11 dinarjev iz žepa. Ker pa je taka kuha dandanes za srednji, od mesečnih plač živeči sloj, nekaj popolnoma neizvedljivega, je razumljivo, da se pojavlja v glavi marsikatere gospodinjice čisto resno vprašanje: »Kako in kje bom vzela?« Cene živlom so zelo nečlovekoljubno poskočile, za petdeset, sto in celo dvesto in več odstotkov, naše mesečne plače pa se niso učile skakanja in poskakovanja v isti šoli, zato so popolnoma nesposobne za kakršno koli skalno tekmovanje s cenami. Mirno in tiho so občepele na svojem mestu.

Kaj sedaj? Nekako bo treba rešiti to vprašanje. Imeti vsaj enkrat dnevno poln želodec, pokrito telo in mrazu primerno zakurjeno sobo, so menda pač najprimi-

tivnejše želje današnjega človeka, a so vendar pregrešne, ker niso v skladu s cenami, še manj pa cene z dohodki. Vsaka stvar gre nekaj časa, toda sčasoma se človek še dobrih stvari naveliča, kako se ne bi slabil.

Treba bo torej ali zvišati dohodke ali pa zbiti cene. Ker pa izgleda prvo in drugo precej neverjetno in bo bržkone ostalo še precej časa le pri pobožnih željah, bo najprimernejši tretji nasvet: vzivi se v razmere, vzami slabo za dobro, skrči svoje potrebe na minimum, pozabi, da so bili nekoč boljši časi, živi pa v trdni veri, da bodo boljši prišli, da je to samo neka prehodna doba, ki jo je prinesel čas in jo bo čas zopet vzel.

Kaj bi kuhala?

PONEDELJEK:

Opoldne: 1. Zelenjavna juha. 2. Svinjski kare. 3. Krompir. 4. Kislá repa.

Zvečer: Krompirjevi svaljki. Solata.

TOREK:

Opoldne: 1. Goveja juha z zemljevimi rezinami. 2. Modro zelje. 3. Govedina. 4. Krompirjev pire.

Zvečer: Telečji paprikaš. Široki rezanci.

SREDA:

Opoldne: 1. Svinjska kislá juha. 2. Meso iz juhe. 3. Hrenova omaka. 4. Krompir.

Zvečer: Kašnata klobasa. Krompir v kosih.

ČETRTEK:

Opoldne: 1. Ričet. 2. Biskvit z vinskiim ša-tojem.

Zvečer: Krpice s šunko. Endivija.

PETEK:

Opoldne: 1. Pretlačena fižolova juha. 2. Ocvrte ščuke ali karpí. 3. Krompirjev pire.

4. Mešana solata.

Zvečer: Fižolova solata s črno redkvico.

Čaj.

SOBOTA:

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Govedina. 3. Krompirjeva omaka. 4. Pražena jabolka.

Zvečer: Dunajski zrezki. Zeljeva solata.

NEDELJA:

Opoldne: 1. Ponarejena juha z vkuhanim zdrobom. 2. Nadevana telečja prsa. 3. Opečen krompir. 4. Solata.

Zvečer: Pečenice z gorčico. Kava ali čaj.

Zimsko cvetje

Prazni in pusti so naši domovi pozimi, ker pogrešamo v njih cvetja. Temu pa z malenkostnim trudom prav lahko odpomoemo. Nič drugega nam ni potreba, kot vzeti nož v roke in narezati vejice onih grmičev, ki cveto v zgodnji pomladi, pred ozelenitvijo, tako na primer rumeni dren, snežno belo trnjolico ali črni trn, češljíko ali rebuljico, potem vse naše koščičasto sadje, kot češnjo, slivo, breskev in marelico. Posebno lepa in skoro najhvalejnejša pa je forzitia, ta razvije v najkrajšem času svoje sončno rumene cvete ki so res v okras vsake sobe.

Pri izbiranju in rezanju vejic moramo posebno paziti, da vzamemo le one šibice, ki imajo največ cvetnih popkov. Te potem, če so zmrzli, počasi odlašamo, tako, da jih prenašamo v vedno toplejši prostore. Vsako vejico odrežemo čim gladkeje, tik pod zadnjim očesom ter jo vtaknemo v posodo z nepremrzlo vodo, v

Svinjske noge v hladetini. Osnaži dve svinjski nogi, ju razsekaj na 4 dele, deni v loncu, prideni kakšno telečo kost, najbolje od glave (¼ kg), nalij nanje liter vode in žličo kisa; ko zavre, prideni lovorjev list, nekaj koščkov čebule, vejico petršilja, nekaj zrn celega popra in vršček timijana; osoli in kuhaj počasi, da se meso mehko skuha. Nato precedi juho v drug lonec in jo pusti nekaj časa stati, da se nabere na vrhu mast. Nato vso mast z juhe poberi in jo porabi za kako prikuho. Meso odberi od kosti, ga zloží v steklene ali porcelanaste skledje in nalij nanje juhe, toliko da je pokrito. Prideni vsakemu krožniku po en lovorjev list in strok zrezanega česna. Žolico postavi na hladno, da se strdi. Prav tako se pripravi hladetina iz govejih in telečjih nog.

Zajec s smetano v omaki. Osoli in preslanini zajčji hrbet, ga položi v podolgasto kozo, mu prideni nekoliko zrezane čebule, košček korenja, petršilja, lovorjev list, majaron in košček limonove lupine ter ga polij z 2 žlicama vročega masla ali masti; prideni še nekoliko kvaše in peci v pečici ob večkratnem polivanju 1 uro. Ko je meso že mehko in se je sok posušil, ga potresi z žličo moke, in ko se nekoliko zarumeni, ga polij z osminko litra mleka in osminko litra kisle smetane ter pusti, da v smetani prevre. Nato prideni se nekoliko juhe in če imaš, nekaj žlic vina. Ku vse skupaj še dobro prevre, zreži hrbet na kosce, jih zloží na krožnik in precedi na meso omako. Okrog mesa naloži krompirjeve rogljice.

Rdeče zelje z jabolki. Zreži srednje debelo glavo rdečega zelja na rezance, jih deni v skledo, polij nekoliko s kisom, pokrij in pusti tako pol ure. Nato deni v kozo veliko žličo masti, nekaj koscev čebule, in ko se čebula zarumeni, še zelje, ki ga osoli; po vrhu zelja naloži dve olupljeni srednje debeli, na kose zrezani kislí jabolki in prilij eno osminko litra vode. To vse skupaj duši, da se jabolki in celje zmečajo, premešaj in postavi kot prikuho na mizo.

Zaviti krompirjevi cmoki. Nastrži 6 debelih kuhanih krompirjev, jih stresi na desko, prideni 2 žlici kisle smetane, 1 jajce, nekoliko soli, za oreh sirovega masla ali masti in ¼ l moka. Iz vsega napravi testo, ga razvaljaj za mezinco na debelo, potresi z drobtinami, ki si jih zarumenila v masti, in zavij zvitek. Nato zreži testo na 3-4 prste dolge kose, ki jih lepo zaokroži da se drobtine skrožijo. Cmoke kuhaj v zavreli slani vodi ¼ ure, jih poberi nato v skledo in s mastjo zabeli. Postavi cmoke okrog divjačine.

v katero smo dali malo oglja ali pa ščepec soli, da se voda ne usmrdi prehito. Vazo sedaj postavimo v bližino peči, na omaro ali na drug topeo, a ne prevroč prostor. Čez štirinajst dni ali tri tedne se prično počasi odprtati nabrekli cvetni popki v veliko veselje družine.

Ce pa hočemo čas skrajšati, lahko napravimo par kopeli, to se pravi, da položimo vejice v toplo, a ne prevročo vodo za 20-30 minut.

Ze cvetoče vejice postavimo na hladnejši prostor, kjer bodo dalj časa cvetele. Vode ne smemo menjati, ampak jo samo dolivamo, v kolikor je izhlapela. S temi poizkusi lahko pričnemo že na dan sv. Barbare (4. dec.), tako imamo cvetje že o Božiču. Čim kasneje pa režemo vejice, tem preje se odpro, pa tudi njih cvetje je lepše in bujnejše. Poizkusite še vi, imeli boste s tem veliko veselje! —m.

W. E. BARTHELL:

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz INDIJE

Njegovi pogledi niso več sledili mimo-idočim; zrlí so okorelo na lesketajočo se površino majhnega ribnika, na katerem so plavali cvetoči lotosi. Toda tudi letosov in ribnika niso videli pogledi romarja. Pogreznjen vase in odmaknjen od dogajanja okoli sebe, je vstajala v njem podoba za podobo...

Tu leži ob bengalski obali v solnčnem žaru pristan z ladjedelnico. Romar vidi samega sebe visoko vzravnanega pred razburjeno množico, govorečega s strastnim navdušenjem; govoril je besede, ki jih on, ubogi študent, ni slišal na kalkutski univerzi ali bral kje v knjigah — besede ljubezni in spoznanja, besede osvobojenja in vstaje. Govoril je besede Mahatme, ki jih je bil on razgibal v njegovem srcu...

Govoril je besede Mahatme — toda to ni bil duh Mahatme, ki ga je navdajal. Stiska, glad sta ga zasušnila, zmedla njegove čute, njegova čustva. Ni bil čist, ko se je balasorskim delavcem ponudil za voditelja. Vzpodbujal jih je, toda pozabil jim je reči kakor mojster: »Preden greste v boj, se očistite viših zmot, se osvobodite vsakega sovraštva, vseh poželenj, da bi bil vredni tistega, za kar se borite!«

On se ni osvobodil poželenja črtov,

potrebe njegovega želodca; ni premagal življenja, ko se je žrtvoval za svoje brate... Zato ni zaupal samo siju besed Mahatme — zato je dvignil orožje, da bi vrgel v prah človeka, ki se mu čuti zaslužjenega ves Balasor, — tega Američana, ki se je združeval z Angleži. Dvignil je orožje in ustrelil — in zadel nedolžnega, o katerem so vsi vedeli, da se zavzema za gladojoče in na tihem dela za nje — on in njegova plavalasa žena...

Dvignil je orožje in ustrelil — nič več osvoboditelj svojih preziranih bratov — nič več rešitelj, temveč prostaški morilec!

Romar ob lotosovem ribniku se ni zganil — negibno in grozljivo so visele njegove oči na bleščede se vodni površini.

Videl je kri, ki se je pcedila od čela Fređa Wilgarda — videl je brate, za katere je storil to dejanje, kako se nemo umikajo — pred mrtvim in pred njim. Videl se je, kako se je plazil po ulicah, bežeč pred kaznjivo Anglije, on, morilec Ali Sindh...

Videl se je, kako se plaho in bežno skriva v močvirnatem Taraiju, kako ga preganja njegova krivda, vest, gnan samo od ene misli: najti njega, izpovedati

14

se njemu, ki mu bo s svojo ljubeznijo odpustil greh — Mahatmo... Toda Mahatma je daleč; kakor kak daljni plamen je gorela v indijskem ljudstvu Mahatmlna ljubezen. Ali Sindh ga ni dosegel. Prepotoval je indijsko ravnino tja do izvira Inda, toda povsod se mu je on, mojster, izmaknil v daljavo...

V nejasnem gonu ga je gnala stiska njegove duše v kraj njegovega dejanja, v Balasor. Čutil je: Sprejmi posledice svojega dejanja nase, končaj svoje dejanje. Kajti tako je dejal Mahatma.

In nekega jutra je izstopil morilec Ali Sindh v balasorskem pristanišču z nekega parnika in šel s široko odprtimi očmi ter počasnega koraka v mesto. Solnca ni bilo; dež je šumel z neba, potočki umazane ilovnate vode so tekli po ozkih ulicah; deževna doba je zavladala s polno močjo. Nihče ni imel časa, ozreti se po prišlecu. Počasi, smehljaje, pripravljen vsakomur slediti, ki bi ga prepoznal in hotel izročiti sodišču, je prehodil Ali Sindh Balasor. Toda nihče ga ni spoznal.

Tedaj se opogumi še bolj, in njegova trepetajoča duša mu je ukazala, naj gre k tistemu, ki ga je bil hotel usmrtiti. Ali Sindh, morilec, je prestopil prag hiše Jamesa Wilgarda in vprašal po njem.

James Wilgard je dan poprej odpotoval v Ameriko...

Ali Sindh, morilec, je molče zapustil Američanovo hišo. In še enkrat je prehodil Balasor, da bi ga kdo našel in predal sodišču. Srečaval je delavce, ki so ga

poznali — plaho so ga pogledali in se obračali proč. Srečal je Indijko, ki je nje nežne oči ljubil — zardela je in zbežala pred njim. In potem je prišel hip, ko je njegovo srce vzplalo: na nekem oglu je stal on, ki je videl v njem svojega sodnika; komisijonar mister Brinton. Ali Sindh se ustavi. Ponizno se ustavi in prekriža roke čez prsa. Tu sem, je govorila njegova duša.

Toda mož, ki bi ga naj sodil, je šel mimo njega in ga ni pogledal — ga ni videl, ali pa ga ni hotel videti.

Ali Sindh je pretresen čutil: kazen, ki si jo pričakoval, je prelahka zate — ne bodo te kaznovali drugi — sam boš sodnik nad svojim dejanjem.

In bežal je zopet v Tarai, se skoro dušil y opajajočem vonju vanilij in cimeta, pisanih orhidej in lian, kakor krožnih velikih rož džungelske samote... Stradal je, trpel žejo, ležal v vročičnih fantazijah, krvavel od trnov, begal, spal v blatu se skrival pred divjimi zvermi in kačami ter se pojavil zopet očiččen: Mahatma je bil njegov cilj...

Romal je v sveto mesto Benares kjer je učil Mahatma. Tedaj je spoznal z nešteti lepakov, od govornikov po cestah, iz časopisov, od mnogih ljudi — da je Mahatma ujet. Anglija je Mahatmo zaprla!

In vzel je znova palico, se težko oprlanjo kakor starec in zapustil Benares. Svojo krivdo je vzel s seboj.

(Dalje)

Drzen predor Nemcev skozi blokado:

Tihotapska „Aud“ je dobila novo masko

Nemci so spet srečno ušli angliški pomorski kontroli — Še en dan plovbe in „Aud“ bo dosegla irsko obalo — Zadnje priprave za izkrcanje orožja na dogovorenem mestu

Hektor! Kss! Kss! Nekdo je pod krovom miril starega psa, ki je začel divje lajati. Angleži so bili tako blizu, da bi ga lahko čuli, ker smo mi razločno slišali zvonjenje njihovega ladijskega brzjojava. Pet sto metrov od nas so ustavili stroje. Aha, sem si mislil, zdaj nam bodo poslali svoje moštvo. Mirno smo nadaljevali pot s hitrostjo 5 milj na uro. Opravljali smo posle na krovu, kakor, da se nas oni sploh ne tičejo. Na skrivaj sem pa le poškilil na ladjo in opazil, da je to neki orientalni parnik Royal Mail Steam Packet Company, blizu 6000 tonski. Sto vravog, pa ta parnik sem že nekje videl! Seveda! Tako sem spoznal spodnjo nizko promenadno palubo, na kateri sem prebil pred leti v Fremantlu (Zahodna Avstralija) več prijetnih uric s prijateljico, hčerko nekega angleškega častnika. Samo da zdaj na tej ladji ni bilo tako živahno kot nekaj. Namesto dražestnih vitkih lepotic v lepih poletnik oblekah, je bilo na krovu več tucatov plavih bluz angleških mornarjev, ki so radovedno zrlji na nas. Tam, kjer so nekaj bili ugodni ležalni stoli, je bilo zdaj nameščenih več debelih 10 cm topov.

ANGLEŽI NAM SLEDE

Morda so Angleži želeli, da jim prijateljsko voščimo dobro jutro, ker so naenkrat namesto

majhne, zamazane zastavice dvignili čisto novo, veliko vojno zastavo. To naj bi napravilo na nas globok vtis. Ali, mi »Norvežani« smo bili preveliki tepci, da bi se brigali za takšne zunanje efekte in smo pluli dalje. Nismo videli, da bi Angleži spuščali čolne, vendar se nam je zdelo, da smo jim sumljivi. Približali so se nam še bolj ter z daljnogledi opazovali vse, kar je bilo na našem krovu. Na to so se spet ustavili, moštvo, ki je bilo pri topovih je odstopilo. Videti je bilo, da hočejo spoštovati svobodno plovo »ne-tralcev«. Slišali smo, kako je na križarki zavonil ladijski brzjojav, ladja je švignila mimo nas z veliko hitrostjo in v pol ure je izginila za obzorjem.

SREČA PA TAKSNA!

— Ne morem verjeti, da se me še drži glavaj! Je dejal moj prvi pomočnik. Gospod kapitan, predlagam vam, da plujemo naravnost v Tralee. Morda so nam tam že pripravili slavoloke. Po vsem tem, kar doživljamo, bi ne bilo to nič čudnega!

Res je, vsa ta naša sreča z Angleži se mi je videla tako neobičajna in nemogoča, da sem začel resno dvomiti, da bi ne tičalo kaj zlega v ozadju. Zakaj nas niso Angleži niti vprašali, od kod prihajamo in kam smo namenjeni? Zakaj so nas od vseh strani vohali, kakor pes psa? Razmišljal sem in prišel do zaključka, da tu ne more biti govora o špijonazi. Kakor smo kasneje zvedeli, smo bili vsem angleškim ladjam nenevarni nevtalci.

BLUF JE IZVRSTNO USPEL

Bluff je sijajno uspel. Past, ki so jo nam postavili, smo doživeli šele na kraju naše ekspedicije. Barometer se je začel naglo dvigati in se bližal točki, kjer so zabeležene za vsakega pomorca tri prijetne besede: stanovitno, lepo vreme. Naše ure sem dal urediti na angleški čas po Greenwichu.

VOJNI POSVET NA KROVU

Minile so štiri ure od srečanja z mojim stirim znancom. Sonce nas je prijetno grelo, med nami ja zavladalo veselo razpoloženje. Nisem branil mornarjem, da so razpoloženi že zidali gradove v oblake, še zam sem se jim pridružil Saj bo že jutri padla odločitev: Tedaj bo naša usoda na kocki. Zakaj, da bi danes ne bili veseli.

Sklicali smo moštvo na posvetovanje, da se

pomenimo o nadaljnji poti. Sklenili smo preko noči izpremeniti vnanost ladje in sicer tako, da od kabine za zemljevide do vhoda v strojnico postavimo nov dimnik iz lesa in platna. V primeru, da so nas nekje fotografirali, bo zdaj naša »Aud« vse drugačna. Odločili smo se tudi, da naslednjega dne prebarvamo vsa imena in številke na ladijskih bokih, dalje, da ventilatorje in dimnik prebarvamo z žolto barvo. Izpremeniti moramo tudi barve zastave, ker hočemo dospeti na cilj kot parnik španske paroplovne družbe.

Zdaj šele smo občutili, kako nerodno je za nas, da smo pri odhodu pozabili na radio aparat. Kako lepo bi lahko prišli v zvezo s svojim ciljem v zalivu Tralee. Z neugodnimi občutki sem namreč tik pred odhodom iz Berlina čital, da so v Dublinu izbruhnili irski nemiri ter da je bilo nad tem mestom in vso vzhodno obalo Irske proglašeno obsedno stanje. Ali je bila to lahkoumnost ali pa preračunatost Ircev, da bi pažnjo Angležev usmerili z zahodne obale na vzhodno? Od Casementa nisem mogel glede tega ničesar izvedeti. Kaj, če so Irci tudi na zahodni obali prešli v napad ter je tudi tam proglašeno obsedno stanje? Naša ekspedicija se lahko kaj klavno konča.

Računati smo mogli tudi s tem, da bi bili prisiljeni na gverilsko vojno po morju, če bi bili odkriti. Toda kaj hočemo z našo »Aud«, ki je imela komaj dve strojnici na krovu ter 21 mornarjev posadke?

NOV „KOSTUM“ ZA „AUD“

Naša naloga je bila, da uredimo »Aud« tako, da ne bo nihče sumil, da smo nevarna ladja. Lesa, platna in barve smo imeli dovolj na razpolago, kmalu se je pojavila naša »Aud« v novem »kostumu«. Izpremenili smo površje krova tako, da je izgledala ladja, kakor da ima ravno palubo. Iz okroglega lesa za rudnike smo maskirali nekaj »topov« ter jih zakrili z »jeklenimi« platenimi stenami, ki jih je bilo lahko kot obrambne oklepe od časa do časa razkriti, tako da so se pokazali skriti »topovi«. Po dveh urah dela je bila stvar končana in štiri težki »topovi« so molieli svoje cevi na štiri strani krova. Seveda, iz teh topov ni bilo mogoče streljati.

STIRJE LESENI „TOPOVI“

Zame je bila vražja zabava, opazovati moštvo, s kakšno vrnemo se je vrglo na delo in začudeno razmišljalo, kaj naj počnem s tak-

snim orožjem. Šele ko so končali, sem jim pojasnil:

— Če bo šlo vse v redu, lahko z našo »Aud« potem, ko bomo orožje izkrcali, zaplovem na Atlantik in začnem trgovinsko vojno. Dovoljenje za to imam. Približali se bomo pod kakršno koli zastavo tujim ladjam. Če bomo opazili, da te niso v premoči, bomo razvili našo bojno zastavo, nastavili nanje svoje »topove« in jih prisilili h kapitulaciji. Seveda ne z lesenimi topovi, nego s tem. In pokazal sem začudenemu moštvu zaboj, poln topovskih zažigalnih bomb, ki sem jih bil skrčil pred odhodom. V trenutku, ko bomo nastavili topove na tujo ladjo, bomo zažigali takšno bombo in hotel bi videti kapitana, ki se v nervozni ne bi vdal. Če ne bi poslušal, mu bomo poslali še nekaj strelav iz strojnic. Na ta način bomo že vlovili nekaj zajcev. Zdaj na delo, jutri nas čaka težak dan!

Če bi se nad nami pojavil tedaj kak zeppelin, bi gotovo ne sprožil večjega iznenadenja na ladji, kot ga je moja načrt. Veselje je zavladalo na ladji, ki se je naglo bližala cilju. Irski. Ker je zaliv Tralee precej plitek, sem dal pometati z ladje vse težje stvari, ki so nam služile kot figniran tovor. Vsak centimeter olajšanja ladje nam je bil zdaj dobrodošel.

KONSERVA — PODMORNICA

Bližal se je večer in straža na jabolku je naenkrat vzkliknila:

— Pozor, desno od nas podmornica!
— Z največjo hitrostjo naprej! Ploviti v cik cak črti! sem hitro ukazal. Pazite na smer torpeda! Na palubi smo kmalu zaperedali navidezni periskop podmornice. Ugibali smo, ali je angleška ali nemška podmornica. Ze sem mislil, da je naša podmornica, ki nam je prišla naproti, ker se ni premaknila z mesta. Ko smo bili 800 m od nje, smo opazili, da je navidezni periskop — navadna škatla od konzerve, ki je plaval po morju.

Bilo je precej smeha, toda stražnika na jabolku zato ni bilo treba biti strah, kajti bolje je več pozornosti, kakor premalo.

NOV DIMNIK NA KROVU

Pluli smo skozi noč. Jutro se je najavilo zelo lepo. Komedija z dimnikom je bila preko noči končana. Do prve zore smo metali janski les v morje, v Atlantik so letela vrata, okenski okvirji, zaboji emajlirane posode in podobno blago, ki je bilo lažno namenjeno za Cardiff in Napoli. Nerodno bi bilo za nas, če bi ta trenutek prišel mimo kak parnik ali vojna ladja. Sicer pa bodo mislili, da je bila tu torpedirana neka ladja, zdaj plovejo njeni ostančki naokrog.

Ob 9 dopoldne se je pojavil desno pred nami 9000-tonski motorni parnik, ki je z zmerno hitrostjo plul proti severu. Na srednjem delu krova je stal debel top, podoben markiran top je bil ob strani.

da ima postava res belo obleko na sebi, sta jo obe dekletki takoj spoznali za Kolarjevo Leno. In čim dalje sta gledali postavu, tem bolj se je v njunih možganih oblikovala v umirilo. Nazadnje sta bili celo trdno prepričani, da je zares ona. In ko sta videli, obe v svoji domišljiji, da se postava premika proti njima, je obena upadel pogum. Ucvrili sta jo nazaj po cesti, od koder sta prišli.

Vsi zasopli sta planili v hišo ter zdrveli v izhjo, kjer je stanovala Lenina mati. Pri njej je bil pravkar na obisku občinski zidar, ki je bil obenem tudi pleskar. Ko sta dekletki pribežali v sobo, sta zavpili obe z istim prepadenim glasom:

»Mati! Vaša Lena se je vrnila!
»Kaj se vama je zmešalo?« je vzkliknila žena ter skočila s stola.
»Da, da!« je rekla Barbka in začela pripovedovati:

»Ko sva prišli do razpotja, sva zagledali nekaj belega ob gozdu, kjer je navadno stala stara tabla. Ko sva se ji približali, sva takoj spoznali vašo Leno. Imela je na sebi ono poročno obleko, ki jo je nosila na svoj poročni dan. Ker je pa bila že mrtva in ker se midve bojiva mrtvih, sva pritekli naravnost sem, da vam poveva to važno novico.«

Vsa zasopla od navala besed je Barbka umolknila.

Tedaj se je nenadoma zaslišal smeh iz kofa, kjer je stal zidar. Stopil je na sredo sobe.

»Ha-ha! To je pa res smešno!« se je smejal gromko, kakor bi udarjal veliki farni zvon.

»Kaj pa se smeješ?« ga je osvrknila Barbka.

»O! Saj ne morem več zdržati od smeha!« se je hihital dedec, da so mu tekle debele solze po rjavem licu.

»Tak povej no žele se je tedaj razsrdila Barbka.

»Takoj, takoj. Počakajte malo, da si oddahnem. Torej tako-le je bilo: Župan mi je zadnjič naročil, naj kupim kilogram bele barve ter pobarvam tisto že skoraj brezbarvno tablo na robu gozda, da bo vsakdo tudi ponoči videl, kjer gre prava pot. To sem jaz tudi storil in vidve sta videli mesto table našo pokoino Leno. Ha-ha-ha! To je pa že nekaj vredno! Tabla na Lena! Ha-ha-ha!«

Obe dekletki sta se osramočeni spohteli in nato se spustili v smeh.

Križanka

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

Vodoravno: 1. rusko pristaniško mesto, 2. pripadnik starega izumrlega naroda, okras glave, 3. število, 4. srbska jed z zeljem, 5. mesto v Srbiji, 6. nedomač, števnik, 7. operna igralka.

Navpično: 1. osebni zaimek, latinski »in«, 2. ruska reka, nada, 3. vrsta zimskega sporta, 4. števnik, 5. slovenski pesnik, pisatelj in škof, 6. okrajšava za jugoslovansko poročevalsko agencijo, prislovno določilo, 7. osebni zaimek, osebni zaimek.

Rešitev zadnje križanke:

Vodoravno: 1. Božič, 2. kos, ris, 3. orli n. r., 4. ona, 5. in, orač, 6. Čič, nja, 7. Nanos. — **Navpično:** 1. Kovič, 2. bor, Nin, 3. Oslo, ča, 4. ino, 5. ir, Arno, 6. čin, ajs, 7. sreča.

Rešitev zadnje uganke: snežinka.

UGANKA

Pove za sleherni ti dan,
kateri bo tedaj svetnik,
a enega ti ne pove,
kateri dan boš v grob dejav.

Mladini dajte

**„Večernik“
za mladino**

SOBELUJTE PRI »VEČERNIKU« / MLADINO!

»Večernik«

za mladino

Leto 3

Maribor, 4. januarja 1940

Štev. 1

MATI

ZVONKO

Na nebu so zvezde zlate gorele,
ko v temi zagledal tvoj sem obraz:
kodri so tvoji lahko vihrali,
z vetrom veselimi so se igrali.

Roke iztegnil sem sredi loze,
da bi dosegel te in te objel,
kriknil zamolklo, tiho od groze,
ko ob drevo sem z glavo zadel.

Valčki v potoku so rahlo zapeli,
vzdramljeni sredi pokojne noči,
jaz pa sem žalosten sedel na travo,
ves onemogel in ves brez moči.

DRAGO PLAČANO.

STANKO PAHIC

Junija je bilo, ko zore črešnjice. Ker sem bil na srečo tudi solastnik takega drevesa, sem poželjivo pogledoval na drevo, bi mogoče le opazil kak sad, ki bi bil vsaj malo rdeče nadahnjeno. In če je bil, tedaj brz na drevo in po njem, da ne bi delal več skušnjave poštemim ljudem. Nekega dne pa so sadovi kot po čudežu pordeli. Sicer nisem bil edini lastnik tega ljubelega drevesa in si zato nisem upal takoj nadnje, ker sem vedel, da ne bi nič ostalo, vendar sem popoldne, ko je bil zrak čist, le zlezal na drevo.

Ko sem bil tako sredi največje gostije in so črešnje krvavi pot potile, je prišla mimo sosedova hči Cilka, ali kako ji je bilo ime. Poželjivo se je ogledala po drevesu, kajti povsod nimajo črešenj, in me poprosila, da bi ji jih nekaj podaril. Nisem ji odrekal, zakaj fant mora biti nasproti dekletom kavalir! In ne samo, da sem ji dovolil, da si jih je nabrala, še sam sem ji jih dal. Tako sva lepo sosedno obhajala gostijo, dokler ni nena doma zahreščala pod mano. Začuden sem pogledal in kurja polt me je občila Cilka je zlomila vejo, višji lastnik črešnje — moj oče — pa je bil v takih rečeh hudo natančen. Nič dobrega se mi ni

obetalo, zakaj veja, ki je zdaj žalostno visela k tlom in so na njej bingljali sladki sadovi, je bila glede velikosti precej znatnih mer.

Vendar sem se znašel in poskusil biti junak. Potolžil sem dekle, ki se je tudi prestrašila, in ji dejal, da to ni čisto nič hudega. Za vsak primer pa sem le zlezal z drevesa — in to še precej naglo. Odtrgala sva vejo, zolikor se je še držala, in jo zanesla za hišo. Ne da bi jo zavrgla, ampak ker so bili na njej še sadovi, ki jih ni bilo zavreči.

Gostila sva se še tam, dokler je bilo s čim. Nič več nisem bil črešnji lačen, ker me je vedno bolj skrbelo, kaj se bo zgodilo. Na Cilko sem se na tihem jezil, vendar ji tega nisem pokazal, ker bi bilo nedostojno in za »kavalirja«, kot sem jaz, še posebno.

Nazadnje se je Cilka poslovila in se zahvalila za prijaznost. Tudi jaz sem se mislil zahvaliti za »ustugoe«, ki mi jo je naredila, pa sem se premislil. Zanesel sem vejo v drvnico in poskušal zabirati sled. To ni bilo tako lahko, kajti do vršen ostanek veje je še motel na drevesu in ga nisem mogel odtrgati. Dolgo časa sem poskušal, nazadnje pa sem se

Nasveti in pobude našemu podeželiu

Vinograd pozimi

Pozimi, ko so vinogradi zasneženi, ima vinogradnik mnogo opravila za gnojenje svojega vinograda. V tem času mora poskrbeti, da navozi v vinograd dovolj hlevskega gnojja, kajti le hlevski gnoj hrani v sebi dovolj snovi za vinsko trto. Toda ravno pri gnoju se pri nas mnogo greši. Zanikrni in nepoučni gospodarji navožen gnoj razmečejo po vsem vinogradu, da ga osuši sonce, opere dež in prepiha veter. Spomladi pa natresejo okoli trte le suho slamo in listje. Pametni gospodar bo navozil gnoj v senco, postavil večje kupe in gnoj čim bolj steptal, da bo ohranil v sebi vse hranilne snovi.

Večina naših vinogradnikov še šedaj ne ve, kdaj naj gnoji, zato odlašajo tja v pozno pomlad, kar je za vinograd zelo kvarno. Na-

vadno gnojimo vinograde s težko zemljo že v jeseni ali pozimi, kadar je kopno. Za 1 trto vzamemo 8—10 kg gnojja (polne vile). Pri peščenem svetu gnojimo malo kasneje — koncem zime ali v začetku pomladi, in sicer zakopavamo gnoj bolj plitko. Pametno je, da gnojimo tudi z umetnimi gnojili in sicer: kalijeva sol 40%, žveplenokisli kalij 50%, apneni dušik 15% in 15% rudninski superfosfat. Kako gnojimo vinograd po dr. Wagnerju, se bomo poučili drugič.

Omenimo naj še, da je najbolje, če že sedaj obrežemo in pomladimo naše gorice, odstranimo vse predebele in stare šparone, ter storimo sploh vse, da nam na pomlad ne bo primanjkovalo časa.

Kompost

Pri nas je še vedno prav malo gospodarjev, ki bi znali pravilno ceniti kompost in to radi tega, ker ne umejejo pravilno kompostirati. Pravilno oskrbovan in dozorel kompost hrani skoro prav toliko hranilnih snovi v sebi, kot dovolj preležan hlevski gnoj. Nekateri gospodarji ga še bolj cenijo, posebno se obnese pri gnojenju vinogradov. Sledeča razpredelnica nam nazorno prikaže, koliko kilogramov hranilnih snovi imata hlevski gnoj in kompost na 1 m³.

	organ.	fosfor.	kalij	apno
Kompost	75	19	0,60	0,40
Hl. gnoj	74	20	0,50	0,25
			0,25	0,67
			0,70	

Seveda dobimo toliko hranilnih snovi le v pravilno urejenem kompostu. Dosti pa je še gospodarjev, ki niti ne vedo, kaj je kompost. Kompost je zmes vseh odpadkov, ki jih ni mogoče nikjer več porabiti, a strohne, sprhne ali zgnijejo. Na kompost spada torej plevel, travne ruše, listje, slama, kurji in hlevski odpadki, smeti iz gospodarskih poslopj, drobni, drobnejše dračje, kurje perje, drobčevje, kri, lesni pepel, saje, mah, smeti, cestno blato in prah, dalje vsi kuhinjski odpadki, ki jih drugače ne moremo porabiti in prst.

Vse te odpadke zmečemo na kup, ki naj stoji v senci in je oddaljen od selišč. Tudi je prav, da skrbimo za primerno kritje. Ko se je teh odpadkov že dovolj nabralo, napravimo kup, ki je pri tleh 1—1½ m širok, ravno toliko visok in poljubno dolg. Stranice naj bodo nekoliko nagnjene. Ko poravnavamo posamezne plasti, raztresemo mednje nekaj žilvega apna (na 1 m³ komposta 3—5 kg žilvega apna). Živo apno pospešuje zorenje

komposta, ga zboljšava, obenem pa uničuje zalego raznih škodljivcev in ogrcev. Ko je kompost primerno visok, ga temeljito stlačimo. Pri tem delu pa postopamo tako, da nastane v sredini plitva vdolbina in se robovi za dobro ped višji. Ker moramo namreč kompost večkrat prepojit z gnojnico, bi se ta, ako bi ne bilo vzdignjenih robov odtakla na tla.

V kupu prične kmalu vreti. Različne bakterije segrejejo kup tako, da doseže do 60 stopinj Celzija. Pri tej vročini se prično vsi odpadki kmalu razkrajajo in nastaja najrodovniteljsa in na hranilnih snoveh najbogatejša zemlja — črnica.

Kompost pa potrebuje pri vrenju in dozorevanju tudi dovolj vlage, zato ga čisto oblijamo z gnojnico. V ta namen nam služi zgoraj pripravljena globelica, lahko pa tudi s primernim pršiljenim količem napravimo v kup luknjo, da pride gnojna voda na površje.

Kompost pa je potrebno premetati vsako leto vsaj dvakrat (poleti in pozimi), da se tvarine dobro premešajo in da pride spodnja plast na vrh in obratno. Po dveh ali treh letih je kompost goden. Vse kar smo zložili v njega, se je presnovalo v temno, črnkasto zemljo, ki je kakor smo že omenili na hranilnih snoveh neprecenljiva. Vsak gospodar bi si moral urediti 3 kupe komposta, da bi bil vsako leto en kup goden za gnojenje.

Lahko pa kompostiramo tudi na drug način, da zamenjamo živo apno z neoljenim apnenim dušikom. V ta namen vzamemo na 1 m³ 5 kg neoljenega apnenega dušika. Kompost obdamo z zemljo in ga temeljito zmociamo z vodo (na 1 m³ 150 litrov). Pozneje,

čež kakih 10 dni, pa zopet zmociamo kup z 100 litri vode na 1 m³. Ako uporabljamo omenjeni neoljeni apneni dušik, skrajšamo zorenje na 6 mesecev in lahko 7. mesec kompost že raztrosimo.

Kompost učinkuje veliko hitreje, ker je presnavljanje v njem že gotovo. Je odlično gnojilo za polje, vinograd, hmeljnik, posebno pa za vrt. Zato bi bilo želeli, da bi ne bilo nobenega gospodarja, ki bi ne imel komposta. Pregovor pravi: »Gnoj je zlato«, mi pa lahko prav tako dodamo, da je kompost hranilnik v gospodarstvu.

Koristi kokoši v sadonosnikih

Važno vlogo igra kuretina v sadnih vrtovih. Dočim nam je perjad v zelenjadnih in cvetličnih vrtovih radi njenega neprestanega brskanja neljuba in je ondi ne maramo, odpade ta njena kvarljivost v sadnem vrtu popolnoma. V vsakem sadonosniku bi po pravem moral stati kurnik, kakaj korist, ki jo povzročajo kokoši tukaj po svojem skrbnem pobiranju in uničevanju ogrcev, črvov, hročev in drugega mrčesa, je neprecenljiva. Z vsako ličinko, z vsako gosencičico, ki jo iska-joče in brskajoče kokoši pobero, so rešile za prihodnje sadne letine dokaj zdravega sadu.

Kakšno vrednost ima sadno drevo

ki ga bodo posekali, ker bodo skozi lastnikov sadonosnik gradili cesto?

Približno vrednost od že rodečega sadnega drevesa dobimo, ako izračunamo, koliko povprečno daje drevo dohodka vsako leto ter ta dohodek množimo s polovično letno letno, v katerih določeno drevo utegne se roditi. N. pr. ako imamo jablano, ki nam da vsako leto povprečno din 30—, jablana utegne roditi še kakih 20 let. (Sadno drevo rodi navadno vsako drugo leto). Polovica od 20 je 10 in 30 krat 10 je 300, torej ima drevo 300 din približne vrednosti. To je pa le vrednost dohodka, ne pa lesa, zato pa ostane posekano drevo lastniku, oz. je treba les posebej plačati. Kar se tiče mladega, ne še rodečega drevesa, se ceni isto tako, kakor se mora tako drevo plačati v kaki drevosnici, če ga hočemo kupiti za saditev.

Kakopocenipobarvaš tla

Če imaš tla v stanovanju iz navadnih desk, jih lahko na prav preprost in cenen način pobarvaš in zgladiš. Na ta način ti ni treba ribati tla in jih lahko vsak dan samo obrišeš. Pobarvaš pa tla na tale način:

Skuhaj srednjeveliko cikorijo v poldrugem litru vode za srednje veliko sobo. Pusti, da se ustali, nato precedi tekočino skozi gosto cunjo in namoči tla. Če se ti zde tla presvetla, postopek ponovi s tekočino, ki ti je še ostala. Ko se tla čisto posuše, jih namaži z loščilom za parkete prav na tanko. Tega loščila potrebuješ za tri povprečne sobe okroglo pol kilograma. Z loščilom namazana tla drgneš s krtačo za parkete tako dolgo, da se začnejo tla svetiti. Če nimaš krtače, si lahko pomagaš tudi z mehko cunjjo.

KAKO SE SOLATA NAJOLJJE HRANI ČEZ ZIMO

Solata se čez zimo najbolje ohrani v temni, hladni kleti, kjer ne zmrzuje. Solatne glave se otreblije vsega gnilega in nagnilega listja ter z na kratko prizreano korenino postavijo druga tik druge na prst, ki se v to svrhu nanese v klet.

POKLADANJE ZDROBLJENIH KOSTI KOKOSIM

Kokoši potrebujejo apna za napravo jajčnih lupin. Če hočemo, da bodo pridno nesle, je treba, da dobe poleg zadostne hrane dosti apna v se. Poleti ga iščejo in dobe dosti v pesku in na zidu. Prav zelo se priporoča, da jim pokladamo v ta namen tudi kosti, ki pa jih moramo seveda tudi zdrobiti. Da se lahko zdrobe, jih je treba najprej v krušni peči dobro posušiti in potem stolci v možnarju.

PROČ Z MRZLIMI BRZDAMI!

V hudi zimi postanejo kovinski predmeti tako silno mrzli, da morejo na roki z nežno kožo, ki pride z njimi v dotik, narediti rane, podobne opeklini. Posebno občutno je, če pride s takim predmetom n. pr. s kluko na vratih, v dotiko mokra roka. Če se pa takega predmeta dotaknemo z jezikom, je pa celo hudo. Kar velja za človeka, velja ravno tako tudi za živino, in vendar nikdo ne misli na to. Pri nas navadno hranijo konjsko opravo zunaj hleva na prostem, in kadar vpregajo, vtaknejo konjem v gobec mrzlo brdo, kar lahko konju gobec rani. Potem ni čuda, če so konji pozimi v gobcu bolni, da ne morejo jesti. Vzroki boleznj se iščejo povsod drugod, le tam ne, kjer so. Proč torej z mrzlimi brzdam!

DA NE ZARJAVI ZELEZO

na plugih in drugem kmetijskem orodju, ga je treba pred zimo očistiti ter nato namazati z mazilom, ki se napravi iz loja in nekoliko smole. Te snovi se raztopijo in se še gorke namažejo s čopičem ali krtačko po železju.

vdal in zaupal vse božji previdnosti.

V samoti sem potem kot puščavnik pripravil svoj zagovor. Bog vari, da bi bil jaz kaj kriv. Jaz ne, ampak tista koza, ki je zlomila vejo in me celo pripravila, da sem zlezal na drevo. Vse ona približal se je večer in moj zagovor je bil končan. Nisem imel veselja, da bi ga sam ponudil, ampak sem čakal, kdaj bom pozvan. Da sem se tega zelo malo veselil, je razumljivo.

Nazadnje sem zaslišal klic. Po tihem sem se splazil v hišo in odpiral usta, da bi pravočasno prišel. Stopil sem v sobo in kar sem tam videl, mi je zaprlo usta in ohromilo možgane. Ob mizi je slonel

oče in poleg njega je bila — o groza! — prava, velika leskovka, ki so me z njo počastili le ob najbolj svečanih prilikah. Moj zagovor je utonil globoko v pozabo. Cilka je... sem šepetaje spravlil iz sebe in nič več.

Oče me je srdito pogledal in segel po leskovki.

Cilka, Cilka... sem zašepetal tako milo, da bi so me kamen usmilil. Da bi še kaj več povedal, ni bilo časa. Oče me je položil čez koleno, zakaj takrat sem bil še majhen, in mi jih nadeval, da me je za vse večne čase minila volja biti dekletom kavalir.

Sveti trije kralji

SONJA KOČEVAR

Sveti trije kralji se na pot odpravijo in pri sleherni se hiši za trenutek ustavijo.

A ljudje so neveseli, vrata jim zapirajo, le otroci se za njimi hrepeneč ozirajo.

V ODMORU

GORAZD PRVAN

... Verjameš ali ne, dragi stric urednik, toda čudil sem se, zakaj se vendar, posebno letos, ko prinašajo mladinske priloge listov toliko opisov šolskih ur, ne najde nekdo, ki bi opisal odmor. Tisti pet ali deset minut, ki so včasih morda zanimivejše, kakor kaka šolska ura; recimo ena izmed tistih po Božiču, ko je na »dnevni redu« izpraševanje in redovanje. Ker sem čakal zaman kaj podobnega, sem kar sam poizkusil. Sedaj je samo še na tebi, ljubi striček, ali »obelodaniš« ali ne to »dijakovo samoobtožbo«.

S pridržanim dihom sledimo profesorjevemu pogledu, ki drsi po naših imenih v redovalnici. Zdaj, zdaj bo treščilo! Obilva me rdečica, ker spadam namreč med tisto srečno dvanajstoročje, ki še ni bila vprašana. To uro sem menda že stokrat prekel svoje lenobo in si trdno obljubil, da se za prihodnjico, ako se sam oš je tokrat srečno izmuznem, naučim najmanj za — štiri. In tedaj, pomislite, priplava v to grobno tišino srebrni glas šolskega zvončka! V hipu se razkadi mora, ki nam je legla na dušo in srce.

kajti profesor je vtaknil rdečo redovalnico v črno razrednico in vstal: »Pa drugič dalje...«

Ze pri vratih je iznenadil z izdatno kazensko nalogo debeluha v zadnji klopi, ker se je pravkar davil z drugo polovico zemlje z gnatjo, ki stane sedaj že dva dinarja. Ta ima res smolo. Prvo polovico je namreč srečno pospravljal že med uro.

Po profesorjevem odhodu nastane hrup in vik, trušč in krah, katerega blaži le nekoliko strah pred morebitno inspekcijo. Nekateri pospravljajo knjige (»marljivojši« so to že prej opravili), drugi v naglici prepisujejo, kar se še prepisati da, tretji, posebno tisti, ki so bili pravkar vprašani, pa ozmerjajo »suflete« v prvi klopi, ker so premalo sšufirali.

Moj »vis-à-vis« se uči, boljše — se skuša naučiti »Kronanje v Zagrebu« in sedaj ga čujem že najmanj devetič ponavljati prvi dve kitici. Ta se mi zdi še najbolj usmiljenja vreden. Ima namreč soseda, ki izvrstno posnema petelinje kirikanje, kokske kokodajskanje, pasje lajanje in povrh vsega, kar je najhujše,

ves jazz-orkester. Uči se na pr. »Kronanje v Zagrebu«, pa ti zabevska, zakokodajška, zakikirika na uho, morda še zatrobi »Marijano« in ti požene še tisto, kar si se naučil v tem peklskem živžavu iz glave.

»Sinko« — tako imenuje vsak debeluha iz zadnje klopi — ki je pravkar pridivil iz pritičja z novo zemljo v roki, sprauje vsepovsod in se nikakor ne da prepričati, da je treba tudi »Kosovsko devojko« znati. »Prekleta smrklja«, se razburja sedaj na »Kosovsko devojko«, namreč na svojem prostoru v zadnji klopi, z rokami uporno v žepih. Stol pod njim obupno škriplje. Mizar, ki ga je napravil, menda ni računal na devetdesetkilogramsko težo.

Okoli vodovoda se odigrava dejanje zase. Najmanjšega v razredu, ki se je spet pregrešil proti nenapisanim razrednim zakonom, tlačijo pod pipo. Toda žrtev se ne brani in le uporno trapistovsko molči. »Razredniku vas zatožim, vsi do bite ukor«. To je vse, kar izdavi iz sebe še po končani »torturi«.

V takem razpoloženju preteče določnih pet ali deset minut. Sluga si popravi v pritičju mustače in potegne za zvonec. Njegov ubit glas plane v razred med nas in vsi se porazgubimo po klopeh. »Prekleti piskerle«

Trenutek pozneje pa nam že javi oglednik na stopnicah: »Pozor! Je že tu!« — In s tem se ura za nas že formalno prične...

Zimski dan

RADO

V hudem mrazu vse prezeba, njive je odela megla gostobela — zdaj jim je toplote treba!

Širno morje je planjava; gore kot visoki z nje mole otoki. Nad gozdovi megla plava.

Z dimnikov pa kvišku vije v črti dolgi, krivi, dim se temnosivi; kakor črv v oblake rije.

Strah

FRANC ŠRIMPF

Često slišimo med ljudmi govoriti o strahovih. Eni pravijo, da jih ni, drugi zopet, da so. Jaz pa mislim, da je najbolje, ako verujemo staremu slovenskemu pregovoru, ki pravi: »Strah je v sredi votel, okoli ga pa nič ni.« Da je temu res tako, naj priča naslednja zgodbi-ca.

Bilo je pozimi nekega leta. Sneg je zapadel skoro do kolen, a še vedno je snežilo noč in dan, da nisi videl ničesar drugega, kakor sneg ter oblačno nebo, pokrito z visečimi oblaki, ki so sipali na zemljo belo odejo.

Po cesti sta korakali dve temni postavi, zaviti v rute, kakršne nosijo ženske

na deželi. Bili sta to Požancaeva Micka ter Samčeva Barbika, ki sta nameravali iti v cerkev k zgodnji maši. Na zemlji je še kraljevala noč, kajti na deželi imajo ženske navado, da gredo zgodaj k maši, ker morajo potem takoj domov, da opravijo ženska dela pri hiši.

Tako sta hodili nekaj časa. Toda ni sta bili tiho, kakor je pač navada pri ženskah. Govorili sta in govorili. V njun pogovor je prišel vsakdo v fari, pa naj je bil župan ali najmanjši hlapec. Končno so prišli na vrsto še pred kratkim umrli. Pravkar je rekla Micka Samčeva:

»Ti, Barbka, kaj praviš, kaj je bilo Kolarjevi Leni, da je tako nanaglo umrla? Ti boš že vedela, ko si hodila k njim na dnino.«

»Kako naj bi vedela? Umrle je pač, kakor boš morala tudi ti in bomo vsi drugi.«

»Toda tako mlada! Saj se je bila prav pred tednom omožila. Pa kakšnega fanta je dobila! In tista njena bela poročna obleka! Kako lepo je bila vezana. Res, krasna je bila.«

Med takim pogovorom sta prišli do razpotja. Pravkar sta mislili zaviti na pot, ki pelje mimo gozda v cerkev, ko sta nenadoma zagledali na robu gozda belo postavjo. Obe sta obstali.

»No, pojdi naprej!« je rekla Barbka. »Ne, ti pojdi prva! Saj sem hodila jaz ves čas prva, ti pa vedno korak za menoj.«

Tedaj se je Barbka nenadoma spomnila umrle Lene in njene bele poročne obleke. Ker se je videlo v mraku, kakor

Zanimivosti

Vohunska drama ob samotnem čebelnjaku

Kitajcem so v sedanji kitajsko-japonski vojni pomagale vohuniti celo čebele

Ko so japonske čete premagale 29. kitajsko armado maršala Čangkajseka ter prodrle skozi nankarška vrata v velikem kitajskem zidu v pokrajini, ki se nahajajo zahodno od železniške proge Kalgan - Peking - Tiensein, se je morala japonska vojska boriti s strahovitimi težkočami ter obstati, največ zaradi kitajskega vohunstva.

TAJNA BORBA

Začela se je tajna borba, ki nima primere niti v špijonažnih romanih s še tako bujno fantazijo, obenem ni bil ta boj nič manj krvav od onega na bojnih poljanah. Začel se je boj v ogromnih dimenzijah, pravi možganski boj, ki ga je kitajska zvižanost z množico svojih agentov natezala do zadnjih mogočih meja.

Eden izmed takšnih dogodkov je spravljal ob živce samega polkovnika Jeda, ki je bil znan hladnokrvnež. V zaledju Japoncev se je dogajala nekaj tajinstvenege, čemer niso mogle do živnega še tako razpredene mreže japonskih agentov. Ne kaj je pošiljalo dnevno vesti Čangkajskovi armadi, katerih posledice so bile ponavadi strahotne. Japonski agenti so si zaman razbijali glave, saj niso mogli odkriti nikakšne radioodadne postaje, opazili niso niti enega goloba-pismonoše, niti enega človeka, ki bi prešel pregleden teren.

»Še miš bi opazili,« se je zaklel šef japonske tajne službe Oraki Nišimura. Ali takoj, ko je izrekel zadnje besede, je nišimura zamižal in nasršil obrvi; znenada pa mu je izšlo izmed zob: »Kaj pa če ni še kaj manjšega kakor je miš?!«

Takoj nato je Nišimura stegnil desnico za revolverjem, ga pregledal, ako je napolnjen, zatem pa planil iz barake. Za šefom japonske tajne službe so zaloputnila vrata, Nišimurove oči pa so obstale na širokem in pustem kraju brez vsakršnega rastlinja. Pred kratkim so tu sedle kobilice in požrle vse, kar je bilo zelenege; edino zadaj na horizontu so se videli obrisi nekega gozdička.

»Kdo je tam?« je vprašal Nišimura.

»Tam je vas Gawa,« mu je odgovoril poročnik, ki je prišel mimo. »Štiri borne kočice, brez vsakega pomena.«

TAJNSTVEN PROFESOR

Štiri siromašne kočice, nekaj dreves in kos polja, porasel s cvetjem, je bil kraj, do katerega se je ponoči priplazil Nišimura. Zajelo ga je že domotožje po Japonski, ko je ogledoval to nenavadno cvetje sredi puštinje, ko se je znenada zdrznil ter se potegnil za drevo.

Na pragu ene izmed koč se je pojavil visok in mršav človek v dolgem rumenkastem ogrinjalu. Obraz mu je bil čudo-

vito znan. Kje le ga je srečal? Kaj?! To je vendar Pao Siam, znameniti profesor Pao Siam, znameniti kitajski entimolog, avtor znamenitega dela »Življenje hroščev«. Tako, zdaj se je Nišimura docela spomnil na neko duhovito predavanje profesorja Pao Siam v Pekingu pred nekaj leti. Vsekakor pa je moralo biti zelo čudno, kaj je iskal ta učenjak v tej stepi. Agent je sledil vsaki njegovi kretnji...

BLISKOVITA DRAMA

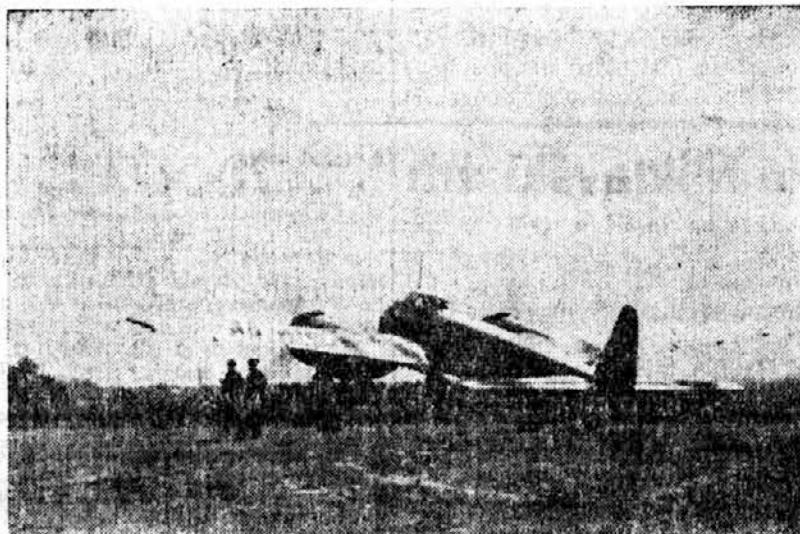
Profesor se je ustavil pred majhnim čebelnjakom, znenada pa mu je v rokah zablestelo nekaj, kar je močno spominjalo na kirurški nož. Nišimurova pamet je bliskovito posegla v spomin; pred nekaj leti mu je v Nagasakiju eden izmed njegovih tovarišev pokazal »zelo zanimivo

poročilo.«

Drama zatem se je odigrala bliskovito in drzno. Nišimura se je vrgeel ko tiger na profesorja. Začela se je borba na življenje in smrt. Oraki Nišimura je bil matematično gotov, da je odkril enega izmed najfenomenalnejših špijonskih načrtov, medtem ko je bil Pao Siam prepričan, da bi bil odkrit, ako se posreči Nišimuri izvleči iz žepa revolver. Še nekaj trenutkov, pa bo profesor gotov... Med tem so krepke profesorjeve roke kakor s kleščami tiščale na Nišimurova bedra, kjer je tičalo orožje. Naslednji trenutek pa se je Nišimura znašel visoko v zraku, Pao Siam ga je treščil v čebelnjak, ki se je porušil.

Nastal je pravi pekel. Čebele so se v

Bombnik pred startom

Motorji že grmljo, letalec čaka samo še povelja za start: in že se bo dvignil bombnik s svojim smrtonosnim tovorom.

Jupiter in Saturn na januarskem nebu

TA MESEC SE BO DAN PODALJŠAL ZA 1 URO IN 6 MINUT

Na januarskem večernem nebu vsak sebi zelo blizu žarita jasna planeta Jupiter in Saturn. Na obzorju sta v prvi polovici noči. V prvi polovici januarja zahajata okoli tretje ure ponoči, koncem meseca pa že po 1. uri. Jasnega Jupitra zelo lepo opazujete lahko s prav navadnim daljnogledom. Saturn je ta mesec nekoliko medlejši, pomaknjen v primeri z Jupitrom nekoliko bolj proti severu. Z daljnogledom utegnemo videti tudi obrise njegovih prstanov, najjasneje pa trabant Titan. Luna je obema planetoma najbližje med 6. in 7. januarjem.

Venera žari na jutranjem nebu. V začetku meseca vzhaja še pred 7. uro, koncem meseca nekaj po 8. uri. Opazimo jo pred vzhodom sonca na jugovzhodnem

obzorju. Luna je Veneri najbližje 26. januarja zjutraj.

Mars na jutranjem nebu ni kaj prime-ren za opazovanja.

Sonce se polagoma spet vrača proti ravniku, s čimer se daljša dan. V začetku meseca je dan dolg 8 ur in 10 minut, koncem meseca pa že 9 ur in 16 minut, tako da se dan do konca meseca podaljša za 1 uro in 6 minut, torej na dan povprečno po 2 minuti. V začetku meseca je naša Zemlja najbližje Soncu, vendar pa se ta bližina v toplotnem oziru sploh ne očituje.

Položaj ozvezdij je najlepši v začetku meseca okoli 22. ure, v polovici meseca okoli 21. in koncem meseca ob 20. uri. Na severozapadu pada za obzorje Lira, za njo še Labud, na zapadu Delfin, na jugozapadu pa Vodnar s Pegazom. Na jugu obzorja vidimo Veleribo, nad njo je Oven, še višje pa Andromeda in Kasiopeja. Na jugovzhodu sta Eridanus in Zajec. Nad njima žarijo Orion, Bik in Perzej, na vzhodu pa sta Rak in Mali pes. Še višje so Dvojčki. Prav na severovzhodu pa je Veliki voz.

Papeževo zaklonišče

pred zračnimi napadi

Dopisnik »United Pressa« je v prisotnosti papeževih gardistov obiskal podzemeljsko zaklonišče, ki je namenjeno za papeža v slučaju zračnih napadov na Vatikan. V svojem dolgem poročilu pravi dopisnik, da so delavci pravkar dogotavljali izdelavo zaklonišča, za katerega je naredil načrte vatikanske tehnične službe Enrico Galleani. Zaklonišče sestoji iz treh malih prostorov v kvadratu 4 metrov. Delavci so dopisniku povedali, da so med drugim gradbenim materialom uporabili nad 1000 kg jekla. Vse tri sobice imajo električno kurjavo. Eno bo papež uporabljal kot delovno sobo, drugo za spalnico, tretja pa bo služila za kuhinjo. Neka ugledna oseba iz Vatikana je izjavila dopisniku, da papež sploh ne ve, da so mu zgradili zaklonišče. Zgraditev zaklonišča je naročil kardinalski kolegij.

gostih rojih vsipale iz panjev ter se zagnale v Nišimurov obraz, na njegove roke. Vkljub temu pa se je agentu posrečilo doseči revolver, in še preden je profesor izginil v gozdu, je počilo iz gostega roja čebel. V gozdu je padel profesor na zemljo s široko razširjenimi rokami.

Nekaj ur pozneje so japonski vojaki našli iznakaženo telo Oraka Nišimura, ki so ga še vedno pikale čebele in ki je strahovito zavijal od bolečin. Vendar pa so agentove ustnice še živele, majhne mišje oči so se svetile. Nekaj zatem so za vedno osteklenele.

TAJNOST JE ODKRITA

Ko so v glavnem vojnem poveljstvu izvedeli za ta dogodek, je major Macuzo potegnil iz arhiva »Poročilo št. 212«. V poročilu je pisalo:

»Ni torej izključeno, da se čebele ne bi mogle uporabiti za vohunsko službo. saj je znano, da se čebele najrajši vrtijo v stari čebelnjak. Kajpada bi se moralo pisati drobno, kar se pa lahko prečita z mikrofotografijo.«

Dvojnik Tristana Bernarda

Francoski književnik Tristan Bernarde je dobil nekega dne sliko, ki je predstavljala moža, ki je bil popolnoma podoben Bernardu. Sliki je bilo priloženo pismo, v katerem je prosil podpisani oboževalec, naj mu Tristan Bernarde sporoči svoje mnenje o podobnosti. Tristan Bernard je možu nemudoma odgovoril naslednje:

»Podobnost med menoj in vami me je tako presenetila, da sem prišel do spoznanja, da sem vam bolj podoben kot samemu sebi. Radi tega sem vašo fotografijo obesil v kopalnici ter jo uporabljam namesto ogledala.«

Človek ni nikoli prestar

V ameriškem mestu Cytleu je neko podjetje iskalo nadzornika pri gradnji velike palače. Med številnimi kandidati se je prijavil tudi 81-letni Philip Coks. Pri izbiro so ga hoteli seveda odbiti, češ da je prestar. Toda Coks se je temu tolmachenju ogorčeno uprl:

»Človek ne more biti nikoli prestar! Če želite, vam pokažem na dovolj zgovoren način, da zares nisem prestar za naloge, ki čakajo novega nadzornika.«

Ta hip je že prišel Coks plesati pred komisijo foxtrot bolje kot vsak mladenič. Nato se je postavil na roke in jel hoditi po sobi po rokah. Svojemu delodajalcu je nato pokazal še druge veščine ter se skratka izkazal kot prav gibčen akrobat. Seveda so ga kljub številnim mladim kandidatom takoj nastavili za nadzornika.

— Gospodična, kar brez bojzani se oprimate moje brade!

MILAN KAJC:

Zimska noč

Zunaj je zavijal zimski veter. V štedilniku je prijetno prasketalo. Globoki glas kaplana Kovačiča, ki je bil pred pol ure izpustil zaprte solarje, je drgetal, ko je, sedeč blizu štedilnika, obujal svojo zgodbo, eno najnenavadnejših, kar jih je bil doživel.

»Nekaj dni po Novem letu je bilo, ko se precej pozno vrnem v župnišče. Zaklenem vežna vrata in se dolapljem do svoje sobe. Kmalu nato ko ubit zaspim. Sobne duri sem kakor vedno pustil odprte, koga pa se naj boji vaški kaplan? Okrog dveh ponoči me zdrami nek šum. Kdo je, vprašam. Nihče se ne oglasi, le drsajoči koraki se mi počasi bližajo. Zanašam se na svoje pesti, takrat pa me je le vznemirilo. Stoj ali ustrelim, vzklidem. Tedaj se oglasi zamolklo: »Jaz sem.«

Bil je Dominkov Blaž. Pijan je ali pa kriv zločina, ki se ga hoče zdaj spovedati, si mislim. In res zaprosi: Pridite v cerkev, da se spovem!

Kar v temu se opravi. Sto misli mi roji po glavi. Blaž je bil tako resen fant, vedno sam zase, kako bi se mogel spozabiti. Po dvakrat na teden je bil pri meni, izposojal si je knjige in jih s številnimi obrobni opazkami vračal. Njegova želja po spoznanju je bila tako goreča, da se je naposed zadovoljil le še s težjimi spisi iz dogmatike in sociologije. Debatirala sva o Ušeničniku, prav kakor o Marksu. Izredno nadarjen mladenič! Če bi študiral, bi utegnil biti nekoč odlični filozof. Le kaj ga je zmešalo, da se je preden je kuharica zaklenila vežna vrata župnišča, splazil v

vežo in se skril pred mojimi vrati?

Stopila sva čez gladko ledeno cesto v cerkev. Na fantu nisem opazil nič nenavadnega, voljno je stopal proti spovednici. Zdajci pa se me z nevsakdanjo močjo oklene, krik besneža je stresel cerkev. Nato kratka, obupna borba, preden sem ga ukrotil in zrinil v klopi; iz cerkve ga namreč sam nisem mogel spraviti. Sklenil sem počakati na cerkovnika in se z njegovo pomočjo rešiti blaznega Blaža. Naposed se nama je to tudi posrečilo, si je pripovedovalec globoko oddahnil in srebnil požirek shlajenega čaja.

Učitelj Stanič je prižgal petrolejko, kakor bi se s tem hotel otresti morečega vtiša, kaplan pa je še pripomnil: »Zaman sem se skušal posvetiti v to zgodbo, dognati nje usodne vzroke — takrat je bil Blaž že v Novem Celju. Starši, dokaj trdni kmetje, niso bili opazili na fantu posebnih sprememb, le v knjige, ki sem mu jih posojal, se je v poslednjih dneh, zmerom globlje zakopaval. — Res, silno redko se primeri, da zdrav kmečki fant zblazni radi prežgoče želje po spoznanju. Nesrečni Blaž!«

Kaplan Kovačič se je počasi dvignil, malone uro hoda je bilo do župnišča v sosedni vasi. Učitelj mu je še posvetil po dolgem ledeno mrzlem hodniku. Za hip je bilo čuli za oglom šole zaleglo zavijanje vetra, kakor da se je oglašil iz bližnjega gozda gladen volk. Sledila je noč, ena tistih, ko se človek zapre sam vase in s trudnimi vekami pričakuje zore.

Nekateri ljudje so plemeniti iz kaprice.

Celje

Iz življenja celjskega dijaštva

V Celju imamo sedaj dve gimnaziji, ki imata skupno 33 razredov in 1424 učencev, ki sta stisnjeni v eno poslopje, da morata menjavati vsak teden pouk, en teden imajo dopoldne pouk s 1., drugi teden pa z 2. gimnazije, kar seveda ne upliva dobro ne na pouk in ne na dijake. Samoposebi že popoldanske ure niso za težko šolsko delo, zlasti pa ne pozimi, ko je treba večino pouka ždeti v zaprtih prostorih ob umetni luči, ki pač ne more nikoli biti dovolj dobra za sleherno mesto, zlasti pa še za ogled zemljevidov ali pa za čitanje s table . . . In kaj s 6. uro, kajti nekaj razredov mora po predpisih imeti več ko 30 tedenskih ur, tako da so dopoldanski včasih kar preko 13. in popoldanski preko 19. ure v šoli. Kje se pri tem najdejo še ure in prostor za neobvezne ali prosto izbrane predmete? Če pri tem pomislimo, da vsak dijak vsaj malo nekaj pripravlja za šolo, moramo videti, da sedanjega dijaka ne štiti niti osemurni delavnik, ki ga izvajajo tako strogo za manualnega delavca . . . Posledice so seveda tu: dijak v šoli ne pazi, ker enostavno ne more paziti in učitelji tekmujejo med seboj, kdo bo dosegel večjo paz-

ljivost . . . Tudi tukaj je pač kakor povsod: kdor preveč zahteva, prav malo doseže.

Tako je življenje celjskega in drugega našega dijaštva. Nekaj čisto posebnega so še pa tiste množice, ki ne stanujejo na kraju šole, ki se torej vozijo iz Celja vsak dan v šolo in zopet domov. Teh je kar 36%, kar da nekako 580 mladih ljudi, ki se gnetejo dvakrat na dan skozi ozka kolodvorska vrata na železniški peron, kajti onih tudi prav številnih, ki se vozijo z avtobusi, niti tukaj ne štejemo. Vozi pa se proti Zidanemu mostu (in naprej proti Sevnici ali pa proti Trbovljam) 14%, v Savinjsko dolino 12%, proti Mariboru ali Rogatcu pa 10% vseh gimnazijcev; tem se pa pridruži še lepo število učencev vseh treh meščanskih šol. Kaj čuda potem, da zasedejo kar ves vlak, le da ga dosežejo. Pa ta velika škoda, ko izgubljajo dijaki z vožnjo toliko koristnega časa, ni niti edina, saj imajo kaj slabe zveze: ali morajo priti k jutranji šoli že pred 7. uro (kdaj so pač vstali in zajutrkovali, ko imajo splošno še daleč na postajo?) ali k popoldanski že sredi dopoldneva, da

se vračajo domov šele proti 21. uri iz Celja (kedaj bodo šele doma, kaj bodo večerjali, kedaj šli spat, in kako je, kadar imajo vlak zamude, kar ni tako redko?) In potujoče občinstvo se zgraža nad nemirnimi študenti! Saj mladina ni bila nikoli mirna! Če pa kažejo ti otroci v sebi še poseben nemir, treba se je razmišljati nad tem! Ali ni to že bolešno radi večnega popotovanja skozi celo vrsto let, radi nespanja, prestane hrane . . . Kaka mladina pa bo to? Ali bo sploh zmožna življenja, ko vidimo, da zmagujejo težave le močni živci in še ti res komaj? Kaj nam pomaga propaganda za povečanje števila otrok, kaj nam pomagajo vse podperne institucije, če si pa vzgajamo za bodočo generacijo bolnikov in živčnih slabičev! Tudi o tem je treba voditi računa onim, ki imajo oblast v rokah, kajti ti so odgovorni za bodoče pokolenje. Naj torej skrbe za primerne šolske prilike, za primerne železniške zveze in za zadostno prehrano tistim, ki so si naložili več ur duševnega dela v mladosti, kakor pa ima telesnega manualnega delavca v svojih najkrepkejših letih!

Dr. P. St.

Upoštevaite tudi Anski in Miklavški vrh

Mesto Celje ima prekrasno okolico, le da se prav ne zaveda ali vsaj ne izkorišča je. Kaj bi dala druga mesta za Savinjo in hribovje v njeni neposredni bližini! Res je, da ima Celje na vse strani lepe zveze z vlaki in avtobusi. Pa ni niti treba tako daleč, saj imamo prekrasnih točk kar v neposredni bližini mesta. Pa je čudno, kako se tudi tukaj vse spreminja.

Srednjeveško Celje je imelo svojo vidno točko na Starem gradu, kamor vodi precej strma pot in se ti odpre razgled šele tik pred ciljem. Pred desetletji je bil cilj kratkih izletov Hrib sv. Jožefa, ki je bil obraščen na gosto s smrekovimi gozdovi, na vrhu pa je sameval samostan lazaristov s cerkvijo sv. Jožefa. Gotovo je, da take posebnosti ni imelo nobeno mesto več, saj bi se Hrib sv. Jožefa v prejšnji obliki komaj smel sporejati z Marijanom pri Splitu . . . Pa je prišel lubadar in smrekovi gozdovi so padli, po goličavah pa so nastale vile premožnih in domovi skromnih Celjanov. Hrib je oživel in je ves dograjen skoraj popolnoma do samostanskih vrat. Koplje se v soncu in je nesporno najbolj zdravil del celjskega mesta. Mestna občina je pozidavo tega hriba zelo podpirala in je upravičeno ponosna na ta del mesta. Zato ga želi oplešati in mu oskrbeti še ugodnejši dohod. Vse je lepo in prav, saj številni prebivalci na Hribu sv. Jožefa gotovo zaslužijo, da se jim posveča vsa potrebna pozornost. Pri tem pa ne sme biti prikrasjen južni del okolice, Miklavški hrib in Anski vrh, kajti tudi ta dva sta lepa in vredna vse pazljivosti, le da sta v zadnjih letih res stalno propadla, v kolikor sta odvisna od občinske oskrbe.

Nekako 160 metrov nad Celjem (400 m nad morjem) je na ostrem slemenu cerkvica sv. Miklavža, po kateri ima hrib svoje ime. Po pobočju je speljana cesta, tako da ob lepem vremenu pot ni prehuda za izletnike. Kar na slemenu se odcepi pot na Anski vrh, tik preden se obrnemo na levo k vrhu sv. Miklavža. Vse to pobočje je močno zaraslo z gozdom, po katerem so bile nekoč skrbno izpeljane poti in so ga sekale globoke dolinice številnih izvirkov, ki so padali prav strme naravnost proti Savinji. Tekom časa se je gozd neverjetno razredčil in bi bilo prav, če bi se nekoč uradno pogozdovanje posvetilo tem gozdom v neposredni bližini mesta; saj bi se odstranilo trhlo in zrelo drevje, ki zabranjuje mlado rast, da bi čez desetletja bila zopet vsa severna stran bujno zaraščena. — Ob nalivih nastanejo iz nedolžnih virov hudourniki, ki so izkopali globoke zareze, ki so prav zanimive in so jih pred desetletji meščani kaj radi obiskovali. Sedaj so radi slabih poti skoraj nedostopne in trgajo preveč zemlje ob straneh. Tudi te jarke bo treba zopet uravnati in napraviti ob njih vsaj skromne poti. Zlasti pa bo treba na vrhu skrbeti vsaj za primitivne udobnosti, kajti resnica je, da je ta stran okolice najbolj

zanimiva, žal pa resnično tudi najbolj zanemarjena. Ali bi si bili sicer denarni mogotci na teh vrhovih uredili svoje letne vile, kakor so si jih! Prav jim je, če drugi ljudje ne hodijo posebno mnogo na to stran; iz stališča tujskega prometa in v povzdigo resničnih in največjih lepote mestne okolice pa je, da se tudi tej strani posveti vsaj tista pažnja, ki jo zahtevajo posebno privlačni predeli v okolici drugih mest. Stalni obiskovalci Miklavževga in Anskega hriba (so celo taki, ki opravijo dvakrat na dan to pot), že povedo še, kaj bi bilo treba urediti. Z malo denarja bi se dalo tukaj razmeroma mnogo napraviti.

c. Badnjak. V ponedeljek 6. t. m. bodo naši someščani pravoslavne vere slavili badnjak. Ob 14. bo krenil sprevod iz vojašnice na Dečkovem trgu v celjsko okolico po badnjake. Po vrnitvi na dvorišče vojašnice bo blagoslov badnjakov. Sodelovala bo vojaška godba.

c. Dežurni zdravnik OUZD jutri dr. Drago Hočevar, Kolenčeva 4, v ponedeljek dr. Drago Mušič, Cankarjeva 7.

c. Nočno lekarniško službo ima od 4. do 10. t. m. lekarna „Pri križu“ na Kralja Petra cesti.

c. Septet bratov Zivkov iz Maribora priredi v četrtek 9. v mali dvorani Celjskega doma koncert umetnih in narodnih pesmi.

c. Mestno poglavarstvo celjsko je izdalo razglas glede občinskega poslovanja po uredbi o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah. Razglas je nabit na občinskih uradnih deskah.

c. Umrl je v Prečni ulici 77 letni rudarski adjunkt v pok. Ivan Sadu. Pokojni je bil vedno zaveden Slovenec.

c. Celjski šahovski klub bo jutri igral v Radečah s prvakom Posavja prijateljsko tekmo na 10 deskah.

c. Davčna uprava v Celju razglasa. V smislu čl. 95 zakona v neposrednih davkih morajo do konca januarja, odnosno tekom 15 dni po sprejemu v službo, vsi delodajalci nabaviti davčne karte za hišno služinčad. Delodajalec, ki davčne karte ne nabavi, oziroma je ne nabavi pravočasno, se kaznuje s petkratno vrednostjo davčne karte. Nabavite karte do 31. t. m.

c. Zamrznjenega mrtvega novorojenčka so našli na kolovozni poti blizu mestnega zavetišča v Medlogu. O ženski, ki je dele prepustila usodi, še ni sledu.

o. Maistrovim borcem! V ponedeljek 6. t. m. ob 13. uri bo v prostorih gostilne »Korže« v Cirkovcih tovariški sestanek vseh onih borcev, ki so se v prekratni dobi l. 1918.-19. udeležili Maistrovih akcij za osvoboditev naše severne meje. Ker se hočemo na tem sestanku nekoliko posvetovati in razmotrivati o sedanjem položaju za doseg naših povsem upravičenih ugodnosti, vabimo in priporočamo za čim večjo udeležbo posebno tovaršice iz Maribora, kakor tudi tovaršice sosednih odsekov Z. M. B. Ptuj in Makole. Vlak iz Maribora v Cirkovce ob 11.45 in nazaj ob 18.

o. Slovenska Bistrica. V nedeljo 5. in v ponedeljek 6. ob pol 16. uri v Slomškovem domu veseloigra Frana Milčinskega: »Cigani«.

IVERI

Prezirati pomeni mnogokrat zgolj bežati pred priznanjem.

Jezik lahko ostreje grize kot zoble.

Sramovati se samega sebe, to je, nalpomenitejši način sramu.

Ljubljana

a. Odlikovan je bil z redom Jugoslovanske kraljeve 3. stopnje dr. Milan Korun, odvetnik v Ljubljani.

a. Poročila sta se g. Fran Lipoglavšek, suplent na ptujski gimnaziji, in gđc. Anica Budnarjeva, asistentka v ljubljanskem muzeju.

*** VI. Akademski ples Sloge** 11. jan. 1941 Narodni dom. Bar J. R. A. H. B. Zagreb Urbančič.

Premiera velikega Warner-Bross. kriminalnega filma

Vsako jutro umiram . . .

V glavni vlogi: JAMES CAGNEY in GEORGE RAFT

Globoka socialna drama o mladem obupanu, ki so mu propadle vse nade, pa vendar še ni obupal. Film močne, realne vsebine, ki bo globoko ganil slehernega gledalca

Kino Sloga, Ljubljana, tel. 27-30 — Ob 16., 19., in 21. uri

a. Sodnih odgovori stanovanj je bilo v Ljubljani v lanskem letu 1743, to je 282 več kot v letu 1939. Razlog za odpoved je bil večji del neplačevanje najemnine. V zadnjem času pa je opaziti vedno več primerov, ko hišni posestniki, poslužujoč se zadevnega določila uredbe o zaščiti stanovanjskih najemnikov, odpovedujejo strankam stanovanj iz razloga, da potrebujejo stanovanje zase oziroma za hčere in sinove, ki se bodo poročili.

kovel „Vdovo Rošlino“ nam bodo gostje zalgrali v rudniški kantini.

n. Tretje Stradivarijevo gosli so našli pri Karlovcu Nikolaj Pavličiču. Ta je kupil dragocene gosli v Ameriki, kjer so mu zanje ponujali že 2000 dolarjev.

n. Na Sušaku je zaradi bombardiranja oškodovanih 116 oseb za 2.600.000 din.

n. Delavski kino bodo odprli v Zagrebu. Vstopnina bo samo 2—3 din za osebo.

Kino Matica - Ljubljana

Telefon 22 41 - Predstave ob 16., 19., večerna predstava zaradi izredne dolžine filma ob 21.15
Nedeljake predstave ob 15., 17., 19.15 in 21.15

Največja sodobna filmska umetnika
Bette Davis in **Charles Boyer**
v pretresljivi ljubavni drami

Zena s trojnim življenjem

Režija Anatol Litvak, Produkcija Warner Bross

Apel slovenskim županom

Protituberkulozna zveza v Ljubljani, katere cilj in namen je, da mora vsak slovenski človek, tudi najrevnejši, biti deležen najkoristnejšega in najuspešnejšega zdravljenja, ako zboli na jetiki, se obrača na vse slovenske župane oziroma občinske odbornike, da zagotove v občinskih proračunih posebno kreditno postavko, ki bo služila protijetičnemu skrbstvu. Že lani meseca maja je Protituberkulozna zveza v posebnem pismu prosila vse slovenske župane, da izposlušajo za »Sklad za zdravljenje jetičnih bolnikov« pri Protituberkulozni zvezi kredit najmanj 1.000 din, Geslo lanskega protituberkuloznega tedna »Noben jetični bol-

nik ne sme ostati brez bolniške postelje« je še vedno aktualno in ga je treba baš v sedanjih časih z vso resnostjo izvajati. Vse slovenske občine bi za protituberkulozno borbo lahko brez posebnih žrtev zbrale v enem letu nad 400.000 din, ako uvažujemo, da je na ozemlju naše banovine 407 mestnih, trških in kmetijskih občin, od katerih bi premožnejše moge prispevati tudi večje zneske. Zato prosimo vse gospode župane, da pri sestavi občinskih proračunov za leto 1941-42 uvažujejo potrebo protijetičnega skrbstva in da po svojih najboljših močeh podpro naša človekoljubna prizadevanja. — Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

Davčni odpisi v slovenjegraškem okraju

Prizadeti davkoplačevalci iz slovenjegraškega okraja so nam poslali dopis, ki se nanaša na vprašanje odpisa davčnih zaostankov do l. 1937. S tem v zvezi citira uredbo o odpisu davčnih zaostankov do l. 1937. Trdi, da so si prizadeti davkoplačevalci oskrbeli vsa predpisana potrdila o dolgovih itd. do roka 25. marca 1940. Pozneje je bil rok za vložitve prošenj celo podaljšan. Na sestanku župana, ki ga je priredila v Mariboru Županska zveza v Ljubljani za mariborsko okrožje, so ugotovili, da so prošnje že povsod rešene ter vprašanje odpisov urejeno. Na slovenjegraškem davčnem ob-

močju pa so ves čas zaostali dolg izterjevali. Težko je že s kritjem rednih davkov. Zaostali davki pa so itak vknjiženi na posest ter prizadeti plačujejo od njih obresti. Takojšnje izterjevanje bi povzročilo nepotrebne stroške ter muno izzvalo prisilne prodaje. Potrebno bi bilo vprašanje odpisov urediti čim preje. Kolikor ne bi bili zaostali davki odpisani, naj se likvidirajo z večletnim obročnim odplačevanjem. V slovenjegraškem okraju je bila letos letina zelo slaba ter je hudo pasiven, zato je potrebno še več razumevanja.

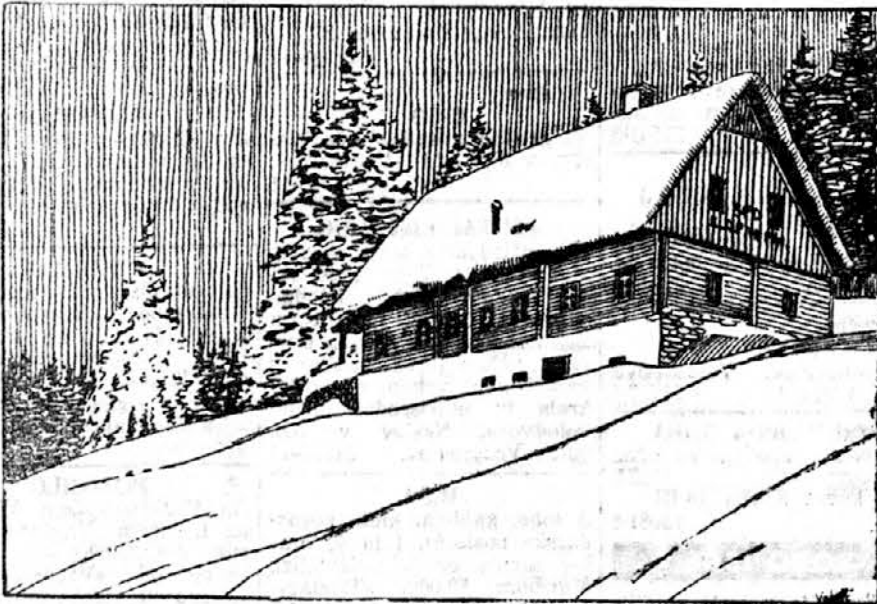
Sport

Propagandni smuški skoki v Ribnici

Ker je zapadel nov sneg, je ISSK Maribor v zadnjem trenutku izpremenil svoj smuški program preko praznikov. Start za tek na 18 km v okviru klubskega dneva v nedeljo je preložen že na 10. dop. popoldne pa bo krmarska vožnja s Klopnega vrha preko Peska, Planinke, Siklarice v Josipdol v tamošnjo novo planinsko postojanko.

Na praznik sv. Treh kraljev popoldne ob 13. se bo na novi skakalnici v Ribnici pričelo veliko propagandno smuško tek-

movanje, ki se bo tudi šlo v oceno tekmovalca v okviru klubskega dneva, istočasno pa bo to zadnja resna priprava tekmovalcev za nastop na III. zimsko sportnih igrah KID v Kranju ter na I. zletu slovenskih smučarjev v Celju. Ker je zimski izlet v Ribnico prijetna izprehoda za vsakogar, in pri ugodnih zvezah ni niti najmanj naporna, saj vozi stalno avtobus od železniške postaje v Brezno do Ribnice in nazaj, pričakujejo prireditelji tudi številne goste, ki si bodo hoteli ogledati zanimive skakalne tekme.

Koča na Klopnem vrhu

Slovenski drsalni prvaki v Mariboru

Na stadionu SK Železničarja ob Tržaški cesti je letos prvič tudi pozimi jako živahno, saj je bilo tam nedavno otvorjeno novo umetno drsalno mesto, ki ga radi posejajo stari in mladi prijatelji drsalnega sporta. Vreme je zadnje dni sicer ledeno ploskev precej pokvarilo, toda prizadevne roke so to kmalu popravile.

Na praznik sv. treh kraljev se nam obeta prva velika prireditev na ledu v letošnji zima.

Nastopilo bo več prvakov Slovenije, tako Silva Palmetova, Betetto, Biber, državni prvak Thuma, ki se nam bodo predstavili z obširnimi sporedom. Za konec prireditve pa je predviden tudi nastop domačih drsalcev, ki stremijo za tem, da bi, kakor v ostalih sportih tudi v drsanju čimprej našli priključek na vodilna mesta v drsalnem sportu v naši ožji domovini.

Častna letna bilanca mladega MPK

Med najmlajše sistematično gojene panoge sporta v našem mestu spada plavalni sport, saj še ni dolgo, kar se je ustanovil v Mariboru Mariborski plavalni klub, ki je kljub kratkemu času obstoja zaznamoval že lepe uspehe. V zimskih mesecih so tekmovalci trenirali v malem bazenu mestnega kopališča, treningov se je udeleževalo po ca 30 članov, med sezono pa so nastopili tako plavalci kakor tudi plavalke na raznih prvenstvenih in propagandnih prireditvah v Mariboru, Ljubljani, Murski Soboti, Laškem, Slovenjem Gradcu in Zagrebu. Zal je moralo zaradi vzrokov, ki so izven klubovega območja, odpasti prvenstvo mariborskih srednjih šol.

Ze ob ustanovitvi MPK se je zanimanje za plavalni sport v našem mestu jako poživilo, mnogo pa so k temu še pripomogle uspele prireditve, za katere je dobil klub tudi od SPZ in od JPZ polno priznanje. Zaradi naraščajočega zanimanja je klub priredil tudi poseben tečaj za umetne skoke pod vodstvom prvaka SPZ Ilirijana Keržana, ki ga je posejalo 8 tečajnikov, v stalnih tečajih preko vse sezone pa se je naučilo plavati okoli 100 otrok, 100 nadaljnjih pa se je naučilo sportnega plavanja. Se lepše uspehe pa bi bilo mogoče doseči, ako bi MPK našel pri merodajnih faktorjih malo več razumevanja in podpore.

Med doseženimi rezultati letošnje sezone je treba posebej omeniti dva izvrstna uspeha Silve Mihorkove v Zagrebu (1:41,0 na 100 m prsno in 38,0 na 50 m prsto) ter II. mesto MPK v prvenstvu Slovenije tik za prvakom Ilirijo. Letošnji rezultati, ki so po večini istočasno tudi mariborski službeni rekordi, nudijo sledečo sliko:

Tekmovalke
50 m prsto: Mihorko 38,0, Devetak 39,2, Bajde 41,2, 100 m prsto: Devetak 1:31,2, Bajde 1:46,2, Rižmar 1:49,8, 100 m prsno: Mihorko S. 1:41,0, Mihorko V. 1:48,0, 3x50 metrov mešano: MPK (Rižnar, Mihorko S., Devetak) 2:20,0.

Tekmovalci
50 m prsto: Bervar 29,8, Knop 30,2, Braniselj 32,2, 100 m prsto: Zimic 1:10,2, Knop 1:11,8, Braniselj 1:13,4, 200 m prsto: Braniselj 2:47,0, Amalietti 3:08,0, 400 m prsto: Braniselj 6:15, Steiner 6:49,1, Zimic 6:58, 5x50 m prsto: MPK I (Jandl, Knop, Zlatič, Zimic, Braniselj) 2:39, 100 m prsno: Voler Kristl 1:27,2, Mihorko 1:29, Voler Kurt 1:31, 50 m hrbtno: Petek 38, Smerdu 41,1, Dornik 45, 100 m hrbtno: Petek 1:28,4, Golob 1:30,2, Smerdu 1:41, 3x100 m mešano: MPK I (Petek, Voler Kristl, Bervar) 4:07,2

„Planinka“ pri Ruški koči sprejema goste

SPD Ruše je zgradilo novo planinsko postojanko na Pohorju. V teh težkih časih si ni pustilo odvzeti hrabrosti in samozavesti. Smelo je pristopilo napornemu delu, ki ga je pod najtežjimi okolnostmi srečno dokončalo. Nova Planinka je brez dvoma ena najlepših planinskih postojank na Pohorju po svoji zunanji obliki, posebno pa po svoji notranji opremlitvi. Naj ne zamudimo nobeden turist, ki bo v prostem času pohitel v naročje našega snežnega očarljivega Pohorja, iskrenega se v jutranji zarji v milijonih in milijardah dijamantov in briljantov kot v bajki tisoč in ene noči, obiskati Sv. Archa in si ogledati novo Planinko. Posebni užitek pa bodo imeli oni, ki se bodo po napornem smučanju po krasnih sončnih snežnih poljanah oddahnili v ljubkih prostorih nove Planinke in presanjali prvo noč v novi zgradbi. Tem bodo pohorske vile zašepetale bajnolepe povestice in odkrile njih srečno bodočnost. O priliki otvoritve avtomobilske ceste na Pohorje je knezoškof dr. Tomažič blagoslovil novo Planinko v prisotnosti gospoda bana, zastopnikov naših mest, naše vojske in predstavnikov vseh naših narodnih, kulturnih in viteških organizacij. Slovesna otvoritev Planinke bo eventualno prihodnje pomlad.

Da je SPD Ruše zmoglo tudi materialno stran graditve nove Planinke, gre zahvala upravi Tvornice za dušik d. d. Ruše, ki je priskočila na pomoč z brez-

obresnim posojilom. SPD pa nudi delavstvu in nameščencem štiri postelje brezplačno, proti malenkostni odškodnini na razpolago. S tem se bo veselje za planine med delavstvom sigurno povzdignilo, kar bo blagodejno vplivalo na njihovo duševnost. Vse to razgibano delo ruške podružnice SPD vodi spretno in z veliko energijo predsednik SPD Ruše g. inž. Jos. Teržan, ki je vodil nadzorstvo pri gradnji Planinke od zakoličenja do pribijanja zadnjih ključavnic na kletna vrata. On je i prodrl na občnem zboru lani marca s svojim predlogom, da se postavi še to leto nova Planinka, dasiravno je večina odbora bila mnenja, da sedanji časi tega ne dopuščajo in da se naj z gradnjo počaka na boljše čase. Da je takšno mnenje bilo povsem pogrešno, kažejo najbolje sedanje razmere, ko je že vse od pomladi radi peklenske draginje, ki stalno raste, dvakrat dražje. Za denar, ki ga je imelo SPD Ruše lani spomladi na razpolago, bi danes več ne postavili niti polovice Planinke. Vzhodno Pohorje je z novo Planinko brez dvoma pridobilo v tujkoprometnem pogledu. Sv. Arch lahko postane naše središče za novoporočence, kajti nova Planinka ne ostaja v komfuru za nobenim vele mestnim hotelom. No in Sv. Arch! On je gotovo za novoporočence dovolj privlačna točka s svojo tisočletno zgodovino. Sv. Arch — naša sveta Kri na Velikem Kleku!

S smučmi čez Pohorje

Kako samotno je bilo Pohorje koncem prejšnjega stoletja, ko so prenehale še zadnje pohorske glažute... Pomanjkanje bukovih gozdov, predrage vožnje oglja in kremenjaka ter ne navezadnje železnica — so dobrih petdeset let umičevali pohorske steklarne. Pohorje je osamelo, posebno pozimi, ko je zapadel sneg do metra ali še višje. Le stalni drvarji so po klancih in presekeh na sankah vlačili bukovna drva na kupe ter jih zlagali v dolge skladovnice blizu plovnic ali »riž«, po katerih so jih spomladi plovili v doline mimo žag in mlinov. Taki drvarji so bili prvi pohorski športniki... Velike sani, kot mali voz, so z veliko težavo vlačili navzgor, ali pa z brzino vodili po klancih in ovinkih, vedno v nevarnosti, da jih zasujejo drva... Tudi krsto z mrtvim drvarjem so navezali na sani. Ostali pa so si navezali na noge okrogle trtate krpelje, da se jim ni ugrezala stopinja pregloboko.

Potem so prišle v modo, posebno pri mladini, doge od sodov, na sprednjem koncu nekoliko ukrivljene, z usnjenim trakom mesto vezi. Take smučmi — tudi krpelje! — je imel privezane na vrvi, s katero je z eno roko spretno krmaril, vozil desno ali levo in se ustavil, kjer koli. Za zavoro pa je služila leskova pa-

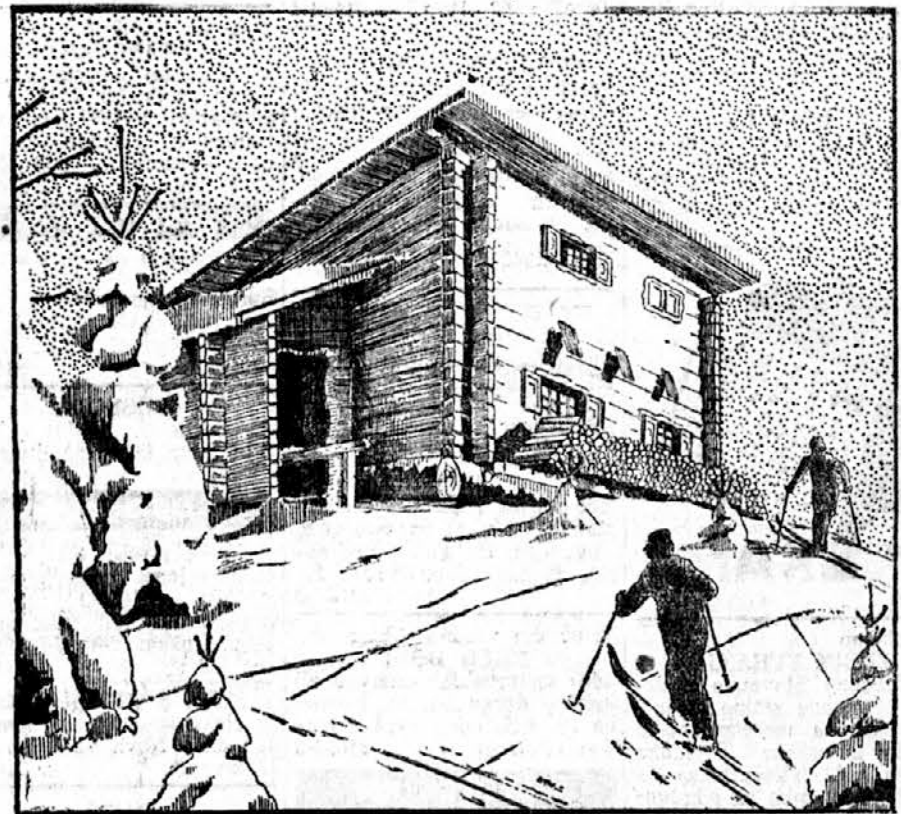
lica. Navzgor pa je smučmi vlekel na vrvi. Še le svetovna vojna je udomačila prave smučmi tudi na Pohorju tako, da se vozijo tudi dekleta z njimi v pohorsko šolo. Domači mizarji so postali pravi umetniki v izdelovanju pohorskih smučmi.

Prej so bile čez pohorske snežne poljane in frate, njive ter travnike gazi, vozišča sank, širokih odtiskov okroglih krpelj, a sedaj se ozke smučine križajo v nedogled. Po vsem pohorskem hrbtu se vlečeta dve ogromni smučini — čez 50 km dolgi — od Maribora do Slovenjgradca; ena že vsem znana trasa od Ruške kočice na Klopni vrh, Pesek, Senorjev dom in odstop v dolino, ali pa nova, še ne dovolj znana, a zato mikavnejša in neizkušenim nevarnejša — od Ruške kočice k Sv. Trem kraljem in od tam na Veliki vrh, mimo Črnega jezera na Pesek in dalje... Josip Tomažič

s SSK Maraton je preložil svoj klubiški dan na prihodnjo soboto in nedeljo, ko bo v Sv. Lovrencu na Pohorju trojna kombinacija, smuk, slalom in tek.

Prezirljiv smehljaj bolj boli kot najboljša krepka zaušnica.

Sreča je kaj pogosto podobna raztrganemu vreču. Radi tega jo tako malo ljudi najde.

Planinski dom na Kremzarjevem vrhu

Kultura

Srbski glas o Mišku Kranjcu

V zadnji številki „Glasnika profesorskega društva“ je izšla štiri strani obsegajoča ocena celotnega Kranjčevega dela, razen zadnjih dveh knjig, ki najbrž še nista prišli na jug. Nepodpisani se najprej ustavi pri zbirki novel, katere je lansko leto izdala Srpska književna zadruga ter pravi, da je na lokater pisatelj ostal tako zvest svojemu kraju, kot Kranjec, ki čuti življenjske in pozna okolje, o katerem piše. Njemu je stvarnost resnična in gola, in to je njegova velika vrlina. M. Kranjec je iskren pisatelj, kajti polnost in bistvo njegovga življenjskega realizma nosi pečat resnice in iskrenosti. Vsaka njegova povest je njegov lasten doživljaj. On sam kot vsi njegovi ljudje, hoče doseči srečo, katere ni. Njegov človek — potepuh, kakor ga

Kranjec najraje opisuje, „suzenjen zemlje“ in „njen delavec težak“ nosi svojo tragiko in usodo v vprašanju: „ali ni konca takšnemu življenju?“. Posebno opisuje rad slabotne, revne in uboge ljudi in njegovo najboljšo delo je roman „Prostor na soncu“. Čim želi postati zbranejši, čim želi psihološko poglobiti probleme in ubrajneje izraziti življenjske tresljaje človeka postane nesiguren in netočen. On sam sebi „ne da vremena da človeka pozna“.

Pri Kranjcu je mnogo neznosti in lirizma. In nazadnje se kritik ponovno vrne k zbirki Kranjčevih novel ter pravi, da je novela „Na valovih Mure“ v tej knjigi najboljša, umetniško najbolj dognana. —an.

† Gergj Fishta

Dne 31. decembra 1940 je bil v Tirani pogreb Gergja Fishta, najpomembnejšega albanskega pesnika. S smrtjo tega velikega kulturnega delavca je izgubila mlada albanska književnost svojega najmarkantnejšega prvaka in predstavnika. Fishta je bil v Albaniji zelo priljubljen; užival je simpatije vseh Albancev, ne glede na veroizpoved.

Za prosveto in književnost Albanije ima največ zaslug red frančiškanov. Ze od l. 1850. so bili frančiškani edini misionarji v Albaniji in njih delo je celo podpirala Avstrija ter kasneje tudi Italija, predvsem zaradi političnih ciljev. Frančiškani pa se niso dosti zanimali za politiko, temveč so vse svoje sile uporabili za to, da bi izobrazili narod.

Največji albanski pesnik, patriot in politik p. Gergj Fishta je tudi pripadatelj temu redu. Deloval je kot frančiškanski provincial v Skadru. Rodil se je l. 1871. v Zadrinu (Severna Albanija), študiral je pa v Bosni. Svoja dela je pisal v naročju Gegov. Albanski kritik Luarasi pravi, da

njegovo delo „Lakutae Makis“ (Planinske gosli) ni moglo poleg svojih umetniških kvalitet in rodoljubnega duha postati tako popularno kakor bi zaslužilo, ker se je v času bojev za zedinjenje vseh Albancev zdela, da daje pesnik prednost Gegom pred Toski. Ta spev je izšel l. 1903 v Zadru. Njegov drugi spev „Mrizi i tanovel“ (Vile pri početku) ima religiozen značaj, do čim je njegova pesem „Jesenskemu cvetu“ intimna pesnikova izpoved. Fishta je tudi prevajal. Tako je prevedel Manzonijeve „Juni saeri“ (Skader 1905) in nekaj hrvaških del. V Zadru je še izdal (1907) knjigo „Auzate Parnasi“, a dve leti kasneje večje pesniško delo „Piha Vaeset“ (Kaplje rose).

Albanci brez ozira na vero in plemo, smatrajo Fishta za svojega največjega pesnika. Nekatera njegova dela so prevedena v italijanščino, a obeta se tudi izdaja njegovega zbranega dela. Italijanska akademija znanosti in umetnosti je po okupaciji Albanije v znak priznanja izbrala Fishto za svojega člana. D. V.

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača za tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitve, dopise, prost. trg., v obrtno reklamo pa stanejo namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda teh oglasov stane 2.— din. Za pismene odgovore glede naslovov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din, kateri znesek je treba priložiti v znakah. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pismenih naročilih se lahko plača v znakah. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojnina tarifa.

KAM, KJE?

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

600 litrov dobrega VINA
proda trgovec Rečnik, Hoče, 2190-1

SLUŽBO DOBI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

SLUŽKINJA
ki zna tudi kuhati, se sprejme k majhni, boljši družini Principova 2, 21518-2

VEZILJA

za strojno vezenje se sprejme. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 21604-2

HIŠNICA

brez otrok se sprejme. Taborska 13, 21591-2

GOSTILNIŠKA SOBARICA
srednjih let, z znanjem tjemščine, se sprejme. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« rod »Poštena 500«, 21558-2

Dobri TKALCI
za stroje na revolver in navijalke za križno navijanje se sprejmejo takoj. Vock in Vlahovič, Pobrežje, Nasipna 29, 21621-2

MILEX
NOVOVRSNEN
SAMPON
S
KROJLJIVIMA
TEREJTO ODREBE
LASE TER JIM DA LED
SJAJ IN PROSNOŠT.
TUDI ZA OTROKE!
IDEALNEN SAMPON.

KANC
DIN 6-

Brezplačno IZUČIM KUHANJA
neoporečno Slovenko z dežele, ki oštane stalno v službi. Početna mesečna plača 400 din in oskrba. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« s priloženo znakom za odgovor pod »Stalnost«, 21699-2

Sprejmeta se 2 VAJENKI
ali 1 pikolo in 1 vajenka za gostilno. Govoriti mora slovensko in nemško. Nastop takoj. Naslov v gl. odd. »Večernika«, 21696-2

POSTREŽNICA
vajena čistoče, se takoj sprejme. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 21678-2

Prodajalko
dobro moč se išče za trgovino. Pismene ponudbe po možnosti z sliko in podatki pod »Zmožna« na oglasni oddelek »Večernika«.

SLUŽBO IŠČE

do 20 besed 12 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Perfektna MLADA KUCHARICA
ki ima veselje za dietično kuhanje, se sprejme k mali družini v Ljubliani. Plača dobra! Pismene ponudbe poslati pod šifro »Dobra služba« na ogl. odd. »Večernika«, 21608-3

Od Morave do Save
od Donave do Drave
proti kašlju vzemi
Karamele Rave

Zavoječek din 5- v apotekah

Mlajša FRIZERKA
s prakso išče službo takoj ali po dogovoru. Dopise pod »Dobra moč« na ogl. odd. »Večernika«, 21609-3

Mladoporočen par brez otrok išče mesto HIŠNICA
v bližini kolodvora. Telefoni-rati na štev. 20-98, Slavec, 21580-3

Mlada PLACILNA NATAKARICA
Slovenka, govori tudi srbohrvatsko in nemško, izvežbana moč, išče primerno službo v boljšem lokalu v Mariboru ali drugem večjem kraju Slovenije. Nastop 1. februarja. Ponudbe pod »Izvežbana« na ogl. odd. »Večernika«, 21642-3

Starejša ŽENSKA
išče službo pri mali družini. Koroška 62. levo 21638-3

Mlad TRGOVSKI POMOČNIK
verziran v pisarniških poslih, strojepisec, govori perfektno slovensko, srbohrvatsko in nemško, išče primerno službo kot skladiščnik, blaginik, nadzornik delavcev ali slično. Ponudbe pod »Zanesljiv in sposoben« na ogl. odd. »Večernika«, 21630-3

500 DO 1000 DINARJEV
dobi, kdor mi preskrbi stalno službo za vratarja, trg. sluga ali skladiščnika. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Poštenost in treznost«, 21628-3

FANT
išče mesto v sedlarsko-tapetniški obrti v okolici Soštanja, Bolječan Branko, Podravska Slatina, Tomislavova 22, 21653-3

Tisoč din vredno »Peugot« KOLO DOBI
kdor mi preskrbi državno ali kakšno drugo službo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Potrebno«, 21694-3

VAJENCI-(KE)
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

FRIZERSKO VAJENKO
sprejme Frizerski salon »Krišta«, Cafova ul. 1, 21637-4

STANOVANJE ODDA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

VELIKA SOBA
in velika kuhinja se odda stalnemu namočencu s 1. februarjem. Taborska ulica 7. Najemina 380 din. 21578-5

TRISOBNO STANOVANJE
s pritlikinami, pravkar obnovljeno, se odda takoj ali 1. februarja. Pipuševa 4-I (Vrbanova 4). Vprašati Korošcova 34-I, 21594-5

ENOSOBNO STANOVANJE
v vli. mirna lega na vrt, se odda od 1. febr. Sposobno za upokojenko. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Kalvarija«, 21593-5

Citajte, »Večernik«

ZABY ZNAK

SOBA IN KUHINJA
se odda. Primorska ulica 4, 21622-5

Sončno in suho TRISOBNO STANOVANJE
s kopalnico se takoj odda. Aljaževa ul. 4, 21671-5

DVOSOBNO STANOVANJE
s predpoko in kopalnico v novi hiši se takoj odda. Tržaška c. 46, 21664-5

STANOVANJE
soba in kuhinja, oddam poštećenemu plačniku Maribor, Rapočeva 4-I, 21672-5

STANOVANJE IŠČE
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Tričlanska družina državne nastavljenca išče sončno SOBO IN KUHINJO
za 1. marec ali april na Vrbanški ali v bližini. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Točen plačnik«, 21613-6

Dvo- do trisobno STANOVANJE
s parketom in kopalnico, išče mirna uradniška družina s 1. februarjem v bližini cerkve v Studencih. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Novo stanovanje«, 21559-6

PREHRANA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Sprejem gospoda — SOSTANOVALCA
v vso oskrbo. Pipuševa 4, vrata 1, 21647-7

GOSPODA
sprejem na celo oskrbo. Slovenska ul. 8, na dvorišču, 21662-7

SOBO ODDA
do 20 besed 13 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Oddam lepo, opremljeno SOBO
boljši osebi, tudi višjemu oficirju. Ruška cesta 7-I, Kranjc 21615-8

SOBA S ŠTEDILNIKOM
in elektriko se takoj odda za 125 din. Nova vas, Vrecel-Rotova 3, 21614-8

SOBA
čista, s posebnim vvhodom, se takoj ali 15. jan. odda gospodu. Vrtna 9, prtiličje desno, 21577-8

Oddam OPREMLJENO SOBO
s prostim vvhodom, Betnavska 15, 21575-8

Opremljeno, separirano SOBICO
oddam s perilom za 180 din, brez za 150 din. Meljska 12-I, vrata 7, 21596-8

Sprejem DELAVCA
na hrano in stanovanje. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 21644-8

V lepo, sončno SOBO
ob parku sprejemem boljšo gospodično ali dijakinjo(ka) na celo oskrbo. Maistrova ulica 6-II, desno, 21631-8

Sončno, opremljeno SOBO
oddam solidnemu gospodu. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 21646-8

Sprejme se takoj GOSPOD
na stanovanje v sobo s posebnim vvhodom. V centru mesta Jenkova ul. 5, 21635-8

Mirna, lepo opremljena SOBA
s posebnim vvhodom in s uporabo kopalnice se odda s 15. januarjem solidnemu gospodu ali gospodični. Ogled dnevno med 10. in 12. uro. Puškinova 3, prtiličje, 21626-8

Oddam SOBO
z 2 posteljami. Slovenska ul. 36-I, 21623-8

OPREMLJENO SOBO
oddam. Kettejeva 20, visokoprtiličje desno, 21599-8

PAZNO SOBO
za eno ali dve osebi oddam s 15. januarjem ali takoj. — Mejna 22, 21654-8

Lepo opremljena SOBA
s prostim vvhodom se takoj odda Ul. kneza Koclia 19-I, desno, vrata 5, 21673-8

Boljša GOSPODIČNA
se sprejme kot Sostanovalka v toplo sobo takoj in poceni. Gregorčičeva ul. 26, prtiličje, 21663-8

OPREMLJENA SOBA
z ali brez hrane se s 15. januarjem odda, Krčevina, Strma 3, 21661-8

Odda se SOBA S ŠTEDILNIKOM
in opremljena soba v novi stavbi blizu artilerijske kasarne. Poizve se v ogl. odd. »Večernika«, 21700-8

Sprejem GOSPODIČNO
na stanovanje. Vošnjakova 19-II., vrata 6, 21697-8

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vvhodom se odda solidnemu gospodu. Gulič, Ulica kneza Koclia 18-III, 21681-8

SOBO IŠČE
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Iščem solidno, opremljeno SOBO
z vvhodom s stopnišča. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »21605«, 21605-9

OPREMLJENO SOBO
s hrano išče državni uslužbenec. Pripravljen opravljati službo hišnika ali oskrbovalca vrta. Imam zato strokovno izobrazbo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Sposoben in točen plačnik«, 21643-9

GOSPOD
išče opremljeno sobo z uporabo kopalnice za takoj. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika«, pod »21652«, 21652-9

LOKAL
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Vpeljana GOSTILNA
z lepim, velikim vrtom, na zelo prometnem letoviškem kraju na periferiji Maribora. Se ugodno prodaja. Ugodni plačilni pogoji. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Ugodni pogoji«, 21583-10

TRGOVINO
na deželi brez konkurence zelo poceni oddam Josipina Lorenčak, Lemberg, Jošta Podplat, 21791-10

TRGOVINO
z mešanim blagom, prometna točka, takoj prodam radi družinskih razmer. Vprašati Fochova 13, če zaprto. Betnavska 74, V. okraj, Maribor, 21580-10

POSEST
do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

SIGURNA NALOŽBA DENARJA
Prodajam polovico hiše za 125 tisoč din, katero se event. obvežem kupiti nazaj po dnevni ali dogovorjeni ceni. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 21046-11

Prodajam lepe PARCELE
na prometnem kraju pri postaji Hoče. Vprašati Težno, Krekova 4, 21595-11

Kupim HIŠO
v Mariboru ali zamenjam za gostilno na deželi. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Zmerna cena«, 21589-11

HIŠA
enodružinska, napredaj, Zg. Radvanje, Delavska ul. 34, 21584-11

PARCELA
730 m² napredaj. Vprašati se: Jurčičeva ul. 15, Težno, 21632-11

ENOSTANOVANJSKA HIŠA
se prodaja Damušovo selo 149, Limbuš, pri gozdu, 21645-11

Prodajam HIŠO
z nekaj zemljo. Izve se pri J. Preki, miza v Jarenini št. 18, 21576-11

Malo vinogradno POSESTVO
v Pekrah, v dobrem stanju, se prodaja Zorko, Pekre, 21568-11

VINOGRADNO POSESTVO
20 oralov, gosposka hiša, viničarija z živim in mrtvim inventarjem 260.000 »Triglav«, realiteta pisarna, Maribor, Aleksandrova c. 12, Telefon 25-34, 21649-11

Več PARCEL
napredaj. Prodajo se lepe parcelne v velikosti od 500 do 800 m². Ponudbe na naslov: Studenti Sokolska ulica 27, 21648-11

Prodajam HIŠO
1/2 ure od postaje Hoče. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 21646-11

RENTABILNO KINO
v industrijskem kraju ob prosti Ljubljana—Zidani most radi prezaposlenosti ugodno napredaj. Nova aparatura Zeiss Ikon, nova oprava dvorane, velika nova stavba s precejšnjim vrtom v centru kraja in neposredni bližini kolodvora. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 21657-11

HIŠA
3 sobe, kuhinja, kleti, gosposkarska poslojca, 1 in 3/4 oralov zemlje, ob železnici blizu Maribora, 50.000. »Triglav«, Maribor, Aleksandrova c. 12, 21650-11

ZAGREBSKO VELIKO MENZO
najprometnejša ulica središča, izvrstno idoča, z 250 abonenti, prodajamo z velikim kompletnim inventarjem, prostranimi komfortnimi prostori, zagotovljeno nizko najemino, s poletnim vrtom za solidno ceno: Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144, 21690-11

IZVRSTNO IDOČ BIFE
v najstročjem zagrebškem centru, med tramskimi postajališči, krasno urejen, portalna izložba, obiskujejo ga najboljši mestni gostje, dobro idoč, prodamo v polnem prometu s kompletno dvosobno opremo za 28.000.—. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144, 21691-11

ZAGREBSKI HOTEL Z GOSTILNO
izvrstno idoč, s 25 sobami, s tekočo vodo, centralno kurjavo, poletnim vrtom, veliko gostilno, dajemo z večletno najeminsko pogodbo v zakup brez odstopnine. Solidni interesi dobijo informacije: Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144, 21692-11

DOBRO IDOČ BIFE V ZAGREBU
najprometnejša pozicija v Ilici, krasno urejeni veliki prostori, portalna izložba, prodamo radi ženitbe s celokupno opremo v polnem prometu z zagotovljeno nizko najemino za din 16.000.—. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144, 21693-11

na Flekušku v izmeri pribl. 14 oralov, na zelo lepi legi, se prodaja. Informacije v pisarni dr. Senkoviča, odvetnika, Maribor, Prešernova ulica 1-I-I, 21659-17

STAVBENO PARCELO
približno 800 m², prodajam v Nasipni ulici po ugodni ceni. Prekupci izključeni. Ponudbe pod »Ugodno« na ogl. odd. »Večernika«, 21429-11

GOSTILNA
in posestvo 145.000.—. Prevzem trgovine za ženski poklic: lepe parcele, gozdove, posestva prodaja Posredovalnica »Rapid«, Gosposka ul. 28, 21677-11

TRGOVINE, TRAFIKE, INDUSTRIJE, HOTELE
gostilne, restavracije, bifeje, kavarne, parumerije, drogerije, slaščičarne, bonbonijere, menže, nekarni, mesnice, zač. mlečne posestva, hiše, veleposestva, vile prodajamo in posredujemo nakup vestno in uspešno. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144, 21688-11

LEPA HIŠA
dvoje stanovanj, velik vrt, 150.000.—. Hiša z veliko parcelo, stanovanjem, delavnico, 180.000.— »Rapid«, Gosposka ulica 28, 21682-11

MESTNO GOSTILNO
dobro idoč, z velikim prometom jedalnice in pijače, najprometnejši zagrebški vogal, bližina žel. kolodvora in tržnice, prodamo s celokupno opremo v dvosobnem lokalu, kleti, kuhinji in shrambi za 27.000 din. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144.

DENAR
do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Iščem POSOJLO
din 40.000.— proti vknjižbi na trvo mesto. Cenj. ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Varno naloženo«, 21553-12

POSJOILO
dajemo članom varčevalcem. Ugodni pogoji, vloge obrestujejo 5% zato ne odlašajte, javite se čimprej pri zastopniku Hranil. posojilnice »Moj Dom« v Celju, Gregorčičeva ulica 3. Znamke din 3.— za odgovor, 21627-12

POSJOILO
din 40.000.— iščem. Vknjižba na I. mesto. Vrednost posestva din 250.000.—. Dopise na ogl. odd. »Večernika« pod »Varno in visoke obresti«, 21598-12

OBRT TRGOVINA
do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

PONIKLANJE
pokrovanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Ruda«. Maribor, Trstenjakova ulica 5, 6177-1

FOTOAMATERJI!
Filmi, plošče za zimo in sport, sveže in poceni v foto trgovini L. Kieser, nasproti Grajskega kluba, 21382-13

STROJI
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

SIVALNI STROJ »PFAFF«
pogrežljiv, malo rabljen, prodam poceni Ussar, Trubarjeva ulica 9-I, 21674-14

GRADIVO
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

3. januarja sem zgubil usnično rjavo ROKAVICO
Najditelj dobi nagrado. Gregorčičeva ul. 7-I, 21641-15

POHIŠTVO-OPREMA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE
vseh vrst v najmodernejši lastnoročnih izdelavah dobite v zalogi pohištva Aleksandrova c. 48, 4311-1

Kupimo takoj dobro ohranjeno PISALNO MIZO
in stol. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Navedba cene«, 21221-17

Prodajam ŠTEDILNIK
Pobreška 21, 21625-17

STOLE
vseh vrst. Vam dobavljam najboljše in po stari ceni, dokler zaloga traja J. Pučko, Maribor, Tržaška cesta 57, 21659-17

Prodaja se dobro ohranjena PISALNA MIZA
iz trdega lesa. Cena 500 din. Dr. Verstovškova ul. 30, Pobrežje, 21592-17

Pohištvo,

tapetniške predmete v lastni izdelavi kupite zajamčeno pri

»OBNOVA« Fr. Novak
Jurčičeva ulica 6

POHIŠTVO
O sreči v zakonu odloča moderno pohištvo, izdelano pri »EFKA«, mizarstvu za stanovanjsko / opremo. Zaučajte svoja naročila. Maribor, Frančiškanska 12, 21676-17

Nova OTOMANA
napredaj, Delavska ulica 10, I. nadst., desno, 21675-17

Vaš uspeh : mali oglasi v »Večerniku«!

Inventurna prodaja

damskih modnih čevljev. — Izredno nizka cena samo dokler traja zaloga

„KARO“

ZENSKI KOTICEK

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

NOGAVICE
rokavice, perilo, trikotaža, volna, pletenine, Oset »Mara« Koroška 26. poleg tržnice.
16799-18

Lepo
slika
Vam nudi
Foto-atelje
„JANA“
Sodna ul. 1
Prvovrstno delo
Nizke cene

ZENITBE - DOPISI

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

GOSPODIČNA
36 let, rim. kat., zelo ugledna in solidna, s čisto preteklostjo, dobra gospodinja. Doda v gotovini in nepremičnini ca. din 100.000.— Poročila bi dobrega in uglednega človeka. Informacije pošilja proti nakazilu din 10.— v znamkah »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66.
21617-19

PROFESOR

38 let, rim. kat., zelo soliden in dobrušen. Mesečna plača din 2.350.—, Poročil bi gospodično ali vdovo iz boljše hiše. Ponudbe in informacije pošilja proti prednakazilu din 10.— v znamkah »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66
21618-19

POMORSKI KAPETAN

35 let star, s premoženjem v gotovini din 100.000.— in mesečno plačo din 3.300.—, iščem zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—, v znamkah »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66.
21665-19

Dobite v vsaki strokovni trgovini.

GOSPODIČNE

3 mlade žele spoznati tri starejše, boljše gospode. Ponudbe pod »Resnost« na ogl. odd. »Večernika«.
21636-19

MOŽITVE:

Gospodična, 25 let, rim. kat., dota din 45.000.— **Gospodična**, 19 let, rim. kat., dota din 90.000.— **Gospodična**, 21 let, dota din 250.000.— **Vdova**, 40 let, dota din 350.000.— Velika izbira ostalih: deklet, vdov, upokojenk, ločenk. Informacije pošilja proti prednakazilu din 10.— v znamkah »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66.
21619-19

ZDRAVNIK

37 let star, židovske vere, mesečni dohodek 3000 din, iščem zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
21667-19

LEKARNAR

44 let star, z lastno lekarno v vrednosti 800.000 din in mesečnim dohodkom 5 do 10 tisoč din, iščem zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
21668-19

VDOVA

51 let stara, s premoženjem 11.000.000 din, iščem zakonskega druga. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
21669-19

MODISTKA

28 let stara, dota v gotovini 50.000 din, iščem trgovca, obrtnika ali slično. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
21670-19

MESTNI URADNIK

37 let, rim. kat., samski, mesečna plača din 2.750.—, združen s pokojnico, uslužben v Zagrebu, strogo soliden, bi poročil gospodično z dežele ali iz mesta. Informacije pošilja proti nakazilu din 10.— v znamkah »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66.
21616-19

GOSPODIČNA

39 let stara, z nekaj gotovine, želi poročiti resnega gospoda v stalni službi, vdovca do 50 let. Ponudbe pod »Skromna« na ogl. odd. »Večernika«
21639-19

ZENITBE IN MOŽITVE

boljših krogov posredujemo najveštnje, uspešno in strogo diskretno. Prvovrstne obiteljske zveze. Velika izbira odličnih partij obeh spolov. Informativne prospektke pošiljamo proti prednakazilu din 10.— v znamkah diskretno: »REZOR«, Zagreb, pošta 3.
21683-19

Iščem osamljeno, starejšo GOSPO

sočutnega srca. Dopise na ogl. odd. »Večernika« v Mariboru pod značko »Blaga duša«.
21633-19

TRGOVSKI POMOČNIK

Slovenec 32 let, neoženjen, soliden, inteligenten, popolnoma zdrav, prvovrsten strokovnjak, ima prihranke v gotovini, se želi priženiti v trgovsko ali kako drugo podjetje. Informacije dalemo resnim interesentom: »REZOR«, Zagreb, pošta 3.
21685-19

VDOVA PO TRGOVCU

50 let, rim. kat., Slovenka, lepe zunanosti, zelo inteligentna, mladostne zunanosti, popolnoma sama brez otrok, želi poročiti odličnega gospoda finih manir in zagotovljene eksistence. Gospa ima imetje 500.000 din. Informacije: »REZOR«, Zagreb, pošta 3.
21686-19

TRGOVSKI AKADEMIK

posredovalni uradnik velikega zagrebskega industrijskega podjetja, 37 let, rim. kat., neoženjen z mesečnim dohodkom 5000 din, želi poročiti dobro situirano gospodično, Slovenko, simpatične zunanosti. Informacije daje: »REZOR«, Zagreb, pošta 3.
21687-19

BOLJŠI OBRTRNIK

ki bo razširil obrat še v trgovino, bi rad spoznal prikupno, pošteno gospodično do 30 let staro v svrhu ženitbe. Samo resne ponudbe poslati na ogl. odd. »Večernika« pod »Lepa bodočnost«.
21695-19

HILDA!

Zakaj niste prišla? Sporočite tudi naslov, diskrecija zadržana. Sifra ista. Danes čakam istotam. Mogoče tudi jutri.
21698-19

Večji posestnik v bližini Maribora želi mlado GOSPODINJO

s premoženjem. Dopisi na ogl. odd. »Večernika« pod »Vinograd 36«.
21585-19

GOSPODIČNA

25 let stara, dota v gotovini 100.000 din, iščem zakonskega druga. Navodila daje »Nada«, Zagreb, Jelačićev trg 10, proti nakazilu din 10.—
21666-19

Skrbi?
Grafolog
F. T. Karmah.
sprejema obiske v Mariboru, Hotel Zamorc skoz celi dan.

ELEGANTEN GOSPOD DOKTOR KEMLJE

Zagrebecan, rim. kat., 40 let, neoženjen, fine zunanosti, popolnoma zdrav, v najboljših kondicijah, želi poročiti simpatično, dobro situirano gospodično ali se priženiti v industrijsko podjetje. Informacije daje: »REZOR«, Zagreb, pošta 3.
21684-19

GLASBILA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Radi selitve prodam črn **PIANINO** krasen glas. Aškerčeva 16.
21624-20

Kratek STINGL GLASOVIR

naprodaj. Posredovalci izključeni. Naslov v ogl. odd. »Večernika«
21600-20

IZDELOVANJE HARMONIK
JOS. FLEISS LJUBLJANA TYRŠEVA C. 35 ZAHTEVAJTE CENIK

RADIO APARAT

naprodaj. Maribor, Vetrinjska ul. 13.
21586-20

RADIO

Nov se po ugodni ceni prodaja. Krpanova ul. 29. Studenci.
21552-20

POUK

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

NEMŠKI POUK

po lahki in hitri metodi in zanesljiv ter trgovska korespondenca. Vprašati Koroška c. 21-I.
21655-21

VOZILA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

AVTO

znamke »Magirus-Diesel«, 5-tonski, v zelo dobrem stanju, prodam. Naslov v ogl. odd. »Večernika«
21579-22

Prodam močne, ročne SANKE

uporabne tudi za mesarja, za 250 din. Cvetlična ulica 23.
21656-22

Poceni prodam MOTORNO KOLO

znamke N. S. U. 500 ccm. Ulica kneza Koclija 3 a, kleparstvo.
21610-22

Poceni prodaj 4 sedežni FIAT AVTO

Meliska c. 31. Krivec.
21582-22

PRIDELKI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Prodam PESO

po zelo ugodni ceni. Naslov se izve v ogl. odd. »Večernika«.
21651-23

ŽIVALI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Plemenski ZIGOSAN ZREBEC

32 mesecev star, po 22 Brillant de Bas-Oha, matj. po orig. belg. Aris, 173-204.24 cm, za plemo naprodaj v Mihovcih 25. Velika Nedelja.
21436-24

Lepo jahalno KOBILO

prodam. Naslov v ogl. odd. »Večernika«
21588-24

KANARČKI

Harcerji, dobri pevci, in samice za valenje. Poceni naprodaj. Taborska 12, prtiličje desno.
21602-24

Prodajo se 4 PSIČKI

pravi svileni punci, po 3 mesece stari. Vprašati Peitler, Dvorakova 10-II.
21702-24

RAZNO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

VEVERICE, DIHURJE, LISICE

kune, zajce in vse ostale vrste divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova cesta 13.
20774-28

POMLJE

oddam mesečno za 50 din. Naslov v ogl. odd. »Večernika«.
21634-28

Prodam lep črn, moški PLAŠČ

Mlinerič, Koroška cesta 47 a.
21629-28

Kupujem volnene in krojaške ODPADKE

lopice itd. R. Višnjevce, Florjanska 37, Ljubljana. 21620-28

JAVNA SODNA DRAŽBA PREMIČNIN

(starih vpreprog, porcelana i. t. d.) v nekem konkurzu se vrši dne 7. januarja ob 14. uri v odvetniški pisarni v I. nadstropju palače Hranilnice dravske banovine v Mariboru.
21660-28

BILARD

popolnoma nov, najnovije tipe, se da dobro igrati, gostilni na ugodne pogoje. Vprašati pri J. Pučko, Maribor, Tržaška cesta 57.
21658-28

POROKE! SLIKA NEVESTE

prvovrstno in poceni. Foto Kieser nasproti Grajskega kina.
21356-28

Ob nepričakovanim novoletnem darilu se ZAHVALJUJEMO

g. Rudolfu Kompari in mu želimo obilo sreče v tem letu. — Pomočniki. 21679-28

Zlato in srebro,
briljante, zastavljane listke išče nujno za nakup
M. Ilgerjev sin,
Maribor, Gosposka 15

ZAHVALA

Za nebrojne ustmene in pismene izraze iskrenega sočustva nja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega nenadomestljivega soproga, papana, strica in svaka, gospoda

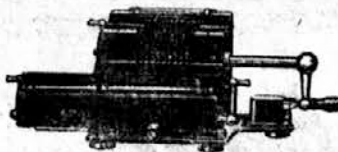
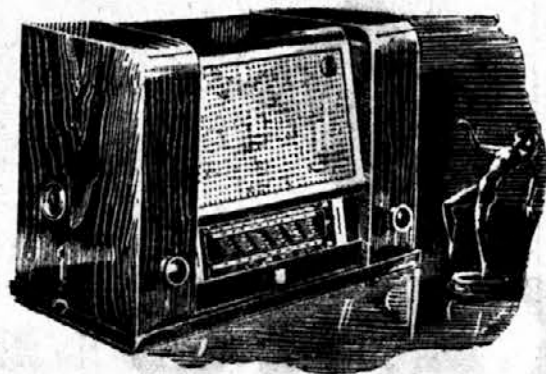
ILICHA EMANA

slaščičarja in hišnega posestnika

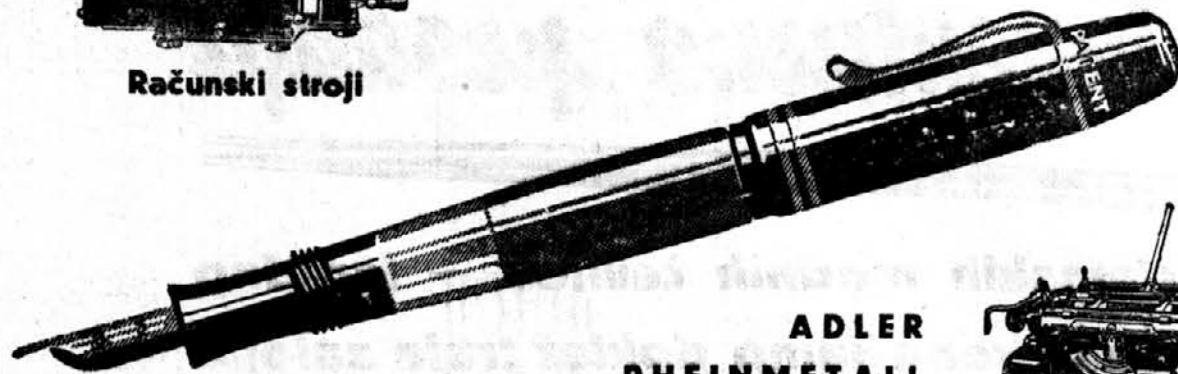
se vsem najpriskrčnejše zahvaljujemo. Posebej se zahvaljujemo mestni občini mariborski, Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije, Sokolski župi celjski in mariborski s 5 prapori in fanfarami ter številnemu članstvu v krogih in civilu, Slovenskemu trgovskemu društvu, Slovenskemu obrtnemu društvu, Združenju slaščičarjev, Češkemu klubu, pevskemu društvu »Jadrana« za ganljive žalostinke ter ostalim društvom in korporacijam. Zahvaljujemo se nadalje gg. govornikom Burčesu, Smertniku, Forna zariču in Grahorju za globoko občutene govore, vsem darovalcem vencev, prijateljem in znancem, ki so nepozabnega pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti. Še enkrat vsem prisrčna hvala.
Maribor, 4. januarja 1941.

Vdova Matilda, sinova Milovan in Bojan in ostali žalujoči sorodniki.

AEG-RADIO

Računski stroji

ADLER RHEINMETALL pisalni stroji

Ivan Karbeutz, Maribor, Gosposka 3, Tel. 26-42

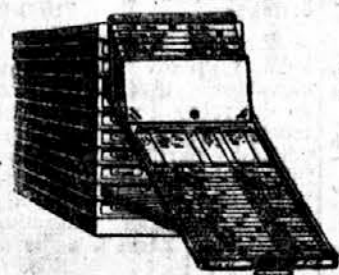
NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
 GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
 ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
 ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

Prodaja v Mariboru
V. Weixl
 in sineva Jurčičeva 6

Continental

na ugodne mesečne obroke
IVAN LEGAT
 Maribor, Vetrinjska ul. 30
 Ljubljana, Prešernova ul. 44

Kactoteka:

preglednost
 točnost
 enostavnost
 zanesljivost
 in cenečnosti

Sofra MARIBOR
 Gregorčičeva 24
 Tel. 25-10

MOŠKI

PRI ŽIVČNI SLABOSTI
 poskusite **OKASA** tablete

Orig. zavoj 110 — din.
 Dobi se v vsaki lekarni.
 Po listi pošljemo literaturo
 Pobjemo diskretno.

DELINI
 BEOGRAD - KNEZ MIHAJLOVA 1
 Otv. nar. nos. C. št. 5246/1939.

Moški! Pri spolni slabosti
 (spolni impotenci) poizkusite hormonske pilule
HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84, 100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zahtevajte samo prave in originalne Hormo-Seks pilule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV. LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VIT«, Zagreb, Langov trg 3. — Tel. 5845-35

Saba Radio
 Preciznost in kvaliteta
 Sodobni aparat z najpopolnejšim glasom!
 Generalno zastopstvo in skladišče

Radio Bremec — Celje
 Zastopniki:
 Radio Lušicki, Maribor, Koroška cesta 11
 Radio Zupan, Mojstrana
 Edvard Fischbacher, Trbovlje

MODERNI VOZIČKI
 na vseh cenah

BOGONIR DIVJAK
 Ulica Kneza Koclja 4

VERITAS GENERALNO ZASTOPSTVO IN SKLADIŠČE
Anton Bremec
 Celje
 Oglejte si veliko zalogo Zahtevajte cenik

Steznike
 po meri dobite samo v prvovrstni in zato edino upravičeni specialni trgovini (delavnici)
 Novi naslov:
I. Kocmul, Meljska cesta 1

Najnovejši modeli Najnižje cene
 Ceniki franco

otroških vozičkov, dvokoles in delov, šivalnih strojev, prevoznih triciklov, pnevmatike pri
F. BATJEL, MARIBOR
 Aleksandrova cesta 26 • Telefon št. 26-14

Kupujem stalno vseh vrst in vsako množino
jabolka
 po najvišjih cenah.
Josipina Bole
 sadje, zelenjava in deželni pridelki en gros - Maribor, Koroška c. 20 na dvorišču.

Zbirajte odpadke
 Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, cunje, krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glazevina, ovčje volno, koveljo dlako kupuje vedno po najvišjih cenah Arbelter Dravska ul. 15. Te 26-23.

Pastelina pecje
 po din 10, kemično očiščeno din 14. Čehano in kemično očiščeno din 35-45, 65. Belo in sivo gosje perje in puh dobite najugodnejše pri
„LUNA“
 Maribor samo glavni trg 24
 Vzorec brezplačno!

Redilo za svinje
 preizkušeni prašek za svinje, ki vsebuje tudi ribjo moko, naglo redi. Vaše svinje in jih dela odporne proti boleznim. 1 paket 8.—, 1 kg 25.— po pošti s povzetjem 15.—, ozir. 35.— din. Glavna zaloga: Lekarna pri Zamorcu, Maribor 2, Gosposka 12.

Moderni šlagerji za ples in petje edino na ploščah
elektroton
 LJUBLJANA
 PASAZA MEROČIČNIKA
 Glavno zastopstvo za Maribor: Meročič & Meročič
 Zahtevajte brezplačne sezname

Specijalna delavnica za previjanje, popravljanje elektromotorjev in dinam. Izvršujem inštalacije na pogon in luč, na skladišču vas elektromaterijal ter motorji za pogon in dinam za luč.
Fr. Perčinič
 elektropodjetje, Ljubljana, Gosposvetska cesta 16. Telefon 23-71.

Vsakovrstne
odpadke
 papirja in cunj kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah
B. ŽELEZNIK
 trgovina vseh vrst surovin Maribor, Pobrežje, Cankarjeva 16
 Nakupovalnica Kopalniška ul. Telefon 27-43

Aka
 želite oglaševati, pokličite telefon:

25-67

Štampiljke za signiranje zabojev, vreč, sodov, kož, kamenja itd.
Signirna barva Štampiljke iz gumija in kovin
»Sofra« Gregorčičeva ulica 24
 Maribor, • Telefon 25-10

Oglašujte!

otikete
 TEL. 25-13
SITAR & SVETEK
 GRAVERSKI ZAVOD
 LJUBLJANA
 FRANČISKANSKA UL. 3

Nalivna pecesa

v veliki izbiri in najugodnejše nudi

TISKOVNA DRUŽBA Z O. Z.
 Maribor, Cankarjeva 1, telefon 25-45.

Izd in urejuje ADOLE RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DEJELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopalniška ulica 6. — Telefon uredništva št. 25-67 in uprave št. 28-67. — Poštni čekovni račun št. 11 409.